Цьота Тапагәуа

ИҨЫМҬАҚӘА

Ахҧатәи атом

Ажәеинраалақәа
Апоемақәа

Аҟәа
Аҧҳәынтшәҟәҭыжьырҭа
2016

УДК 821.35
ББК 84 (5Абх) 6-5
Т 26

Тапаӷәуа, Ҵь. К.
Т 26 Иҩымҭақәа : ажәеинраалақәа, апоемақәа / Ҵьота Тапаӷәуа. – Аҟәа: Апҳәынҭшәҟәҭыжьырҭа, 2016. – 376 д.

УДК 821.35
ББК 84 (5Абх) 6-5

© Тапаӷәуа, Ҵь. К., аҭынхацәа, 2016
© Апҳәынҭшәҟәҭыжьырҭа, 2016

АЖӘЕИНРААЛАҚӘА

Ашықәс рацәа
Схыҵындаз ҳәа саныӡбом,
Исхыҵыз баша
Ишысхымҵыз аныӡбо.

САРА СЫШКОЛ

Ашьыжь снеины
Сышкол аҧхьа
Сааҭгылт, иааиуа
Збар сҭахын.

Ашкол ахь ҳәа
Иааит зегь раҧхьа
Сынтәа иҭалаз,
Ашәҭқәа кны.

Ишҧеилаҳәоу
Иқәачаламӡа,
Аҧшӡара
Икны иагоит.

Ашәҭқәа иркыз
Абаҟа амҵан
Инышьҭаҵаны,
Инаскьоит.

Аха дара
Ирдыруама,
Абри абӄа
Игылоу зтәу.

Апоет ду
Иуа шиакәу,
Ари ашколгьы
Зыхьӡ аху?

Абраӄа акәын
Атцара ахьитцоз,
Абраӄа акәын
Иахьизҳауаз.

Ажәеинраалақәа
Ахьапитцоз,
Аӄарматцыс еипш
Ибжьы ахьгауаз.

Абраӄа акәын
Ажәытә жәабжьқәа
Ашәӄәы иахьанитцоз,
Хәы змаӡам.

Абраӄа акәын
Иахьеизигоз

Ажәлар рҳәамҭақәа,
Шәҟәы ианӡам.

Иуа иоуп
Зегь рапҳхьаӡа
Ипоетхаз
Са с-Кәтол.

Убри ауп
Ихьӡ захугьы
Еихачапҵа
Игылоу ашкол.

Иасымша
Избозаргьы сышкол,
Избалар сҭахуп
Еиҭах.

Избан акәзар,
Сышкол анызбо,
Дызбоит
Ҳ-Иуа, ҳагәлымтцәах.

1984

УАМАӇАРА

Уамаӈара.
Уамаӈара,
Иавсны ицо
Сашԏа, сгәара.

Сара сӡыцқьа
Уамаӈара,
Изырлаго
Ҳаӡлагара.

Иасымша
Узбалар сԏахуп,
Ӈызи кәатеи
Шьқьыруа ихуп.

Кани Патеи
Атҵәгәырқәа кны,
Аԥсыӡқәа ркуеит
Итәаны.

Зегьы рзы
Убзиоуп, уцқьоуп,
Бзиа узызбо
Убри азоуп.

1984

ХӘМАРРА СЦЕИТ

Сани саби
Аҩны итәан,
Сара хәмарра
Адәахьы сцеит.

Ампыл ырпҵо
Ашҭа сшықәыз,
Икәыркәыруа
Исыцәцеит.

Азныказы
Стҵәыуо сгылан,
Аха снашьҭалан
Иаазгеит.

Апхынра зегьы
Ҳаиҩызцәан,
Ҳаицыхәмаруа
Аамҭа ҳгеит.

1984

ИАХЬА АШЬЫЖЬ

Аӡыс, аӡыс,
Хамаҧагьа,
Ашьыжь аҭра
Иҭылцеит Гьагьа.

Ашьамхқәа арсны
Ан анацәа,
Ангьы ќалеит
Игәырҕьатцәа.

Нас ан
Аҳәра игәартцит,
Аӡыс хәычҷы
Арахь ихьатцит.

Гьагьа аҵьмақәа
Ҭылцеит адәахьы,
Аӡарақәа пхьалцеит
Амӡырхахьы.

1984

ҲАРА ҲУҬРА

Ҳара ауҭра
Хәыҷ ҟаҳҵеит.
Ҳара ауҭраҿы
Илаҳҵеит:
Араҳана,
Атҵыбра,
Ахәыл,
Аҵыш,
Ахәысхәа,
Апырпыл.

Илаҳҵаз зегь
Ирызҳаит,
Уи ҳҩызцәа
Ираҳаит.
Иааины
Ҳуҭра ианҭапшы,
Араҟа ирбаз
Ргәапхеит.
Аха ирымбеит
Аҵьымшьы.
Уи ҳхашҭзаап
Ҳарҭ латҵан.
Ҳҩызцәа

Еибарыҩны ицан,
Аҵьымшь хқәа
Ааганы,
Акакала
Еиҿыршәшәаны,
Итцартцеит аҭыжаа
Ауҭра агәҭаны.

Аҵьымшьы аҩызцәа
Ирыхьӡашам,
Аха усгьы ихәартҭоуп
Иазҳаргьы икьасан.

1984

ИАХЬА НЫҲӘОУП

Иахьа ныҳәоуп,
Аҧсуаа ҳныҳәа.
Акыр шыҟәса
Ҳаззыԥшыз
Ахаҟәиҭра мааи.

Ҳбираҟқәа шьҭыхны
Ҳгәырҕьаҵәа ҳаԥылап.
Хәыҷи-дуи
Зегьы шәҽеиибаркны
Шәааи!

1984

ҬАГАЛАН

Иҩеижьхоит,
Иканӡоит,
Абӷьҟәа
Ҿышәшәоит.

Аҧсаатә
Аҧхаррахь ицоит,
Араҟа аӡынра
Иацәшәоит.

ШЬЫРИ, ШЬЫРИ

Атцыс ныҟәтәан
Иҷырҷырит:
– Ҷыри-ҷыри,
Ҷыри-ҷыри.

Абжьы шԥахааму,
Абжьы шԥапшӡоу,
Шьыри, шьыри,
Шьыри, шьыри.

1984

АЦӘГЬА ЗУА...

Агәашә иазиаша
Ашҭа аҵыхәан,
Иҳаракцәамкәа
Ҩнык убон.

Баатәӡамызт,
Излашшыз быцын,
Аха аԥшаӡара
Икны иагон.

Наӄ-ааӄ
Ашҭа еҩнашон
Уи аҩнашӄа
Инеиуаз амҩапа.

Наӄ-ааӄ
Ашҭаҿы иубон
Еиваӷӷа игылаз
Аҩн хәыҷқәа.

Урҭ рыӄны
Инхон, инҵуан
Аҩнатә ԥсаатәқәа
Зегь рыхкы.

Араҟа аԥсаатәқәа
Ираҳҭынран,
Еиҳабыс ирыман
Урҭ руакы.

Имага-маго
Бгахәыҷык
Ари ашҭа
Иҭанагалеит.

Аҭра иҭаиаз
Мура ду,
Афҩы акын
Иҩагылеит.

Абар араҟа
Абжьы ҿәҿәахеит,
Абгаахәыҷи алеи
Еидшылеит.

Ашҭа иҳаз зегь
Уахь еихеит,
Еидыԥсылоз
Иаарыдгылеит.

Ала ацқәа
Аларԥсны иакын,
Иаҟьон, иаҟьон
Ирыцҳамшьакәа.

Абгахәыҷгьы
Аҟәаԥара иаҿын,
Изацәцозар ҳәа
Иҭамхакәа.

Ас шаҟантә
Ирыԥҟахьоузеи,
Аха ибжьома
Зыжәла нҵәаша.

Шаҟантә аԥсра
Иацәынхахьоузеи,
Аха уажә ус
Изеиҟәхом баша.

Цәгьала ишеилаз
Бжьык аагеит:
– Иоушәышьҭ арахь,
Иашәҭ амҩа!

Абгахәыҷы
Аарла иҩеихеит,
Ашьа кылҵәраа
Ицоит аӡамҩа.

Зегь аагылт
Инаскьаны,

Ҵыхәабаба
Ахала иаақәхеит.

Инапшит, иаапшит,
Аха аҵыхәтәаны,
Абжьы ахьгаз ахь
Ицар акәхеит.

Ишацәымҕыз,
Ичҳаны
Аҿынанахеит,
Ашәара иалоуп.

Ицәыҵыпшны
Ианыпшы,
Арбаҕь
Акәырҷыжь иантәалоуп.

Иақәлашьцеит
Зназы,
Аԥсы маҷхан
Илышьҭасит.

– Сзықәшәаз аума
Жәаха зны,
Сымшақә, – аҳәан,
Ахы иасит.

Аха абла иабоз
Агәра азымго,
Инагәагәан
Иааҭгылеит.

Акәырҷыжь пшӡа
Иахьантәалаз,
Арбаҕь ашырҳәа
Иҩагылеит.

– Уааскьа, уааскьа,
Абгахәыҷы,
Ааигәа цқьа
Ҳаибадырып.

Арбаҕь наскьоит
Хәыҷ-хәыҷы,
Аха агәы иҭоу
Анцәа идырып.

Арбаҕь алакҭа
Ианҭапшы,
Абгахәыҷы
Уи адырит.

Аԥсы ахаҳаит
Ишәаны,

Иахьгылаз
Ишьхныҵсылит.

Арбаӷьгьы
Уамашәа ибаны,
Абгахәыҷы
Иаҿапшуа игылан.

– Уара апхамшьа,
Исаҳәишь нас,
Игәаӷьны саштҭа
Ушҧатҭалеи.

Иудыруама
Уахьаанагаз,
Сара ҵьаракыр
Субахьома?

– Уажәшьҭа издыруеит
Сахьаанагаз,
Аха исҳәеит ҳәа
Акралнадома?

– Усҭыҳә!
Убжьы сумырҳан,
Сара исымам
Умш гаха. –

Иҳәҳәеит:
– Шәласы, шәымпҵшӡан,
Ахәда иахашәыршә
Ашаха!

Ари ахәымга
Иахҟьаны,
Шаҟа гәаҟра
Ҳхаагазеи.

Ҳчеиҵьыка ыфаны,
Ҳжьаны,
Сҩызцәеи сареи
Ҳзықәнаршәазеи. –

Абгахәыҷы
Матанеиуа,
Арбаҕь апҳхьа
Иаагылеит.

Арбаҕь аҩызцәа
Еибаргәаҭеиуа,
Ашаха кны
Иаадгылеит.

Иахадыршәит
Ахәда ашаха,

Иара рыҳәеит:
– Исышәҭ аҳәаха.

Гызмалрак сыгмызт,
Ус исыман ҵасс.
Сышпаҭахеи
Гаӡарала. –

– Ааи, ацәгьа зуа
Ихьӡоит убас,
Дахьымхәырц залшом
Уи зегь рыла.

Апсҭазаараҿы
Убас иапуп,
Ацәгьа зуа
Ацәгьара изыпшуп. –

Абас аҳәан
Арбаҕь ахьгылаз,
Ꙩ-шьаҿак
Шьҭахьҟа инаскьеит.

Аꙩызцәа усгьы
Ихианы игылан,
Иркыз ашаха
Ааимдырххеит.

1984

АЦЫС

Исоуҳәарц иуҭахузеи,
Аҵыс,
Бзиа избо
Зегь раҵкьыс?
Акәтаӷь хуҵазма
Уҭра?
Аҵар пшқақәа
Цырцыруа,
Нас ихыпрааны
Ицома уа?
Урҭ уреигәырӷьан
Иуҳәоит ашәак,
Аха исзеилкаауам
Иуҳәо ахьтә ажәак.
Амала иуҳәо
Ишеибакәу
Издыруеит агәырӷьара
Ишазку.
Саргьы сеигәырӷьоит
Уара уеипш,
Ианазҳауа
Ахәыҷқәа рцеипш.

1985

ҨЦОИТ ԤСШЬАРА

Ҩцоит ԥсшьара
Сентиабрынӡа,
Ҩцоит ԥсшьара
Хараӡа.

Абна, адәҳәыԥшқәа,
Аккара,
Шәара шәахь ҳнеиуеит
Зегь шьыжьӡа.

Агәтәы ҩнқәа
Еивагылоуп,
Аԥхын уаҟа
Ҳаԥсы ҳшьоит.

Ҳхаматә ааиуеит,
Зегь ҳаидгылоуп,
Иҟатцатәу зегь
Ҳа иҟаҳтцоит.

Ашьыжь шаанӡа
Ҳанҿыхо,
Ҳуада амра
Ҩнаԥхоит.

Ҳгәы хызхуа
Ҳапсшьартә тыпқәа,
Апенцьыр аḱынтәи
Ҳапшны иаабоит.

Иҳакәыршо апсабара
Аиатцәара ахашьшьы,
Иалыҩны иааиуеит
Ҳара ҳабжьы.

Зегь аӡәк иеипш
Ҳаишьцылашт,
Згәы ҿыӷьуа
Ара дызбом.

Ҳнапы еибаркны
Зегь ҳаицылашт,
Аиҩызара иаиааиуа
Мыч ḱалом.

Ҳцоит псшьара
Сентиабрынӡа,
Ҳцоит псшьара
Хараӡа.

Абна, адәҳәыпшқәа,
Аккара,

Шәара ҳшәызнеиуеит
Ҳгәырҕьатәа.

Ҳаҩуа ҳақәзаауит
Адәы иатәара,
Ашәшьыра ҳатҵашьышь
Ашәа ҳәо.

Ҳгәырҕьара иамам
Ҭцыхәаптцәара,
Ахәычқәа араҟа
Зыпсы зшьо.

1985

АСЛАН ИԥСАЗ

Ашықәс ҿыцаз аԥсаӡ
Аслан изааргеит.
Имаҭа хәыҷ диргәырҕьарц
Бабаду избеит.

Аԥсаӡ ахьиргылаша
Аҭыԥ араҟа ирхиатәуп.
Игәаԥхом аҟәардә агылашьа,
Ашьқаԥгьы зымҩа игатәуп.

Аԥсаӡ аура дууп,
Мыцхәы иҳаракуп.
Аҭуан иаҵакьысуа
Ахы шьҭыхны иакуп.

Аслан изы аԥсаӡ
Иаҿуп архиара.
Бабаду ахьтәы ԥсыӡ
Хишьуеит убра.

– Уааи, – ҿиҭит дахьгылаз
Иашьеиҳаб Омар.
– Абамба ҽыҭқәа рыла
Аԥсаӡ ҳархиар?

Асы ақәыԥсоушәа
Иԥшӡамхои нас. –

Зегь аԥсаӡ архиара
Иалагеит еивас.

Баша ҭынч дызтәоома
Дрыцхраауеит Нан.
– Аԥарԥалыкь жәбама?
Ахьтәы кәалаԥ иҭан.

Аԥсаӡ цырцырӯа
Идырхиеит абан,
Аслан хәычы иибаз
Даршанхеит абар.

Ари збаз агәылацәа
Еибарыҩны иааит.
– Ишыхиоу угәаԥхома?
Ахәычы изҵааит.

Ауадаҿы гәыргъароуп,
Ауаа еикәшаны итәоуп.
Аслан аԥсаӡ дакәшоит,
Ҩышықәса дырҭоуп.

Ҳаи, шаҟа дгәыргъозеи
Аслан хәычы иахьа.
Иара аԥсаӡ имоуп,
Издырхиеит уаха.

1985

ИРГӘАЛАШӘЕИТ

Ахш адыржәуан аласба,
Иара зегь рыла иӷәӷәахарц.
Уахынла игылон маӡала
Ацәа штҭынчу рбарц.

Ахәыҷқәа аласба акрадыртцон,
Абаҳчахь иргон есымша.
Иаҭахымзаргь рҳәатәы ханатцон,
Хәыҷык иацәшәон рхыпша.

Атәым рзы иашьцылт аӷыӷра,
Ла дук еипшхазшәа зынӡа.
Ҽнак машьынак аакылсын
Ахәыҷқәа агеит хараӡа.

Иара ахәыҷқәа ирзыпшын
Ахәмарра ианбалаго ҳәа,
Игәырӷьатцәа иазыпшын
Ныҟәара ианбацо ҳәа.

Иара аныҟәара иашьцылан,
Насгьы шьыжьла абыкь абжьы.
Уажә алашьцарахь ахы рханы
Ишуеит, рыцҳа, абжьы хтцаны.

Абар иара иаанхеит ахала,
Инеины абарҵаҿы ииеит.
Саатҭ наҟьак ҿыцха икажьын,
Аха аҵыхәаагьы азмырқәаацеит.

Ахәыҷқәа неихьан мҩабжара,
Иргәалашәаан ихынҳәит дара.
Зегь анаба иара еихеит,
Ахы ршьышьыргьы аҭаххеит.

Ахәыҷқәа идыргәыбзыӷуан,
Ахы аҳаҳаиҳәа иршьышьуан.
Дара ахьабаз иреигәырӷьан,
Аҷыӷә-ҷыӷәҳәа ишуан, ишуан.

1985

ЕИҨЫРШЕИТ

Иааит, иааит
Ахәыҷқәа рҭаацәа,
Ахаа-мыхаақәа
Рзааргеит игәырӷьаҵәа.

Азӷабцәа, аҷкәынцәа
Шаҟа еигәырӷьазеи,
Дара ирфашаз
Шаҟа рзааргазеи.

Ахәыҷқәа рҭаацәа
Рахь иццакит,
Иааргаз ааидкылан
Уахь инаддыркит.

Такәа дрыхәапшуа
Дгылан ҳамҭакы,
«Шьыри, исдыркуандаз
Саргьы џьара акы.

Сҭаацәа зымааит,
Ирыхьыз здырхуада.
Ак сзыркуа ҳәа
Араҟа исымада?»

Ахәычҷқәа ахьышәтҭҳәа
Иҩатцҟьеит иахьтәааз:
– Зегь иаҳзеипшуп
Ҳанацәа иаҳзааргаз.

Ҳара иаҳфоит,
Уара акагьы.
Шәааи, еиҩаҳшап,
Даанымхартә аӡәгьы.

– Ииашоуп, ишәымоу
Еиҩышәаша зегьы.
Ирацәоуп иҟоу,
Ишәызхоит зегьы.

Шәеикәшаны шәтәа,
Ишәаӡоит зегьы.
Шәнапы ашәыркы,
Даанхом аӡәгьы.

1985

АЦҚЬАРА

Ашәқәа ҟьаҟьаӡа
Иаартуп,
Шәааи, шәыӷнал,
Шәхатцкы.
Алан, Амина,
Асида еицуп,
Сабина дрышьҭоуп
Зегь реитцбы.

Абарҭ аӷнашәқәа
Шәрыӷнал,
Шәыӷнаҧшы асаба
Жәбозар,
Игәашәҭ,
Џьара абырцхал
Аҟара адашьма
Зәӡәамзар.

Цқьа игәашәҭар
Агәра жәгап,
Ауадақәа зегь
Шыцқьоу.
Цқьа игәашәҭар
Агәра жәгап,

Ҳа ҳҿы иќоу зегь
Шыцқьоу.

Иаԥхарроу,
Аԥша анасуа,
Амш анеилгоу,
Ианышәшьу,
Ауада аԥша
Ꙩнаҳарсуеит,
Ацқьара амии
Ҳа ҳзызку.

Цқьа игәашәҭама
Агәра жәгама
Ауадақәа зегь
Шыцқьоу?
Цқьа игәашәҭама,
Ихашәҵама
Ҳа ҳҿы иќоу зегь
Шыцқьоу?

Алан, Амина,
Асида, Сабина
Аҭак ќарҵеит:
– Шәыбзаҳәит!
Ахчқәа анышьҭырх,

Абар ассир,
Уаҟа ирытцаз
Зегь аапшит.

Ашьатцақәа
Акымкәа-ҩбамкәа,
Арыцқьагақәа
Ракәзар – ааба.
Акьантыжәқәа
Анап иамкуа,
Аҵакәа иакны,
Акәыкәбаақәа...

Иангәахҭа
Ихашәтцама,
Ауадақәа рҿы
Ишыцқьам.
Иангәахҭа
Агәра жәгама,
Шәа шәҿы иҟоу
Рацәа ишыцқьам.

Ашьатцақәа хазы
Иҵхьактәуп,
Арыцқьагақәа
Зымҩа ишьҭатцатәуп.

Акьантыжәқәа
Наҟ икажьтәуп,
Ахчқәа рыхҟьақәа
Зәӡәатәуп.

Араҟа шьҭаларҭоуп,
Аҿакым,
Ишакәхалакь ҳәа
Иҟатцатәым.
Дасу иахьырҭыпцу
Иҟалар,
Изалшом ацқьара
Ҟамлар.

Абар уажәшьҭа
Ҳара игәахҭеит
Ауадақәа рҿы
Ацқьара шыҟоу.
Уажәшьҭа ҳара
Агәра хаҳтцоит
Ицқьам ҳәа уаҩ
Ҳа ҳҿы дшыҟам.

1985

АМРА ЦӘЫРҴИТ

Амра цәырҴит,
Ашәахәа ацрыҴит,
Аԥсны ԥшӡа
Иахаԥхауа.

Ҭынч мҩала,
Гәамч ҕәҕәала,
Ҳажәлар ргәы
Азырҳауа.

Цхьаҟа изгаша
Рымҩа иаша,
Ҳажәлар ануп
Иахьцауа.

Зегь еидгылоуп,
Рымч еидкылоуп,
Рымч ҵыруп
Арҭ иахьа.

Аҭынчра еилазго,
Ацәгьа еилазӡбо,
Дҳамбароуп
Бзантцык иара.

Ҳажәлар гылоуп,
Зегь еидгылоуп,
Рашәахә шьҭытцуеит
Урҭ хара.

Рус фырхатца,
Гәышьамх атца,
Иаҿуп аҕьеиҳәа
Пхьацара.

1985

СОЫЗА ДАМЕИ

Ицоит амшқәа
Акатаҳәа еишьҭалан,
Сҩыза сизхәыцуеит
Уахынла сышьҭалар.

Ицоит амчыбжьқәа
Акатаҳәа еишьҭалан,
Абар хәы-мчыбжьуп
Амчыбжь ҳазҭалаз.

Аха дыҟам сҩыза,
Ихабарк збаӡом,
Дыгәхьаазгоит, аха
Макьана дхынҳәӡом.

Уаҳа сылатҵәҟьам,
Абам ианбанӡа?
Амҩа сланылеит
Сцап, сҳәан, уанӡа.

Адәыҕбалас гылан,
Ашьшьыҳәа сылҭалеит,
Адәыҕбалас дәықәлеит,
Авагонқәа еишьҭалеит.

Адәыҕба аҟынтәи
Аҳаирплан слақәтәан,

Спырны ажәҩан ду
Слатҵалеит слакәхан.

Сҩыза иҿы снеир,
Издыруеит иҳәатәу.
Иахьада сшақәымтәац
Аҳаирпланлас «ТУ».

Ҳлатәеит. Аҳаирплан
Сылҭытҵны сҿынасхеит.
Амашьына сылҭатәан,
Аха ауаа рацәа ҳрылахеит.

Ашьшьыҳәа ҳнаскьо,
Ҳнаскьо, ҳашнеиуаз,
Иаабеит «Артекаа»
Аҵьҵьаҳәа иахьеилаз.

– Уаангыл, – сҳәан, амашьына
Аанкылан, сылҭытҵит.
Сыҩны алагер
Ахьыҟаз сылкылсит.

– Дамеи, – сҳәан, ишсылшоз
Сыбжьы насыргеит.
Дамеи данаахьапш,
Сахьгылаз сибеит.

Дыҩны иҿааихеит,
Сҩаҭрысит саргьы,

Иҵьашьо иҳахәапшуан
Ҳазбоз зегьы.

Аиашаз, даара
Дыгәхьаазгон Дамеи.
Ҳхәычқы аахыс ҳаиҩызцәоуп
Дамеии сареи.

Убри ауп шьапыла,
Машьынала, нас
Дәыҵбала, ҳаирпланла
Ишќа сызцаз.

Убарҭқәа зегь иасҳәарц
Даара исҭаххеит,
Аха сгәы иҭаз зегьы
Сҿы исзамырҳәеит.

Аха еигьаурым,
Уахьынтәи дхынҳәыр,
Иаргьы имахап
Исеиҳәаша акыр.

Ҭынч ҳаидтәалан
Еибаҳҳәап зегьы,
Наќ-ааќ ҳаиҩызара
Арыҵәҵәап иаҳагьы.

1985

ААԤЫНТӘИ АСАХЬА

Амра лахҿыхӡа
Иаацәыртцит. Шьыжьын.
Дҿыхан ицәартә
Даалтцит Ҷычын.

Ахәхәаҳәа дҿырҳасуеит
Макьана дцәамҭхьоуп,
Ааԥын аҟәандара
Анибаз иахьоуп.

Ааԥынра ашьшьыҳәа
Ахалара иаҿуп,
Адунеи иқәу зегь акакала
Иара иазыԥшуп.

Игәырӷьатцәа иаԥылоит
Еиҳарак ахәычқәа,
Ирызҳауеит, ихытцуеит
Ааԥынраз аӡқәа.

Аха ааԥынра ашьхарахь
Изнеиуам лассы,
Архаҟны еиԥш уаҟа
Изыӡыҭуам асы.

Ҳара ҳҿы уажә аԥсабара
Ссиршәа иԥшӡоуп,

Аха уаҟа, ашьхараҿ,
Асы еиқәыцәашь ишьҭоуп.

Ара аҧстәқәеи аҧсаатәи
Ҭынч изтәом акгьы,
Избанзар, аацынра
Иашьцылоуп зегьы.

Ардәына абжьы хаа
Аргеит шьыжьӡа,
Аҟармаҭцыс иаркьыкьӡоит
Иахьықәтәаз иҧшӡаӡа.

Атыҭцәҟьа мшәаӡакәа
Ицәырҭцит абар,
Аха макьана иаабом,
Иҟам аҟәраан ахабар.

Ахьажь леишәацәгьа
Ҟыжҟыжуеит нахьхьи,
Аҧсаатә гәырҕьо ианеиоу,
Мшәан, иара иахьи?

Ацгәы гәырҕьаҭцәа
Ацалаҟьа ихалт,
Аласба акәзар, амра
Иахьыцәиалаз ицәхалт.

Абора аԥхьа Бача
Тәоуп ижаҳәо,
Ашәишәиқәа аӡхықәаҿ
Еикәшоит иҽырбо.

Аҳәыс ақьышә хҿыҿӡа
Аҳаскьынҿа иазхьуеит,
Аҟәарҭи акәчарақәеи
Ахәаҷақәа рыпшаауеит.

Аацын мра ҟәандаӡа
Ашьарақәа цәиаалоуп,
Аацынра уажәрааӡа
Иахьымааз ргәы иалоуп.

Ҷычын хәыч аԥенцьыраҿы
Дгылан дыԥшуеит,
Иаԥхьа акәараҿы
Аҟызқәа ӡсауеит.

Ишьҭахь иҩызцәа
Рыбжьы иаҳаит,
Дгәырӷьан ҿиҭит:
– Уаҳаид уоума, Уаҳаид?

Ҷычын иҩызцәа
Ибжьы раҳаит,

Али-ԥси рыбжьара
Еибарыҩны иааит.

Зны ихәмарт аштаҿы,
Зны икәаратцеит.
Ампыл иасит,
Аҽазны иаанҿасит.

Игәырҕьатцәа аштаҿы
Игоит рыбжькәа,
Аӡынхьԥа рхашԥын,
Еихаччоит рхаҿкәа.

Атцәатцла ашәшьыраҿы
Иргылан аҟәардә,
Дтәаны дрыхәапшуан
Ҷычын иаб Леуард.

Аапын аҳауалас,
Аҳауа ԥха мааз,
Зегь ргәы шьԥанхуан,
Зегь арҿыхон иахьааз.

Аҳаҳаиҳа аԥсабара
Ашәԥыкакаҷра иаҿуп,
Избанзар, ҳара ҳтәылаҿ
Аапын ус иаԥуп.

1985

СГӘАЛА

Ишәцәызӡом,
Шәгәы нсырхар
Сҭахым акала.
Аха џьоук
Шәҟынтәи
Исымоуп агәала.

Ажәлар
Шәыхьӡи шәыжәлеи
Еидкылан ирҳәоит.
Шәара аԥсуара
Шәатцагылоушәа
Жәбоит.

Арахь шәхәыҷқәа
Аԥсышәала
Цәаҳәак изаԥхьом.
Аԥсуа школ ахь
Иратәашьан
Дара нажәгом.

Шәхәыҷқәа
Рхатәы бызшәа
Рзымдыруа ианыҟала,

Нас иарбан бызшәоу
Урҭ ирбаша
Гәыкала?!

Ишсашәаҳәаара,
Измааноузеи,
Ани аби
Шәапсыуаны,
Шәхәыҷқәа апсшәа
Зырымҳәозеи?

1985

АСЫ САЗЫПЦШУП

Аӡынра ааит,
Аха асы ауам.
Шоурак ыҟам,
Усгьы ихьҭам.

Иаашеижьҭеи
Ажәҩан алакҭа,
Ишыхәаашьыц
Ихәаашьуп еиҭа.

Аха уаха
Атцых тцаарҷҷоит,
Сык ауашәа
Са сажьоит.

Мап, Даду
Сара сижьом.
Аӡын сыда
Ус изцом.

1985

ҲАРА АҚЫҬАӺЫ ҲАНХОИТ

Ҳара ақыҭаҿы ҳанхоит.
Даду аӷьмақәа ихьчоит,
Арахә ҳамоуп иааӡаны,
Аԥсаатә ҳамоуп ирацәаны.

Ҳқызқәа иухадырштып агьад,
Ҳаиԥш измада ауахьад.
Шәыри-қәыри рызбахә сҳәом,
Урҭ ианакәзаалак инҵәом.

Ашьхагәаара, абар, хазы.
Ацха хәшәызаап зегь рзы.
Абас ақыҭаҿы ҳанхоит,
Исызҳаргьы ара саанхоит.

1985

АПӃА

Апӄа, апӄа,
Уара уаара
Ҳара ҳзы
Иразӄәуп,
Умааит баша.
Апӄа, апӄа,
Иушьҭалан уара
Иаауеит аапынра
Иҳагымхаша.
Уара упырны
Уанцоз,
Апша ықәсуан,
Афырҭын.
Иҩежьӡа
Абҕьы зҿышәшәоз
Абна зегьы
Ацәа хтын.
Ус анакәха,
Ес-уаара
Ҳара ҳӄанатцоит
Ҳгәы пхаӡа.
Уара ахыбраҿ
Абаҳчаҿ, ма,
Шықәсык иузхаша
Аҩны ӄатца.

1985

САИД ИМШЫНҴА

Саид иоуз ахәшьараз
Ахәапшра сҭахӡам имшынҵа.
«Хԥа» иоузар уи ашколаҿ,
Данааилак дасуеит хынтә аҵәҵәа.

Ҳуадаҿы инеиужьны
Иаҟәымҵуа игозар аҵәҵәабжьы,
«Хәба» ма «ԥшьба» иоуит.
Иахьа уаҳа иргом ибжьы.

«Ҩба» иманы даазар,
Иҵәҵәабжьы саҳауеит харантә.
Ҩынтә иааркьаҿны аҵәҵәа дасуеит,
Исаҳахьоузеи ус шаҟантә.

Хәшьарас иоузар иахьа «акы»,
Иԥсы ӡаны амардуан дхалоит.
Ашьшьыҳәа дасуа ҳамҭакы,
Саид ашә даадхалоит.

1985

СЫԤО СНЕИУЕИТ

Сыԥо снеиуеит
Атрым-атрым,
Асы сылоуп
Сгәырґьатцәа.

Ахьҭагьы ыҟоуп,
Асгьы леиуеит,
Аха сеилаҳәоуп
Сыԥхаӡа.

Ахәыҷқәа,
Аӡынра анааи
Ҳазхара ҳахәмарып,
Шәааи!

Наҟ-ааҟ ҳаҿшаны
Асеигәыдтәа ҟаҳтцап,
Ҳазхара асы
Ҳылахәмарны,
Ҳеыршәашәаны
Аҩныҟа ҳцап.

Ари амшгьы
Хашҭра зқәым,
Зынра мшны
Иаҳзынхап.

1986

АЦИРК АӶЫ

Алақәа еизаны
Ампыл иасуан.
Зны хыхь идыршәуан,
Зны ҵаҟа иацәхасуан.

Ампыл ыԥон,
Асаара ишьҭасуан.
Икәыруа ишнеиуаз,
Нас иаанӷасуан.

Алақәа еидшылан
Ампыл асра
Иаӷын, иҟартцомызт
Ааныӷасра.

Дамеи дахьгылаз
Ӷиҭит: – Гол!
Амба ианҭашәа
Афутбол.

1986

АШКОЛ УҬРАӘ

Ашкол уҭраҿ
Мактина
Еиҭалҳаит
Амандарина.

Ауаҵ алҭеит,
Илрашәеит,
Ианаамҭаз
Илыҵкәеит.

Ианаҭахыз
Илхәышәтәын,
Уажәы игылоуп
Ишәҭын.

Ҭагалан
Уи амандарина
Аҿаҩра лнаҭеит
Мактина.

Илыҵашьыцын
Уи нахыс,
Лҩызцәагьы
Алагеит убыс.

1986

ИААИТ ҲАЗЗЫԤШЫЗ

Ахәыҷқәа зегьы
Ашкол аштаҿ ҳаизеит.
Аҵьҵьаҳәа ҳшеилаз,
Игеит атҵәатҵәабжьы.

Зегь ҳаибарыԝны
Ҳаклассқәа рахь ҳцеит.
Ҳнеины ҳтыԥқәа рҿы
Ҳаиқәыршьшьы ҳнатәеит.

Иааҳартит ҳашәҟәқәа,
Инаӡеит ҳагәтакы.
Иааит ҳаззыԥшыз
Цәыббрамза акы.

1986

НАНДУ ДЫЦӘОУП

Ашьшьыҳәа, ашьшьыҳәа,
Нанду дыцәоуп,
Дышәмырҿыхан
Ҳамҭакы.

Нанду дыцәоуп
Ҳара ҳзыҳәан,
Уаҳа ҳаҳәом
Аҿакы.

АСАПЫН

Асапын, асапын,
Ушәах хчыла,
Суҳәоит ухымлан
Асҭана ила.

Уара дуцәшәаны
Иҿы изәӡәааӡом,
Иҿы имызӡәӡәаар,
Ахәыҷ баҳчахь дызцом.

1986

ИКƏАШЕИТ

Мышəҳəыс, мышəҳəыс,
Хəымбыбыл,
Ацəа уалтцны
Шьыжьӡа угыл.

Дырҿыых уашьа,
Шəааи шəеицны
Сара сахьгылоу
Адəаҟны.

Мышəкəашарак
Шəкəашар,
Ишəыстҭоит ꙩ-кыпцк
Ашьақар.

Иақəшаҳаҭхан
Атцыхəтəаны,
Икəашеит
Рнапқəа еибаркны.

1986

Аҽны шоуран

Аҽны шоуран,
Амш шәшьын.
Аҟәа ауамызт,
Аҳауа мчын.

Убысҟан аарла
Еихго ишьапҟәа,
Амҩаду данын
Абырг Џьычџьын.

Зны даатҕгылан
Ипсы ишьон,
Нас амҩа
Наигӡон.

Амҩа дшаныз
Иара дгьазкит,
Изымычҳауа
Аӡба дакит.

Иапхьа, ишьтахь
Уаҩ дибом.
Дтәар дызгылом,
Шьаҿак дызцом.

Ус дышгылаз
Абырг Ҷыҷын,
Ишьҭахьҟа дшаауаз
Дибеит Кылҷын.

Кылҷын дыҩит
Даниба Ҷыҷын,
Илаба иҵаргәаан
Дыԥшын Ҷыҷын.

Аҵыҵь харамызт,
Аӡы изааигеит.
Абырг дицхраан,
Ашәшьыраҿ диртәеит.

Иԥсы анишьа
Абырг Ҷыҷын,
Аҩныҟа диман
Дцеит Кылҷын.

Уи аҽены
Иҟаитҵаз Кылҷын,
Ихашҭуамызт
Абырг Ҷыҷын.

1987

АСАЛАМ ШӘӄӘЫ

Асалам шәӄәы
Лꚙит Мактина,
Усура данца
Лаб Кәаҕьына.

«Саб,
Аꚙныӄа уанаауа,
Асахьаҭыхраз
Зегь сзаага.
Ашәыгақәа
Пшшәы рацәала,
Иаҭаху зегьы
Сзеидгала.
Схы иархәаны
Урҭ зегьы,
Ҳаꚙны ҭысхуеит
Слатәаны.
Нас икнаҳҳап
Аҭӡаҿы,
Ауадагь арцшӡап
Ҳаꚙнаҿы».

1987

ЦЕРУАЛТӘИ АС ДУ

Церуал зежә рзы
Асы шьҭалеит,
Уаҩ дызцәымло
Адәахьы.

Имацәысит,
Иҭагәыргәырит
Кәыдры аӡиас
Ахахьы.

Ихьшәашәарахеит
Иаразнакы,
Адәы ҳазцәымло
Ҳамҭакы.

Зегь ҳапханы
Ҳаилаҳәан,
Аха усгьы
Даара ихьҭан.

Зегьы ҳаҩныҟақәа рахь
Ҳхынҳәит,
Аӡәгьы уаҳа
Ҳамлаҳәит.

Амала церуалтәи
Асы иауз,
Иаҳнардырит
Аӡынра закәыз.

Иаҳҳамыштуа
Иаҳзынхеит,
Аха аацынрахь
Ҳхы ҳархеит.

1987

ИԤХАРРОУП АДӘАХЬЫ

Иԥхарроуп
Адәахьы.
Асы ишьҭаз
Шьамхахьы
Хәыҵы-хәыҷла
Иӡыҭны ицеит.
Хәыҷгьы дугьи
Зегь ҳаԥхеит.

Аԥсаатә ракәзар
Рыԥсы ҭалт,
Иҷырҷырууа
Хыхь ихалт.
Ажәҩан иалоуп
Игәырӷьаҵәа,
Аӡынра иаргәаҟхьан
Цәгьаӡа.

Ашьха ҿыхеит,
Арха шәҭит,
Аҳаскьын акәзар
Ииаҵәахеит.
Абаҳчақәа

Ашәҭра иаҿуп,
Зегьы аапҵынра
Иазыпҵшуп.
Ас ианыҟоу
Бзиа иаабоит,
Ахәыҷқәа зегьы
Иахҳа ҳаибабоит.

1987

ИАХЬА МҼЫШОУП

Иахьа мҽышоуп,
Иахьа ԥсшьароуп,
Иахьа ашкол ахь
Са сцаӡом.

Иахьа санду
Слыцхраароуп,
Аҩн ускәа
Дрыхьӡаӡом.

Ашьыжь сгылан
Амца еиқәыстцеит,
Санду иласҳәеит:
– Уа бышьҭаз.

Сцан, ажәқәа
Ажәгәара иҭысцеит,
Ицсыртлеит
Бача ахьҿаҳәаз.

Нас, аца
Аҵьықәреи ҭызган,
Аԥсаатә рзы
Иҿсырпит.

Кәты гәагәышьы
Ааизызган,
Рхәы анырфа,
Илеимсырпит.

Нақ ахкаарахь
Урҭ анҭастца,
Ашьарақәа
Рхәы сырхиан,

Аиаҳәа ианҭәалан
Акранырҿастца,
Аккарахь иама
Ицеит ран.

Ус сандугьы
Даадәылтцит,
Аныга лыман
Бача лхьарц.

Са сахьгылаз
Саалытцашьыцит,
Аха Бача сымхьацызт,
Исымхьац.

Агәашә абжьындаҿ
Абз кылхны,

Бача гылан
Аԥа рыбзо.

Абат акәзар,
Аҿазтцәылхны
Игылан ан
Ахы агәарԥхо.

Санду аҟәардә хәыч
Налыргылан,
Бача днатцатәан
Илхьеит.

Абат хәыч сара
Икны сгылан,
Ианоусыжь
Ан ашҟа еихеит.

Арахә-ашәахә
Еилырганы,
Сандуи сареи
Ҳхынҳәит.

Ахш иааҳгаз
Раӡаны,
Ачуан ду ала
Иҳаршит.

Аҽны хәлаанӡа
Санду слыцын,
Ашҭа-гәаарагьы
Ҳапссеит.

Ахәылбыҽха
Ашҭа ҳҭытцны
Абнахь ҳцан
Афархь аагеит.

Аха зынӡагьы
Смаапсаӡеит,
Избан акәзар,
Ес-мҽыша,
Абас слыцхраауеит
Санду Шьушьа.

Ахәычқәа, иҟастцо
Иашаӡами нас?
Иҟашәымтцаӡои
Шәаргьы убас?

1987

АИАША РҲӘЕИТ

Ақалақь ахь
Дцеит Бақала,
Аҩны иааныжьны
Ахәычқәа рхала.

– Цьара машәырк
Ҟашәымтцан, –
Ахәычқәа драбжьан
Дцеит ран.

Ахәычқәа аштаҿы
«Цьит» ҟартцон,
Зны иҩуан,
Зны икәашон.

Ампыл иасуан
Аҽазны,
Рҩызцәеи дареи
Еисаны.

Уаҟа ихәмаруан
Ҳамтакы,
Аха амла
Ианакы,

Еибарыҩны
Аҩныӄа инеины,
Ирфеит рхәы
Иқәгылаз имазеины.

Асаанқәа ҳаӡәӡәаоит ҳәа
Ишаҿыз,
Ирцәыпҵеит асаанқәа
Рыхәқәа зныз.

Ирамхацәгьахеит
Ахәыҷқәа,
Иаҳҳәарым рҳәан,
Иркит рыҿқәа.

Ишәаны идәылӄьан
Хәмарра ицеит,
Аха ахәмарра иаӄәытцны
Илатәеит.

– Иаҳҳәарыма? –
Иеизтцаауеит.
– Иааӡарыма? –
Иеиҿапшуеит.

– Иаҳҳәар еиҕьуп, –
Иҳәеит Мас.

– Амц шԥаҳҳәои, –
Дгылт Алхас.

Ус Бақала
Лыбжьы геит:
– Шәааи, ашәҟәқәа
Шәзаазгеит!

Дшааҩналаз еиԥш
Аҩны,
Лылаԥш нақәшәеит
Икәаҳәҳәаны,

Асаан ԥеыхақәа
Ахькаԥсаз,
Егьырҭ зегь реиҳа
Иԥшӡаӡаз.

Азныказы
Ран Бақала,
Лгәы иалсит
Уамак ала.

Дгылан дыԥшуан
Дшанханы,
Ахәыҷқәа аанымгылт
Ишәаны.

Еибартҭрысны урҭ
Аакылсит,
Аха ашәҟәқәа зынӡагьы
Ирыламкьысит.

Исарҳәарызеишь ҳәа
Ран дыпшын,
Дара ран
Иналҿыпшын:

– Ишаҳаӡәӡәоз
Иаҳцәыпҽеит, –
Рҳәан, рыхқәа
Ладырҟәит.

Аиаша ахьырҳәаз
Ран Бақала,
Ахәыҷқәа рзы
Уаҳа дмаӷьит.

Илымаӡамкәа
Зынӡа агәала,
Иаалхәаз ашәҟәқәа
Надлыркит.

1987

ШАӃА ИБЗИОУЗЕИ

Шаӄа ибзиоузеи,
Ухала ианыӄаутҵо
Артҵаҩы аҩныӄазы
Иуитҭаз адтҵа.

Уаҿамхакәа уапҳьо,
Ухала уҳасабуа,
Ишахәҭоу уҩтәқәа зегьы
Ануҩуа ицқьаӡа.

Даара уиашоуп,
Ихҩылаа мҳәакәа,
Уҩыза унаидтәалан
Изеилымкааз адтҵа
Аниуртҵа.

1988

АРБАӶЬ ЦАГЬЕИ АԞЫЗИ

Ишымгәыӷоз арбаӷь
Абгахәыҷы иакын,
Ахәыжә ркәыкәны
Иканаԥсеит.

Аха арбаӷь ҳәаҳәо,
Иқәԥо мацара,
Азаҿы инеиуан
Еиԥш, иацәцеит.

Азы иахьхыз
Аԟыз иабан:
– Уара, уцәзыркәкәыда? –
Иҳәаҳәеит.

Арбаӷь цагьашақә
Ахы ааԟьан:
– Азәгьы,
Ус схәыжә сԟьеит.

– Цшыт, –
Аҳәан, аԟыз
Иаачҷеит
Азы иахьхыз.

– Сужьахт ауп
Уара утәаала, –
Аҳәеит аӷыз
Агәаанала.

1988

ИҬЫСХЫЗ АСАХЬА

Изеипшроу жәбоума
Асахьа исымоу,
Уи еипш ҟалаӡом.

Сааҟәымтцӡакәа
Сахәапшларгьы
Уи сгәы ахшәаӡом.

Уаҟа иубоит
Ашьха, арха,
Аӡиас, апшаҳәа.

Ихьыхәауа
Иаҿоуп абаҳчаҿ
Аца, абиа, абҳәа.

Ашәыр тцлақәа
Ирылатәоуп
Апсаатә рацәаны.

Ашәыр тцлақәа
Ирытцатәоуп
Ахәычқәа рацәаҩны.

Амра хыхьынтә
Ирылаԥхоит
Зегь ргәы ҟаҵо.

Ашәахәақәа
Рыланаԥсоит,
Ашәахәа зегь зааӡо.

Даба, шәеимдеишь,
Абри еиԥш асахьа
Жәбозар ҿаџьара.

Ижәбом, ижәбом,
Избан акәзар,
Ари ҭысхт сара.

1988

ШӘААИ ҲАЦЫЛАП МАИ

Иахьа ипшӡоуп аԥсабара,
Аацынра мааи.
Иахьа ҳара агәаазҳара
Ҳазҭо ныҳәоуп Маи.

Ахәыҷқәа зегьы шәеишьҭагылан,
Шәааи анырҳәа, шәааи.
Аҳаҳаи аӡә уаанымгылан,
Уеагумырхан Маи.

Ҳара иахьа зынӡа ҳассирны
Ҳееилаҳәаны ҳмааи.
Баша ҳмааӡеит, ҳааит идырны,
Ҳгәыргьаҵәа ҳацыларц Маи.

Абираҟ ҟаԥшьқәа ҳкуп,
Ижәбома ҳа ҳшацыло Маи.
Адунеиаҿы ҳхала ҳаума,
Ирацәаҩуп иацыло Маи.

1988

ИСЫХЬЗАЗОМ

Шьыжьӡа агылара
Сашьцылоуп,
Зынгьы-цхынгьы
Уиоуп сызҿу.

Ампахьшьыбааӡа
Аанкылан,
Сцәа-сжьы иахьысшьуеит
Ишеибаку.

Зны аушәақә сыҩуеит,
Зны сыцоит,
Цыгәхыршәҭ ҟастцоит
Аҽазны.

Зных аҵәыргыла
Сахыцоит,
Зны скәаратцоит
Адәаҟны.

Сшьамхы тцаруп,
Сҩызцәа сыхәом,
Урҭ сыхьӡаны
Иҟамлаӡац.

Изласыхьӡозеи,
Са санҿыхо
Рыцәа ԥсымҭоуп,
Ииоуп ишиац.

Ирҭахымзар,
Сара мчыла
Исызрыҭом
Урҭ адҵа.

Аха рықәра зегьы
Ишыцәоу ирхыргар,
Изеиԥшрахоузеи?
Аҭак ҟашәҭца!

1988

АЧАЛАА

Аԥынҵа ырхәаан
Ицҳафыруа,
Инытҵакны
Аҭәа архуеит.

Амра анаслак
Аҭәа хазына,
Аӡын арахә
Қьаф днаруеит.

САШЬА

Адгәыр ихьӡуп
Сара сашьа,
Ида аешьа
Дсымаӡам.

Дпшӡоуп,
Иссируп иҟазшьа,
Иара иоуп
Изасҳәо сымаӡа.

1988

АШЬЫШЬ

Ашьышь ашоура
Ианакы,
Иҩит, рыцҳа,
Ианӷьазкы.

Аӡы анны
Алагьан гылан,
Аҽархьшәашәеит
Илангылан.

АИҴАРԞӘАԞӘА

Аиҵарԟәаԟәа
Аа, абан,
Иантҵаны игылоуп
Асаан.

Аха дмыхәмаркәа
Лызхара,
Аиҵарԟәаԟәа
Лфом лара.

1988

АХЬАЦАРЧ

Уахынлоуп иара
Иаҳа ианныҟәо,
Гәыр зыҵь
Алыҳәаҳәоит аҟәаҟәа.

Ацәа иҭалоит
Изыцәшәо аныҟоу,
Икәымпылӡа
Ишьҭалоит уаҟа.

Ахәыҷқәа, шәара
Уи ахьыжәбо
Ирыцҳашәшьала,
Шәаламкьысын.

Иара ауҭра
Иҭаны ианыжәбо,
Алаба шьҭыхны
Уи шәамысын.

Иара ауҭраҿы
Иаҳцырхагоу
Зегьы ирышьҭоуп
Ахәаҷамаҷа.

Убырҭ роуп
Уи зызгагоу,
Шәаҵырхагамхалан
Амарҵьа.

1988

АҚЫТӠАҾЫ СЫНХОИТ САРА

АқытӠаҿы
Сынхоит сара,
Сара баша
Стәаӡом убра.

Аҳәарақәа
Аӡы рзаазгоит,
Аӡарақәа
Гәархра изгоит.

Акрырҿастҵоит
Аҳәақәа,
Сахьцо исышьтоуп
Акәытқәа.

Ацыгәқәа тәаны
Исзыпшуп,
Саныхынҳәуа ҳәа
Алақәа пшуп.

Абарҭ зегьы
Сара
Бзиа избоит,
Рхәы рысҭоит,
Еилсыргоит.

1988

СХАТӘЫ БЫЗШӘА

Схатәы бызшәа
Бзиа избоит,
Уи ала сцәажәоит
Ишыстәаху.

Ахатәы бызшәа
Лассы иутцоит,
Ахатәы бызшәа
Анутәаху.

Сара
Ахатәы бызшәа
Атцараҿы,
Уадаҩра
Адызбалаӡом.

Избан акәзар,
Хтәаацәараҿы
Хатәы бызшәада
Хцәажәаӡом.

1988

САН

Сан, сан,
Сыхаара сан,
Бсызбом
Сгәазхара.

Бзиа бызбоит
Сылашара,
Быда схәартәазам
Сара.

Сан, ибсыркуеит
Са снапала
Ашәҭ иҿысхыз
Шьыжьымҭан.

Ибыдысныҳәалоит
Гәык-ҧсыкала
Аҳәса шәымш
Ныҳәа, сан!

1988

НАНДУ, СЫԥШУП

Са снапала
Изӡит ачашә,
Уи иагәыластцеит
Ашәаӡа, ашә.

Нанду, бара бзы
Исҭахуп,
Банбаауеи
Нанду, сыԥшуп.

МАНЧА

Ахәыҷқәа
Аизара иаҿын,
Рҩыза дмааицызт,
Изыҧшын.

Ус даакылсит
Рҩыза Манча,
Иган иадҳало
Итапанча.

1988

ҴИС АЦӘА

Ҵис ацалаҟьаҿы
Амра ицәиалан,
Алаҟәа хԥо-ихтуа
Ацәа иалан.

Ус ишиаз
Ацәа иҭанагалеит.
Абар, еибарыԥуа
Аҳәынапҟәа ахалеит.

Ҵис аԥсахы ааибакын
Аҟыпҳәа иԥаҵҟьеит,
Аха иаахбыкьын
Ацалаҟьа иԥалҟьеит.

Ҵис ацәа иалҵит
Абыҟҳәа ианкаҳа,
– Аҳәынапҟәа сырбамашь? –
Абжьы амыргеит уаҳа.

1988

АМПЫЛ

Шьҭыҧа-шьҭыҧа ҟаҵала,
Аха сҳәатәы хаҵала.
Са уансырҧо – уҧала,
Уанышьҭсырҧо – ушьҭыҧала.

Ахәыҷқәа ргәы нумырхан,
Урҧыртҵны хара умцалан.
Хаз аган уавамлан,
Аҳаҳаи, абна уламлан.

Акгьы иуҳәом уҵәыуалар,
Знык гәыртҵәык улалар.
Сара уҧсы сызҭаҵом,
Акгьы суҳәом, уи зӡаӡом.

Суҳәоит, сҳәатәы хаҵала,
Сара иахьуасҳәо уцала.

1988

АКЛАСС АҾЫ

Акьыжыҳәа
Дҟыуҵәуо,
Акласс аҿы
Дтәоуп Ҭамел.

Адҵа ҩы ҳәа
Иааганы,
Иаԥхьа
Инықәырҵеит амел.

Аха амел
Аашьҭыхны,
Ҭамел аклассӷәаахь
Дымцаӡеит.

Дцеит ҳәа иара
Иҩуазеи,
Адҵа имаз
Имҵаӡеит.

Нас иарбану,
Мшәан,Ҭамел,
Ҿырҵәыуа
Зыҟауҵо?

Ахәшьара бзиа
Ахьроузу
Уҩызцәа,
Аурок зҿазыҟазҵо?

1988

УСС ИҞАИМҴЕИТ

Ашкол аштҭа
Сапҳхьа дҭалеит,
Саргьы
Ишьҭархҳны сынҭалеит.

Даахьапҳшын
Апсшәа иҳәеит,
Саргьы уи
Аҭак ҟасҵеит.

Аха саниҿапшы
Иҟаз иасҳәеит:
– Ухы-уҿы ҟьашьуп,
Уцаны иӡәӡәа, – сҳәеит.

Зназы
Иаҳазшәа сирбеит,
Аха исҳәаз
Усс иҟаимҵеит.

Ашьшьыҳәа
Дааныскылан,
Асаркьа исырбеит
Снаидгылан.

Иамхацәгьахеит
Дананыҵшыла.
Илахь, ила,
Иаганы иҟан
Ачернила.

1988

АЧУ! АЧУ!

Ачу! Ачу!
Сара сҽы.
Умыҩкәа,
Укәарны
Уцала.

Уаҩ дызхьымӡо
Сырхьыгӡала.
Уара иудыруаз,
Сара сҽы.
Анапы угхом
Сара сҿы.

МАШӘҲӘЫС

Мышәҳәыс шьапыла
Ианзымныҟәа,
Идәықәлеит илақәтәан
Амаланыҟәа.

1988

АБАҲЧА СҬОУП

Ашьыжь сгылан
Слахҿыхӡа,
Сбаҳча сҭалеит,
Аус зуеит.

Ашәыртцла рымахәқәа
Еилыхӡам.
Зны еилысхуеит,
Рымҵа срыцқьоит,
Нас агәамсам
Ахганы избылуеит.

Сбаҳча ашәыр
Ҿассы иҿазарц
Сара даара
Исҭахуп.

Убри азоуп
Сылапш заху,
Сбаҳча цқьазарц
Зысҭаху.

1988

ФАТМА

Аҭаацәа зегьы акрыфан
Ашьшьыҳәа иҩагылт.
Фатма хәычҷы дрыҳәан
Астол даахагылт.

– Акгьы шәаламкьысын,
Зегь сара еилсыргоит.
– Ибзиоуп, – иналывсын,
Инаскьаны илатәоит.

Фатма акакала
Ипхьалкит, еиллыргеит.
Иӡәӡәатәыз асаанқәа
Лыӡәӡәаеит, илырбеит.

Акыӷәра ыҟәлыршәшәан,
Илыцссеит адашьма.
Итәаны илыхәапшуеит,
Илеигәырӷьоит Фатма.

Ашкол ахь дныҟәом,
Макьана дхәычҷуп.
Арахь улыхәом,
Аҩнусқәа дырҿуп.

1988

ДЫРМИТ ИБАҞАӠЫ

Дырмит ду
Имшираз,
Ибаҟа аԥхьа
Зегь ҳаизеит.

Ашәҭқәа шьҭаҳҵеит,
Ҳпоет ду
Иажәеинраалақәа
Ӡырҳәала иаҳҳәеит.

Дырмит имҩа
Зегь ҳануп,
Ҳҵареи ҳуси
Еилагӡо.

Дырмити
Аԥсуа жәлари акуп,
Убриоуп иааирала
Ԥхьаҟа ҳазцо.

Бзиа даабоит
Уамашәа
Дырмит – ҳпоет ду,
Еиқәзырхаз ҳбызшәа.

1989

АӠҞАБ ХӘЫЧҾЫ

Аӡҕаб хәычҿы
Лыхцәы ҵаны
Илықәуп,
Абант алаҵан.

Ахәычҿ леишәацәгьа
Абантқәа кны
Дрыхеит,
Инапқәа аларҵан.

Ари аҷкәын хәычҿы
Димоуп аб,
Анаҟа афырмахьц
Ҭҵәахны измоу.

Аха аӡҕаб хәычҿы
Цьа акы лҳәап,
Илдыруеит
Афырмахьц змааноу.

1989

АХӘЫЛПҬАРАҚӘА

Хыхь ҳаҩны
Ахәблаҿы,
Ахәылпҭарақәа
Рацәахеит.

Сахьыҩналаз,
Зегь хлантцы
Икнаҳан,
Аҵьашьахәы збеит.

АНЫШЬ

Исхоуп ахылҵа
Алента зкәыршоу,
Искуп ашаха
Хәычҷинӡарак ишәпоу.

Сахан изгоит
Анышь аӡаҟны,
Адагьқәа ҳәаҳәоит:
– Ҳга ҳҭартәаны!

1989

АШКОЛ АШҬАӘЫ

Ашкол ашҭа
Сыла ихӷьоуп,
Аура ианалагаз
Иахьоуп.

Асы ҳалоуп
Ҳгәырҕьатҵәа,
Шьыри,
Иамысуандаз
Заа атҵәтҵәа.

Уаа, Какашьа,
Уаа, Ҭакәи,
Уара
Иӄашәтцо закәи?

Шәааи,
Асеигәыдтца ӄаҳтцап,
Ҳазхара
Ҳахәмарны ҳцап.

Ишыхәмаруаз
Игәырҕьатҵәа,
Аурок ахь

Абжьы геит
Атцәтцәа.

Ршьапқәа нкыдӻьан,
Рҿеыршәшәаны,
Ашкол ахь иҩт
Зегь еиманы.

1989

АУАРГЬАЛА

Уаргьала, уаргьала,
Цьамшьыргьала, уаргьала.
Уара ухалар, са слаӄәып,
Сара схалар, уа улаӄәып.

Ҳгәы шьҭытцлап, ипырлап,
Гьала-гьала ӄаҳтцалап.
Ажәҩан ҳалаз ҳамшәаӡо,
Ҳгәырӷьа чча-ччо, ҳмаапсаӡо.

Уаргьала, уаргьала,
Цьамшьыргьала, уаргьала.
Ухала, ухала, ухалала,
Ҳпыруа ажәҩан ҳалалап.

1989

ИАНБАЗҲАУЕИ?

Иахьа хәлаанӡа
Аҳаскьынраҿ стәоуп,
Аҳаскьын иаҭҵәа
Уарҳалха иқәтәоуп.

Уи ишазҳауа
Збар сҭахуп,
Сахылаԥшуеит,
Сыбла ахуп.

Аха ианбазҳауеи,
Мшәан, иара,
Саныцәо акәзар
Сара?

Саргьы издыруеит
Ишсызҳауа,
Аха избом
Иансызҳауа.

1989

АСЛАН

Сыцшызар, абан
Изнапык ала
Аслан шьҭыхны
Икуп Даҭа.

Сара иџьасшьоит
Уамак ала,
Абас еицш амч
Даҭа изҭада?

1989

ДЫРФЫЗАХЕИТ УИ НАХЫС

Амра гылоит,
Амра цхоит,
Апсабара
Агәы ҟатцо.
Апсаатә ҷырҷыруа
Ашәа рҳәоит
Рыбжьы
Адунеи иахьыгӡо.
Ахәыҷқәа
Аҵьҵьаҳәа
Рыбжьы гоит,
Агәырҕьара
Рхы иҭоуп.
Урҭ ашкол ахь
Иццакуеит,
Зегь класскаҿы
Еицтәоуп.
Аурокаҿы
Урҭ антәоу
Иҭынчуп,
Рышьҭыбжь
Уаҳаӡом.
Изыӡырҩуеит
Аурок зҳәо,

Ипҵырхагахар
Ҟалаӡом.

Амала дрылоуп
Дара ара
Атҵара митәык
Изҭахым.
Ихьӡ ҳҳәар
Ихәҭоуп иара,
Аха макьанатҵәҟьа
Иаҳҭахым.
Ашәҟәы
Дапхьо
Дубаӡом,
Их џьабаа
Аирбаӡом.
Иҩызцәа аурокқәа
Ианырҿу,
Хҩылаароуп
Иара дызҿу.

Аамҭа ықәҳа
Ицоит, ицоит,
Ачкәын баша
Аамҭа игоит.
Аурокқәа

Иҩыза хәыҷ иҟны
Ихиҩылаауеит
Длатәаны.
Еицаҟьаӡа
Ицәахәақәа,
Атетрад иланитцоит
Еипхьытта.
Даҽеак акәым,
Аҽакы,
Ииҩуа
Ажәақәа ртцакы
Ма идыруандаз,
Ухатцкы!
Ииҩуа
Дзапхьаӡом ахәоу,
Баша ицәажәоу,
Акрахәоу.
Иара изыхәан
Зегь акоуп,
Иара иитахы
Ахәшьароуп.
Мшәан,
Ихиҩылаауеит, аха
Ишпаҩу анбанқәа
Рхы лархха.
Ииҩуа ҟьашьуп

Уамашәа,
Иурбар,
Дахысуеит
Имбошәа.

Ахҩылаара
Дашьцылт Даҭа,
Ачернила
Иҿатата.
Дтәаны дақьак
Дамыԥхьозар,
Жәеинраалак
Ҿырҳәала имҵозар,
Изеиқәмыршәозар
Ҳәоук ихала,
Изеилмыргозар
Ҳәоу хәҭала,
Илымшозар
Итҵамҳәакәа,
Димыцхраакәа
Иҩыза Амбакәа.
Абас еиԥш
Иқоу атҵаҩы
Дизырҽехәару
Нас артҵаҩы?
Шақа

Жәа-ҟәыш
Ипҵылахьоузеи,
Шаҟа
Жәапҟа
Иаҳахьоузеи.
Џьабаада
Абзабаа шыҟам,
Аусура
Хьыӡ ду
Шалоу.
Изымдыруатҵәҟьа
Даҭа дыҟам,
Атҵара зтҵаз
Насыҧ шимоу.
Аха изгәынкылаӡом
Акгьы,
Ихаштҭуеит
Иаразнак
Зегьы.
Игәы кыдгылан
Артҵаҩы,
Ҿнак
Ус иеиҳәеит
Итҵаҩы:
– Ахҩылаара
Уаҿуп уасны,

Ухала
Утәаны
Акгьы утҵаӡом.
Уҩызцәа ирҩыз
Угоит имтҵарсны,
Ушыбжьнахыз убаӡом.
Аамҭа агара
Наҟ уаҟәытҵны,
Ашәҟәы хҭакны
Улатәа.
Уаԥхьаҟа
Ушыҟалаша хәыцны,
Убри ҳасабс иҟаҵа.
Ҳасабда
Изыҟалом акгьы,
Ҳасабда
Ԥхьаҟа
Дызцом аӡәгьы.
Нас аҭакс
Иҳаиҳәозеи Даҭа,
Аашьаҩ,
Ахҩылаара
Иашьцылаз.
Аиаша шәасҳәоит,
Аиаша,
Даҭа дшеиҕьхаз

Даазқәылаз.
Иныҵыҩ-ааҵыҩны
Иҳаҳаит,
Арҵаҩ
Даҭа дыширҽхәаз.
Иҩызцәагьы еибарыҩны иааит,
Даҭа
Иҽхәаԥхьыӡ заҳаз.
Ишԥаҟалеи игәырҕьаҵәа
Даҭа дахьырҩызахаз,
Иаргьы
Иҩызцәа – аҵаҩцәа
Рыгәҭа дгылан
Уи нахыс.

1989

АФЫЗА ИЗЫ АЖӘА
(Ал. Лашәриа изкуп)

Аԥсны ԥшӡа
Аҵеи хазына,
Бзиа иубоз,
Уԥсы злаз.
Ашәа шазуҳәоз
Аԥсынтәыла,
Узахьымӡеит,
Алықьса, угәы иҭаз.

Уфызцәа даара
Иузгәаҟит,
Ахаа иамуит,
Уара урыԥхеит,
Уфымҭа ссирқәа
Ухьӡ ҳараркит,
Наӡаӡа ԥсра
Уқәымкәа унхеит.

О, Алықьса,
Шьыри иубондаз шаҟа иԥшӡахаз
Ҳаԥсынра.
Изԑеашьқьыруа
Аԥша ҟәанда
Амшын Еиқәа

Аҟәара.
Уара, Алыҟьса,
Дад, хаҭала
Уҳамбозаргьы,
Ухарам.
Урҿиамҭа ссирқәа
Рцәажәашьала
Ҳаԥхьа угылоуп,
Уара уԥсӡам.

Сара исхашҭӡом
Ҳтеатр дуаҿ
Уаныҟәгылазтәи
Убжьы.
Дыдраҵас рнапҟәа
Анузеиныргьоз,
Иқақаӡа иаргылон
Зегь рхәы-ржьы.

Уара уиашан,
Аиаша уашьҭан,
Ииашам душаҭомызт
Аӡәгьы.
Рхы дырқьиарц
Ирҳәоз башан,
Аҭак рызҳәомызт
Урҭ акгьы.

Баша атцəылхра
Уздырӡомызт,
Иуҳəоз
Гəык-ԥсыкала иҳəан.
Иззеилымкааз
Бзиа ирбомызт,
Аха аиашаҳəараз
Уара унцəан.

Алыҟьса, имаӷӡоуп
Аҟəра инутцыз,
Аха уꙩымтаҟəа ыҟоуп
Тꙩа змаӡам.
Ҳпоет лаша,
Аԥсуаа ирылтцыз,
Ргəаҿы уҟоуп наӡаӡа,
Уара уԥсӡам.

Ишԥастаху
Гəык-ԥсыкала,
Убжьы саҳалар
Ꙩаԥхьа.
Уԥсадгьыл ԥшӡа хəыч –
Аԥсынтəыла,
Шаҟа уатахузеи,
Алыҟьса, иахьа.

1989

АИҲӘШЬЦӘА РУАРГЬАЛА

Адеи Аидеи ааицәажәан,
Ранду Дуниа лыҟны иааит.
Ауаргьала хаҳшьуеит ҳәа илыҳәан,
Шаха патагәак рыԥшааит.

Ашаха махәык илхыршьын,
Ицан ӷәацәмаҟьак ааргеит.
Наҟ-ааҟ ашаха илыбжьарҵан,
Ауаргьала иақәтәартә иҟарҵеит.

Аха иҟалеит араҟа аус,
Аԥхьа ақәтәара ӡыбтәхеит.
Аида днаскьеит, Адагьы убыс,
Аҩыџьагьы ақәтәарахь еихеит.

Аха аҩыџьагьы ашаха ибжьаӡом,
Арахь иақәтәар рҭахуп,
Араҟа сара ҿамҩак збом,
Дааԥшыроуп Ада, деиҳабуп.

Убыс иагьыҟалҵеит лара,
Аида ауаргьала даныртәалан
Длыргьалеит лызхара,
Нас ларгьы дгьалеит днантәалан.

1990

МЫҶЬА ИꙨЫЗЦӘА

Хꙩык аиꙩызцәа
Имоуп Мыҷьа,
Аӡә дызҕабуп,
Ҷкәынцәоуп ꙩыҷьа.

АБЖЬАС

Аихац инкылԥан
Еес, еитҵас,
Иууаӡа иԥан
Ицеит абжьас.

ИЖӘБОМА

Ижәбома, ижәбома,
Иꙩны иахьнеиуа,
Сласба хәыҷы
Бажәгәалеиуа.

ҲҬААЦӘАРА

Идуӡам ҳара
Ҳҭаацәара:
Сан, санду,
Саб, сара.

1990

ИАБОУҴЕИ?

Ақәа рацәа ауит
Амхурсҭақәа рахь,
Шьҭа зегьы ирызхоит
Анахь-арахь.

Ажәлар ахандеира
Иаҿуп, ишаҿыц,
Аҵьықәреи акәзар
Иарыԥхуеит арыц.

Ацәыкәбаркәа анлеиуа
Сара бзиа избоит,
 Сгәырӷьаҵәа урҭ
Срымҵасны искуеит.

Ақәа, ишсоуҳәара,
Иабоутеи, уара,
Аҽаҩра аарыхшьа,
Ргәы иахәартә жәлара?

1990

ИСЫЗҲАНДАЗ ХӘЫЧҶЫК

Уаҳа акы саҳәом,
Исызҳандаз хәычҷык,
Схала сҽыжәло
Сҟаландаз зынзаҵәык.

Ҳрашь слақәтәан,
Сышьхәа ларбаны,
Апҟаца-апҟацаҳәа
Сҟамчы лахҟьаны.

Схаланы скаууа
Амрахь сцарын,
Уа аԥсҭазаара
Шыҟоу збарын.

Уантәи санаахынҳәлак,
Сыжәлар ааизганы,
Ирасҳәарын избаз
Амзаҿы сцаны.

Ргәы иахәарын,
Сыжәлар сдырҽхәарын,
Зегь раԥхьа амзахь
Ицаз иоуп рҳәарын.

1990

АШЬЫЖЬ АМРА АНГЫЛА

Ашьыжь,
Ашьыжь
Амра ангыла,
Агәара иаадгылт
Еишьҭагыла:
Жәкамбашьки,
Жәыки,
Ҽанки,
Игылдӡа иҟаз
Цьмаки,
Нас
Ҳәанки.

Аԥшәма ианиба
Дгәырҕьеит даара.
Урҭ зегьы
Аатеицалт
Ажәгәара.

Абат ыҩит,
Аҳәыс ҭрысит,
Аҽтцыс
Аӡыс аиҳа
Иаԥысит,

Ашьышьгьы
Рышьҭалан инакылсит.

Урҭ абаццакуаз
Шәара шәтәала?
Ишәҳәа, изызцоз
Дасу хаҭала?

1990

САБ

Бзиа дызбоит
Сара саб,
Ишьаҿақәа
Ҭбааӡа.

Инапқәа, иматәа,
Деиқәҷаб,
Ибжьы
Ҿацаӡа.

О, шаћа иссирузеи
Ажәҩан иахьа,
Аацын мрахаа хазына
Аныцхо.

Шаћа слахҿыхузеи
Саргьы ҩацхьа,
Саб сицны
Ахәыҷ бахчахь сахьцо.

1990

СМАРХӘАЦ

Адәы иқәуп
Иқәхәмаруа,
Зны иаатҭгылоит,
Нас икәаруа.

Иахьдыршазшәа
Иара ақаруаӡ,
Заҟа ицқьоузеи
Уи ацәа.

Ахахәда шьҭыхны,
Ақьышә хышӡа,
Ашьапқәа ракәзар,
Ихьышьашӡа.

Бзиа избоит
Ус иахьыҟоу,
Исыбжьоит
Сгәырҕьаҵәа.

1990

ДӘЫРҦШЫГОУП

Вадим ихьӡуп
Сара смаҭа,
Атҵаразы
Дшыҟоу жәбанда.

Аурокқәа
Бзантҵы ибжьаижьуам,
Адтҵақәа
Ҟамтҵакәа инижьуам.

Ашәҟәқәа дрыҧхьоит
Ихҭакны,
Иифуа ифуеит
Ицқьаны.

Дәырҧшыгоуп
Зегь рзы,
Даангылом идутҵо
Аказы.

Уажә анбанқәа
Иирҭҵоит абан,
Иашьеитҵбы хәыҷы
Алан.

1990

АБЫРГ УИПЦЫЛ

Абырг уипцыл,
Ҳаҭыр иқәҵца.
Иаԥхьа унагыл,
Еиқәҵца имца.

Амҩабжара
Дныжьны умцан.
Уаргьы зны убыргхоит,
Иудыруаз, Кан.

АМРА ПХОИТ

Амра пхоит
Икажжы,
Аҳаскьын шьҭоуп
Икашьшьы.

Ихааӡа игоит
Аԥсаатә рыбжьы,
Урҭ среигәырӷьоит
Есшьыжьы.

1990

«Џьит»

Ахәыҷқәа рҽырӡеит адәаҟны
Хаз-хазы рыҽшаны,
«Џьит» илақәа хҩаны
Дтәаан дырзыԥшны.

Марҭа днеин ахчаҿы
Илхәыҵалҵеит лхы,
Аха ишыхтыз адәахьы
Иаанхеит лшьамхы.

ЦАЧА ЛҚӘАЧА

Уара, ақәача,
Цача лқәача,
Зынгьы-цхынгьы
Аӡы ухуп.

Аӡы ушху
Уамхацәаргьы,
Ухтәалан уцәоит,
Уџьашьахәуп.

1992

ДХӘЫҶУП ЛХАҬА

Аишәа дахыҳәҳәом,
Дхәыҷуп лхаҭа,
Насгьы, зегь лара
Дреиҵбуп аҩнаҭа.

Хышықәса лхыҵуам,
Лхала акрылфоит,
Лхала асаанқәа
Шьҭыхны илыӡәӡәоит.

Иҟалҵо, илуа
Дақәшәоит, ҳәарада.
Лара уи лҿылҵааит
Лаҳәшьеиҳаб Ада.

1992

ШӘАБАЦЕИ?

Аслан, Беслан,
Алан, Сослан,
Наала, Марҭа,
Шьашь, Ҭакәи!
Уара шәабацеи?
Шәызҿу закәи?

Сара сшәышьҭоуп,
Шәсыҧшааауеит.
Акаруаҭ сыҵаҧшит,
Ашьқаҧ сҭаҧшит,
Қәакьк нысмыжьит,
Сшеимдоз сҕьазкит.

Зегьы еимыздеит,
Гьежьроуп сызҿу.
Ҿысҭит, аха
Шәыбжьы мгаӡеит,
Шәара сышшәышьҭаз
Саапсаӡеит.

Ирласны шәцәыртц,
Сышҟа шәаа.
Сара сҽызӡоит,
Шәара сшәыҧшаа.

1992

ХАРА БЦОМА?

Саида иахьа
Ашьыжь дгылеит.
Лҽааилалҳәан,
Шьыжьхьа лфеит.
Лашьа ишәыра
Лыма ддәылҵит.
Уи аамҭаз
Ланду дылбеит.
– Хара бцома?
– Сцоит ашколахь.
– Иахьа мҽышоуп,
Ахәыҷқәа ныҟәом.
Иаачҳа, Саида,
Зны ибызҳап.
Нас ашколахь
Бцо бҟалап.

Ус анылҳәа
Ланду Лида,
Ашьшьыҳәа
Даахынҳәит Саида.

1992

АҴХЬАТӘИ АСЫ

Ашьыжь ҭынчран,
Бжьык ҳәа гомызт.
Адәахьы иҟаз
Сыҧшны избомызт.

Хәыҷы-хәыҷла
Ацәа салҵны,
Аҧенџьыр снахан
Иаасыртит.

Адәахьы сыҧшызар,
Са исымбакәа
Мшәан, ианбауи
Абас асы?

Сцап, хәыҷык
Сылахәмарып,
Мамзар изыҭны
Ицар лассы?

Асы деигәырҕьан
Дындәылҟьеит Лаша,
Инапқәа нылшьны
Асы икит.

Дылахәмарит,
Дымнеит баша,
Пытӷрак ашьҭахь
Асы ӡыҭит.

1992

АҚӘАРШАԤ АШЬҬАХЬ

Ақәаршаԥ ашьҭахь
Са сындәылтҵит.
Ашҭа сзықәлом,
Аԥар кашуп.

Атыр-тырҳәа
Иаамацәысит,
Макьана
Адыдра иаҿуп.

Ус ашьшьыҳәа
Аҽырҭынчны,
Амш аилгарахь
Еихеит.

Ақәаршаԥ иауз
Аӡқәа хытҵит,
Аԥаргьы уахь
Ахы архҳеит.

Хәычҷы-хәычҷла
Амра цәыртҵит,
Иахысит
Аԥарқәа ҭарбаны.

Уи анырба
Ахәыҷқәа дәылтцит,
Ампыл иасырц
Еизаны.

1992

АԤСАЗИ АХӘЫЧӠИ

– Аԥсаӡ, ухәычӡоуп,
Ахьҭа узычхарыма?
Аӡынра ҩәҩәаӡоуп,
Аҩныҟа узгарыма?

– Сара сызхылҵыз рыгәҭа
Сангылоу сыԥхоуп.
Усцәымшәан, уца,
Зегь рыла сыҩәҩәоуп.

1992

АМХЫРҬАӶЫ

Ҵис алалт
Амхырҭа,
Ишәарыцоит,
Аха ишҧа.

Зынӡа ан
Ахаҭа,
Иахьа ачақәа
Акхьеит хҧа.

1992

СЫЦГӘЫ ФАНА

Сыцгәы хәычы
Иахьӡуп Фана,
Ахәылбыҽха
Индәылҵны ицоит.

Аҳәынап хәычы
Аҿыҵакны Фана,
Ан ахьтәо
Ишьҭанатҵоит.

Избан акәзар
Ангьы зны,
Иаанагон убыс
Аҳәынапқәа кны.

1993

АХӘЫЛБЫҼХА ИХЬҬАХЕИТ

Ахәылбыҽха
Ихьҭахеит,
Иаалырҟьан
Асы леит.

Уаҩ дызцәымло
Адәахьы,
Асы шьҭалеит
Шьамхахьы.

Аха усгьы
Ҭынч ҳамтәеит,
Арахә, ашәахә
Еилҳаргеит.

Иҟацҵатәыз
Зегь ҟаҳҵеит,
Нас алакәқәа
Еиҭаҳәо ҳлатәеит.

1993

АԤСУА КӘАСКЬА

Ижәбо иахьӡуп
Аԥсуа кәаскьа,
Иҟатџамҭоуп
Сабду Кәасҭа.

Ахьаҕә иалхуп,
Еихацалан
Аҭӡамцқәа ҩагоуп,
Ҵәымаҕкгьы алам.

Сашьа, сахәшьа,
Нас сара,
Абра ҳиит,
Иҳазҳаит ҳара.

Уажә ҳандуха,
Иаҳагьы
Игәхьааго ҳалагеит
Зегьы.

1993

ИААИТ ҬАГАЛАН

Апхынра ашьҭахь
Иааит ҭагалан.
Ҳаргьы уи акәын
Ҳаззыпшшыз.

Ақәоура адыруан
Ураҭагалан,
Даара ҳаршәеит
Амш ишәашьыз.

Амшқәа ирыгхо
Ицоит еишьҭалан...
Ҭаацәала зегьы
Амхы ҳалан.

Аӄәыд ҿаҳхын
Амра ицәаҳтцеит,
Аҵьықәреи
Алаагеит амхы.

Аҵьықәреи иҿаҳхыз
Ҳгәырҕьатцәа,
Ицәырҳәны
Иҭаҳапсеит аца.

Цытҧрак ашьҭахь
Аҧҳə рхны,
Ашəыр ҿыхны,
Ажь ҭааны,

Зегьы пхьаҳкит
Ишахəҭаз,
Иааиуа аӡынра
Ҳахьацəшəааз.

Уажəшьҭа
Аӡынраз ҳахиоуп,
Фатəыла-жəтəыла
Зегь ҳаиқəшəоуп.

1994

АУАСАҚӘА

Абна ҳалсны
Аҩныҟа ҳцон
Маси сареи
Ҳаицны.

Амш ахәларахь
Ахы архон,
Ҩ-уасак гылан
Аӡаҟны.

Иаҳзынмыжьит
Уа игәаҕьны,
Машәыр
Рыхьырҳәа ҳшәан.

Ажәгәаара иҭаҳцалт
Иааацаны,
Даара иаҳҵьишьеит
Рыҵшәама Кан.

1994

АҠАЗА ХӘЫЧҶЫ ҲАИДАР

Аурокқәа дрылганы
Данааилак аҩны,
Ауасҭара далагоит
Ҳаидар длатәаны.

Иара дрыманшәалоуп
Аиха, апарпанта,
Амазгәыҭ аиҭоит иҟаиҵаз
Аҕба хәычҷы агәҭа.

Нас икылҵәаны,
Иахьаҭаху пшааны,
Аԥхьа адаҷ нкылданы,
Аԥарсал иаркны.

Аӡы инхиҵоит
Иҕба хәычҷы днагәҭас,
Шаҟа деигәырҕьозеи
Иахьыҟалаз ас.

Ҳаидар иҭахуп
Иҩызцәа идирбар,
Иҟаиҵаз аҕба хәычҷы
Иштамлаӡо ӡ цәыкәбарк.

1994

УЦӘА, СОУПШӘЫЛ

Уцәа, соупшәыл, сгәазырҿага,
Уанду дукәыхшоуп уара.
Сбажәгәалам хәыҷ, сыхьӡырҿәага,
Уцәа, исзымбо сгәазхара.

Упши, иубома амырхәага
Иуҿахәмарны иухытцны ишцаз?
Удухар урхысып ҿашьха, ҿага,
Иубап уашьцәа Аԥсны зыхьчаз.

Уҭәы-упха улаиоуп агара,
Исҭахуп уғәғәаӡа иузҿар.
Уаԥсахартә еипш уабиԥара,
Абџьар укыртә еипш Аԥсны хьчатәхар.

Уцәа, с-Леон хәыҷ, угәы рҭынчны,
Уцәа, уаҿа усыртцысӡом.
Сыхазына, ухала уааныжьны,
Умшәан, сара џьаргьы сцаӡом.

Шьышь нани, уанду лқәатцаҿ
Аҟарматцыс хәыҷ ашәа аҿәоит.
Иудыруаз сыԥшӡа, уан лгәатцаҿ
Убраҟа умаӡа тцәаххоит.

1994

ЗЕГЬЫ ИАҲТӘУП

Ахәыҷ бахчахь снықәоит
Бзиа ибаны,
Араҟа аҩызцәа
Сымоуп сара.

Ахәмаргақәа ҳамоуп
Ирацәаӡаны,
Зегь аҵьҵьаҳәа
Ҳаицыхәмаруеит ара.

Уара утәы, сара стәыҳәа
Еимаҳкӡом акгьы,
Уи ус шакәу ижәбоит
Шәааир шәаргьы.

1994

ИЛЫХЬЗЕИ РАДА?

Шьыжьы инаркны
Дтцәуоит Рада.
Мшәан, илыхьзеи,
Лара дзыпҟада?

Лыбжьы анаҳа
Иааит лласба,
Аҷыгь-ҷыгъҳәа
Ишуеит данаба.

– Сласба, уабаҟаз?
Уӡыз цьысшьан,
Шьыжьы аахыс
Уара сушьҭан.

– Шәарыцара
Сицын Манча,
Исҭахын икны
Ибзаазгарц ача.

Быбжьы ансаҳа
Схынҳәит бышҟа.
Уааи, бымҳәаз,
Сара сышҟа.

Акгьы сеигʒом
Бара бзыҳәан,
Баргьы убыс
Сыббоит азыҳәан.

1994

АҾАԤРА БЕИАЗ

Гәырӷьароуп аԤызцәа
Ара ҳара ҳҿы.
Аарыхраз аккаҳәа
Ашәа ҳҳәоит иахьа.

Ҳцьабаа, ҳапхзы
Зызкаҳҭәаз ҳамхы,
Иаанашьҭроуп аҿаԤра
Беиа Ԥапхьа.

Ҭцыпх атцкыс акырза
Ҳаиӷьхароуп сынтәа,
Ҳара ҳмаашьароуп,
Хьзуп акрура.

Арха, адәаза,
Аужәра ахтра,
Адгьыл беиоуп,
Ипсылоуп ара.

Аус анадаауле
Иҳауеит аҿаԤра,
Афатә-ажәтә
Агхом ҳакҿаԤра.

Иааҳрыхып аҿаԤра
Беиа Ԥапхьа,

Ҵыԥх аҵкыс акырӡа
Ҳаиҕьхароуп сынтәа.

Ҳара ҳаидгылар
Абахә ҳарбгоит,
Ашьхеи-ҿаҩеи
Рха дгьылны иҟаҳҵоит.

Аарҩара ҳаиааиуеит,
Аура ҳарзазоит,
Зегь ҳаарыхыр
Аҿаҩра ду ҟалоит.

Ҳамч-ҳалшара
Ҳарҕәҕәаап зегьы,
Аусураҿы иаашьо
Дҟамлароуп аӡәгьы.

Ҳара ҳамҩа ылхуп,
Ҳануп иҭбааӡа,
Ахақәиҭра лашарахь
Ҳназго ҳаԥхаӡа.

Гәык-ԥсыкала
Ҳаидгылар зегьы,
Аԥсҭазаара еиҕьхоит
Иасымша, есқьынгьы.

1994

ҲАҴСАДГЬЫЛ

Аныҳәаҧхьыӡ угымхааит
Ҳаҧсадгьыл хазына,
Аҧсуаа ҳгәадура
Ҳшьам дгьыл Аҧсны!
Уара наӡаӡа
Ух уақәитҭхарц азын ауп,
Ужәлар-фырхацәа узырыхьчо
Рыҧсы ухҭынҵаны.

Ажәытәангьы ақәылацәа
Ужәлон, удыргәаҟуан,
Уқәхра иашьҭан,
Иашьҭоуп иахьагьы.
Имаҷҩуп аҧсуаа,
Аха иҵьашьахәуп излаҟоу,
Рыҧсадгьыл маҿакгьы
Иртаӡом аӡәгьы.

Бзантҵык иҟамлац аҧсуараҿ,
Уи ҟалашьа амаӡам,
Аҧсуа ишьамх арсны дгыло
Иаҕа иҿапхьа дшәаны.
Аҧсуа даҧсыуоуп,
Аҿаҧсадгьылк имаӡам,

Иԥсадгьылаз дышгылоу
Дбыллароуп дцәаашьны.

Аԥсуа жәлар ҳхәаҽуеит ҳәа
Зҿаазхо ирдыруаз,
Ҳара ҳзатцәны ҳшыҟам,
Ҳара дҳацуп Анцәа.
Иҳадгылоуп ҳашьцәа нхытцаа
Адунеи зегь иадыруа,
Нартаа дуқәа рхылтцшьтра
Кавказ-шла аԥацәа.

Шәыхьӡ цсра ақәымзааит
Ҳаибашьцәа гәымшәақәа,
Ахҿа иаҿагыланы
Аиааира ду згаз.
Ҳаԥсадгьыл ссир – Гәында цшӡа
Аға хәымга имтакәа,
Ахы иақәитызтәыз, аха
Убысҟан хьызла итахаз.

Мꙩамш уқәлааит Аԥсынтәыла ҿыц,
Наӡаӡа зых иақәиту,
Ақьиацәа рзы иасымша
Зышә-гәашә аарту.
Знык иутааз ирхаштуам

Уара уламыс, упату,
Ужәлар мачҳ рфырхатцара
Зегь лакәушәа ирҿаку.

Уҿиала ҳтәыла хәычҳы
Аԥсуаа ҳахьӡырҳәага,
Дырмит ихацирказ ахәыштаараҿ
Амцажәла еиқәзырхо.
Еишьцәак реипш иуланхо
Амилат рацәа цырхага
Рмоурцаз ирхылапшуа,
Ргәахәтәы иахьыгӡо.

1994

АБДУ ИУАСИАҬ

Сиарҭа сыҟәтәоуп
Скәаԥӡа схала,
Сыуа-сҭынха ҳәа
Уаԥ дызбом.
Сҭаацәа ракәзар,
Аламала
Сышҟа аира
Ргәаҧхацәом.

Сара шәышықәса
Сырҭысхьеит,
Уажәшьҭа
Исылшаҵәҟьом акгьы.
Исымаз-исыхӡыз
Дара рзы инысххьеит,
Снапала
Исааӡахьеит зегьы.

Уажә сара
Схьымӡӷыршьоит,
Асас дааир
Са дызбом.
Рабду сакәымшәа
Са сыҟәныршьоит,

Сыҵкьыҵкьаршьоит,
Сааигәа итәом.

Урҭ зегь реиҳа
Сара игәнызгоит
Рхатәы бызшәа
Ахьырҿабаз.
– Иабаҳҭаху, – рҳәоит,
Ианыӡбоит,
Ихәычҷы аахыс
Са идсырҵаз.

Аха урҭқәа шьҭа
Сара игәырҩазгом,
Ишԥазури,
Ус сцалап.
Сԥацәа иҟарҵо
Шхәарҭам разҳәо,
Ирыхшогьы зны
Џьоук ҟалап.

1994

САН ДЫБЗИОУП

Сан дбзиоуп,
Сан дхазыноуп,
Бзиа дзызбо
Убри азыноуп.

Сан санлыцу
Сааԥсаӡом,
Шаҟа сгәырҕьо
Сызхәаӡом.

ИАХЬА НЫҲӘОУП

Иахьа ныҳәоуп,
Аиааира аныҳәа –
Ҩажәижәаба
Цәыббрамза мааи.

Ныҳәа дуӡӡоуп
Аҧсуаа ҳзыҳәа,
Ҳгәырҕьатцәа
Ҳаҧылап, шәааи.

1994

ДЫЗУСҬАДА?

Ихәашьит икәеикәеиуа
Иҟаз ажәҩан,
Иахаҵеит аԥсҭҳәа
Еилачӡа.
Амра акәзаргьы
Ацыԥхьқәа картцәан,
Пасеиԥш иҟам
Иԥхаӡа.

Еилазгазеи иаалырҟьан
Иҟаз аҭамамра,
Изыԥсахзеи аҭынчра
Иахатәаз иацы?
Дызусҭада алашара
Амазкуа амра,
Уи еиԥш зылшо
Иҟада аӡәы?

Дызусҭада имтәа,
Атәым цьа еимтцазырсуа,
Дызусҭада аламыс
Зцәызӡыз зынӡа?
Дызусҭада агәымхара,
Ацәгьара зхәыцуа,
Ашьаӡа-гәаӡа
Иахьа изыртытуа?

Дызустәада нас
Шәипҳхьыӡ згымхаша,
Абџьар шьҭыхны
Аҭшәарақәы итәаз?
Дызустәада иахьа,
Адунеи зегь аҭынчраз
Ианықәәпо аамҭаз,
Аибашьра зҭаххаз?

Дызустәада
Рыцҳашьарада,
Асабицәа
Ҿаа-ҿаауа изшьуа?
Инапқәа ашьаӡа
Рымҟәыҵатата,
Аҳәса, анацәа
Кнаҳаны изхәыруа?

Шәеидгыл ажәларқәа
Хшаҭарак ҟамҵакәа,
Арыцҳара иақәымшәараз
Атәыла еиқәшәырха.
Аибашьра ныртҵәароуп
Шәаҿагыл шәымшәакәа,
Аибашьра еитҵызхуа
Шәыргәыдла хаха.

1995

АҲАҚЬЫМ

Сара исхашҭуам
Банысхагылаз,
Баназгәаҟуаз
Са схәышәтәра.
Асаса еимгәаҳәа
Сыбла ихгылаз
Санацәынбырхоз
Сара аԥсра.

Сан агәакьа
Лнап еиԥш итатан,
Иҟәымшәышәын
Ба бнапқәа.
Са сахьԥырҟоз
Сгәы азҭынчӡан,
Сацәшәомызт
Бнапаҿы аԥсра.

Сара сеихыхны
Астол сахьықәыз,
Бнапқәа ҵаркәакәан
Са исыгран.
Аибашьраҿы
Ҕәҕәала сахьырхәыз,

Сыхәра еипцыбшьуан,
Ибӡахуан.

Усӷан сара
Сгәырҩа мкыкәа,
Сыхәра шыӷаз
Аҿы аартны,
Астол сшықәыз
Срыцҳамшьакәа,
Бнаспцыртцыр
Ичҳаны,

Акыр збозма
Са сахьықәыз?
Псык сиҩызан,
Сыхьшәашәахьан,
Иаҳа-иаҳа
Аҧсра исҿықәыз,
Адамра хьшәашәахь
Схы архахьан.

Аха сыхәра
Сара сеиҳа,
Баҿагылан
Бара быкәҧон.
Исыцырхәыз

Сҩызцәа реиҳа,
Са сышгәаҟуаз
Лала иббон.

Лассы-лассы
Сшоура гәабџьон,
Са сахьышьҭаз
Сыпҟаны.
Саԥхьа бнықәтәаан
Схы-сгәы бҭалон,
Схьаа схыбцон
Бласны.

Иахьа сықәуп
Адунеи ԥшӡара,
Ахьаа сымам,
Сымч ҩәҩәоуп.
Сыжәлар ирыхәозар
Сымч-сылшара,
Сара сҳақьым
Ибызоуроуп.

1995

САШЬЕИҲАБ

Сашьеиҳаб аҵьабаа
Ӷәӷәаны ибахьеит,
Аибашьра ду далахәын,
Уажә дыртҵаӡуп.
Аҵәгьеи абзиеи
Жәпакы дрыниахьеит,
Уртҭ закәу идыруеит
Иара аҿауаӡуп.

Ари сашьеиҳаб
Аҟытҭаҿы дынхоит,
Ичеиҵьыка бзиоуп,
Имоуп ихатә мал.
Знык иӡны инеиз
Аӡәк иеипш ирҳәоит:
– Анаҵьалбеит, дҭагылоуп
Зынӡа иаб икәал.

Аиаша зҳәо
Мыцхәы бзиа ибоит,
Аҧсуатҵас инхо
Ихҭнитҵоит ипсы.
Уҳәан-сҳәан иҵәымӷуп,
Уи зҳәо иҵәшәоит,
Ирҳәо шымцу
Реиҳәоит рҿаҟны.

Аҿар рааӡараҿы
Илшахьоу рацәоуп,
Идырра, ипҳышәа,
Имч-илша зегьы
Дара ирзикхьеит.
Уажә асалам шәҟәқәа рыбжьоуп,
Иахьыҟазаалак рыртҵаҩы
Дырхаштҳуам аӡәгьы.

Сара атҵара анысҵозгьы
Илапш схын,
Исычҳар ҟалозма
Џьара ак сҭаххар.
Иаҳа срыцҳаишьон,
Аҭаацәа среитҵбын,
Игәы арҭынчуамызт
Џьара сеитҵахар.

Сашьеиҳаб дшыҟатҵәҟьоу
Аӡә дыҟан сымбац,
Изааигәа анхара
Нап анасыркы,
Иасымша дсыцхраауеит,
Ҭынч дымтәац,
Акы дшалгалак
Далагоит аҽакы.

Арыцҳашьара илоуп,
Дгәыбылҩуп сашьа,
Иара иеипш ауа-аҭынха
Дызбо рацәаҩым.
Иссируп ицәааҩа,
Уанақәшәа иҟазшьа,
Иара иҵамшьыцуа
Уи дынхаҩым.

Сашьеиҳаб – аибашьҩы,
Сашьеиҳаб – арҵаҩы,
Аламыс, аҵас
Зегьы дрылаҟоуп.
Уи дырдыруеит аӡәырҩы,
Деиқәчҳаб ақыҭаҿы
 Дынхоит аԥсуаҵас.

Сгәы аздууп
Сашьеиҳаб иҩнаҭа,
Иԥшәма, ихшара
Зынӡа иара ихаҭа.
Уара сашьеиҳаб,
Са сынцәахәы,
Сымаӡа здыруа,
Исзырҳәо сҿахәы.

1995

ҲАИФЫЗЦӘАН ҲАРА

Сара исгәалашәоит
Атҳх лашәын зынӡас,
Ҳар пхьаӷа ицон
Афронт пжәаны.
Убысӷан дырхәит
Сҩыза бзиа Тарас,
Дгәаӷуан дахьышьҭаз
Абааҗә ахәаны.

Амыхьтәқәа тӷәацуан:
Абомба, абзарбзан,
Ақыҭа инеибеипшны
Иаҿын абылра.
Дгәаӷуан сҩыза,
Илацәақәа хҩан,
Дахьышьҭаз дуазыруа
Даҿын аҳәара:

«Исызҩы сҩыза,
Сан лахь ашәӷәы,
Исзанҵа сызқәа
Шиеисмырхаз аҕа.
Ахы ахьеилартҵоз
Имыҭрыскәа сгәы,

Ажәылараан
Сшыргәыдлоз хаха.

Илызҩы сыцшәма.
О, дгәырҕьатцәа
Дысзыцшызар акәхап
Ҳара ҳаҩны.
Са сҭахеит ҳәа,
Мап, аиқәатцәа
Исҭахым илшәылтцар
Лара иӡахны.

Са сзааӡаз
Сан – Сыцсадгьыл,
Акәа сҭаршәны
Исылызхыз ауаҩра.
Иахьа схы уқәыстцоит,
Сыцсадгьыл,
Сҭоуба насыгӡеит
Уҿапхьа сара».

Абас ааиҳәаан,
Инапқәа ишьадаз,
Ныкәитцеит
Ихала игәаҿы.
Атцх ашара

Акырӡа шагыз,
Наӡаӡа иаатҵынчхеит
Сҩыза ихы-иҿы.

Ашәҟәы рзызҩит
Ишсеиҳәаз иара,
Ҩажәак ацыстҵеит
«Ҳаиҩызцәан ҳара».
Дыртҵәыуар ҟалоит
Иҭахаз аԥа, аха
Аԥсадгьыл зхы аҟәызтҵаз
Иузидкылом аԥсра.

1995

АХӘЫҶИ АМПЫЛИ

Ахәыҷы: – Атрым! Атрым!
Уанышьҭыпҵо,
Иудыруандаз
Бзиа ушызбо.
Уара уоуп, сымпыл,
Сызхара
Сзырхәмаруа
Адәаҿ сара.
Ампыл: – Исҳәо ҵьумшьан
Уажә уахьызбо,
Саргьы издыруеит
Бзиа сшубо.
Ухәмаруеит
Саҳаҭыр баны,
Шәытак
Сынхаларҳәа ушәаны.
Ахәыҷы: – Нас ҳаиҩызцәазар,
Ҳаицызааит,
Усзымгәаан
Аказы.
Ампыл: – Сақәшаҳаҭуп,
Ус акәзааит,
Ҿыпҵныҳәа сымам
Уара уҿы.

1995

ИАҲГӘАПҴХЕИТ АҴӘА

Иҟалеит иаҳфартә,
Иҟалеит аҵәа,
Иҟапшьхеит, иҟапшьхеит
Икәеикәеиуа аҵәа.

Иаҳгәапҵхеит иара,
Иаҳгәапҵхеит зегьы,
Изгәампҵхаз ара
Дҟамлеит аӡәгьы.

Зегьы иаҳшеит,
Зегьы иаҳфеит
Уи аҵәа
Ҳгәырҕьатҵәа.

1996

УШӘԮЛА АҞӘА

Аҟәа, Аҟәа,
Ҳахьӡырҳәага,
Аԥсны ԥшӡа
Агәацаԥха.

Уӡбахә рхыҩхьеит
Ҳашьха, ҳага,
Ушәԭла, Аҟәа,
Уԥшӡаха!

СЫԤСАДГЬЫЛ ХӘЫЧӶЫ

Аԥсны ԥшӡа,
сыхазына,
Сыԥсадгьыл хәычӷы,
Сгәыӷыртә.

Уара ссиршәа
Уԥшӡоуп азыноуп
Узбаларц
Зыстахуп еитә.

1996

АЗЫЦӘА

Аӡыцәа апынҵа
Ҵәызӡа,
иҩацә-ҩацәуа
Аӡмах иҭалоит.

Адаҕь шаклак,
Иббаӡа,
иаҿыҵакны
Нас ибналоит.

АХӘЫҶҚӘА

Ахәыҷ баҳчахь
Амҩа иқәуп,
Шаҟа еинаалоу
Шәырзыԥши.

Ма ишԥаԥшӡо
Рнапаҿ ирку,
Абаҳчаҿ иҿырхыз
Гәили, шәҭи.

1996

АПХЫЗ

Амра нӡаалеит, хәылбыҽхан,
Аферма рахә еизеит.
Ахьшьцәа рырахә рыпхьаӡан,
рыжәҟәа руак рымбеит.
Иҟалаз иарҳәеит Кәана –
Аферма аиҳабы:
– Лассы ҳзымаар, умпшыкәа,
Арахә зегь ҭакы. –
Ажә инашьҭалт иҿҟьаса,
Аҭцх лашәуп уаха,
Еимдо илоуп афаса
Ахьшьцәа нҭцәаха.

Иуапа хәылда ишәҭцаны
Кәана ицәа дҭачы,
Арахә дрыгәан илҭакны
Дынҽеыжәлеит иҽеы.
Аҭцх акыр ицахьан
ачараҿы днеит,
Асасцәа зегь дыртәаахьан
Иаргьы днпарыхьӡеит.
– Ҽаанбзиала унеит Кәана, –
Аныҳәаҿа изаауеит.
Ибла ааҭгәацьит,

Мап икуама,
Датцашьшь ижәуеит.
Иҽеы ҿаҳәоуп адәахьы,
Атцаара иаҿуп.
Абар иажххьеит шьамхахьы,
Икьыркьыруа ипшуп.

Деимакыҿак шарпазы
Астол дахганы,
Кәана агәылацәарҿ хазы
Дышьтартцеит дганы.
Дахьышьтаз аҩы даганы
Ацәа леихапеит,
Дгызы-мызын атцыхәтәаны
Пхызла ус ибеит.

Иуапа хәылда ишәтцаны
Астол дахатәоуп.
Кәана дцәажәоит дыҽхәаны,
Зыӡбахә иҳәо рацәоуп,
Акәац псылақәа хыхны
Иара иапхьа ишьтоуп,
Тцәыцак шижәлак итыркәкәаны
Ипсы ишьоит ҳамтакы,
Иҟасҟасо ҩыла итәны
Ишьтихуеит аҽакы.

Иҽы ахьгылаз ишьахны
Ипеит уи еитцас,
Ицеит аӷәрагь пҵәаны
Кәана уа дыштәаз.
Агәарабжьара ибжьҟьаны
Аӷәра рҳәазо,
Акәадыр шақәыз иҭҟьаны
Ицаӡеит имбаӡо.
Ирысакьаҳәымҭан зегь штәаз
Адәахь абжьқәа ӷәӷәахеит,
Ирамхацәгьахеит, ишыпшуаз,
Аҵьашьахәы рбеит.
Аҵьма, ауаса, ашьамаҟа –
Аферма шеибакәыз,
Арык иқәлеит еипхыҟәҟәа
Ргәы еибазыркыз.
Кәана ишыцәгьараз ибеит,
Аха дабацои шьҭа,
Иҽитцәахыр иҭаххеит,
Аха имам гәыӷырҭа.
Атцәца шикыз дзазо
Астол даахахеит,
Еибарҟаауа игәаӷ иагоз
Кәана иахь еихеит.
Инапқәа итцаргәан Кәана
Цәгьала астол дахытцит,

Арахә загь ахьеилагылаз
Ацә дук аарылтҵит.
Кәана дыбӷаӷо
Агәашә ахь деихеит,
Аха ацә аниӡгас,
Дахькаҳаз дышьҭахеит.

Дӷызыӷызуа Кәана
Ацәарҭа дшылаз,
Далыҩрын дрықәҳаит
Имагәқәа ахьгылаз.
Ачарауаа дырбаанӡа
Иҽӡаны дцеит,
Арахә ишьҭазар ҳәа
Уажәы-уажә дыпшуеит.

1996

АМАШЬЫНАҚӘА

Иныҟәоит, иныҟәоит,
Тәамҩахә ыҟаӡам,
Мҩа цәгьа,
Мҩа бзиа –
Еилых рымаӡам.

Игьежьуеит, ихынҳәуеит,
Иҭагәҭасуеит бжаӷьара,
Ихалоит, илбаауеит,
Иаанҿасуеит аҿаӷьара.

Иҭалоит, иҭытҵуеит
Ажәлар еилаҩҩы,
Абас иахьа хәлаанӡа
Имҩаргоит аӡәырҩы.

Иныҟәызцо дҟәышзар,
Амашьына шәарҭаӡам.
Амашьынақәа,
Амашьынақәа
Рыда ҳхәарҭаӡам.

1998

АХЬШЬ

Уара ахьшь,
Угәра ганы,
Аԥсаатә
Усызрылатцом.

Избанзар,
Исаҳаит ирҳәоны,
Узҭаху
Ԥсаатә ыҟаӡам.

Уакә сакәзар,
Сцон сықәтцны,
Саангыломызт
Сахьырҭахым.

Иузаԥсоума нас,
Аҟазаара
Атәылаҿы,
Аӡәгьы уахьиҭахым?

1998

ИААПЦХЬАМ АСАС

Ҽнак Кәагә Дарыҟәа-ипҵа
Ачыхә ыргъежьуа ихҭырпҵа,
Иуапа хәылда ишәҭҵаны,
Ҽырчмазаҩ ҟаҭҵаны,
Зегь акака ианырҿыз,
Ашҭа дылҭытҵын шьыжьымҭан,
Ашьшьыҳәа днавалеит аган.

Кәагә аусураҿ
Ибҕа пҭҵәан,
Аха арыжәтәаз
Ипсы цәгьан.
Иара дахьнеилак дапшәыман,
Иара ус ҭҵасс иман.

Ус дышнеиуаз Кан иҩны
Дҽыжәтҵит иҟамчы лкаҟьаны.
Дзықәтәаз иҽы амгәырха
Ааиркәадан, амӡырха
Илҭеитҵан, даатгылеит,
Аха апшәмацәа
Уаҩ дипцымлеит.
Иҟамчы еиҩырҿаны икны
Кәагә дышгылаз адәаҟны,

Акәаскьаҿы аӡә деимҳәеит.
Кәагә ашырҳәа
Уахь деихеит.
Ауадаҿы Кан дышьҭан,
Ихы дзахәомызт,
Ихьаа ҩәҩәан.
– Иухьзеи, Кан? –
Кәагә дааҭгылт,
Ихҭырҧа ааихихын
Дааихагылт.
Иблақәа ҭырхаха Кан
Пыҭрак Кәагә диҿаҧшуан.
– Кәагә уоума,
Дад, саҧсам.
Сагьыҧсым, дад,
Сагьыбзам, –
Ихы игәақәмачны
Дцәажәеит Кан.
Аиашаз, аарла иҧсы ҭан.
– Аа, дад, Кәагә улатәа,
Абан, дад, аҵәца илҭаҭәа.
Фатә гәарҭак
Адулаҧ иҭоуп,
Ачамгьал, дад,
Макьана иҧхоуп, –
Даағьаҵәыгьаҵәит иара.

Кәагәгьы дныкәалт акәаԥра,
Уажә ибазма Кан иԥны,
Зынгьы арыжәтә иҽарганы,
Иблақәа ихагәҭахь ихало,
Дцахьан иара дкаҳабгало.
Афатә астол иқәиргылеит,
Аҵәца рҭәны иааникылеит,
Кан дныҳәан акы ижәит,
Игәапхаӡазаап, даашәышәит.
Кәагә илҭеиҭәеит аҽакы,
Даахныҳәан ҳамҭакы,
Илҭыркәамҷаан убрыгь ижәит,
Убысҟангьы даашәышәит.
Акы, ԥба, хԥа, ԥшьба,
Кәагә данырхыс хәба,
Иӡамԥақәа ааҟаԥшьхеит.
Кан днеихагылан ус иҳәеит:
– Кан, уара иуфом, иужәуам,
Изжәыз ужәыроуп ҳәа сҳәауам.
Уазыразызар са саара,
Ма ҵәытҵак нкыл уара.
– Мап, исылшом, дад, абаапсы,
Аарла иҭакьакьоуп сыԥсы. –
Кан дасны мап икит,
Аха Кәагәгьы дымлаҟәит.
Кан иԥаҵақәа гәымжьаҵәӡа

Дахьышьҭаз инаиркит аҵәца,
Аха инапқәа рымч цахьан,
Изнымкылеит аҵәца Кан.
Аҩы иҭаз зегь леигәыдҭәалеит,
Ус иҭакәажәгьы дааҩналеит.
Арҵәааахәа дыхәхәеит Нан
Данигәыдыпшыла Кан.
Нан лчымазаҩ иахь деихеит,
Кәагә зназы дшанхеит,
Нас дгарыгаҽо деиханы,
Ддәықәлеит ихҭырпажә ихагәаны.
Дандәылтҵуаз ашәхымс длахҟьашан,
Еес, дҩалҟьеит амардуан,
Дшыкәымпылуаз аҩаршьҭра дҭаҳаит,
Ихҭырпажә ихшәан зымҩа икаҳаит.
Кәагә пшьынапха дхәазаны,
Аарла дгылеит деиханы,
Иуапа азҽацәк шьҭырхәазо,
Иҽахьы ддәықәлеит дзазо.
Иҩаҵибарҟьан алақәа
Кәагә дыркит дышьҭагәа,
Ипсы иапшәмахаз Нан дихьӡеит,
Алақәа иҟәылцарц алаба лҟьеит.
Аха ирмаахеит, лнапы брит,
Алаба инацәшәан арбагь прит,
Амҵәыжәҩақәа еитцхәаны

Ашҭа иныҟәлеит еиханы.
Алаҟәа ашьҭалт иҿҟьаса,
Ашҭа иахьҭаз ауаса
Игачамкны ишыԥшуаз,
Иабеит ашҟа ишаауаз.
Ауаса шьҭыцеит, ԥхьаҟа иҭрысит,
Зегь еишьҭалеит, еихьыс-еиԥысит.
Ашҭаҿ иҟаз анаба,
Иҵәаан иҩит аласба.
Аҳәыс ахьгылаз ишанхеит,
Аԥсы ианаҟәыԥш ԥхьаҟа еихеит.
Иԥхеибаҵа ашҭа ишҭаз,
Зегь аакылҟьеит аҽы ахьҳәуаз.
Аҽы ҭрысит, ашаҟә иасит,
Зны иҩаҵҟьеит, нас ииаанҿасит.
Ахәда ырхәан, иҭҟьаны,
Акәадыр шаҟәыз ирҳаны,
Ишнеиуаз агәашә илахыцеит.
Алаҟәагьы агәашә илкылцеит.
Егьырҭ зегь шеилаз ҩәарапара,
Иаадхалеит уаҟа агәара,
Алаҟәа ҵаруа митә ҟарҵон,
Аҽы иашьҭалан ицон.

Аҕьалпалбжьы игоз заҳаз
Анхацәа амхы иахьҭаз,

Амҩа ркын аҽы иапцылеит,
Иргәыбзыӷны иааныркылеит,
Алақәагьы шәан иаангылеит.

Ахәылбыҽха иҽы аҿы ианкны,
Дкаҳабӷало дышнеиуаз Кәагә,
Абар дааипцылеит адәаҟны
Аусҳәарҭа еиҳабы Тагә.
Кәагә даниба дшанхеит,
Аха дихәапшын ажәак имҳәеит.
Кәагә акы иҳәар иҭаххеит,
Аха ибз былгьо иҿы иҭахеит.

1998

АШКОЛ АХЬ СНЫӃӘОИТ

Сара ашкол ахь
Сныӄәоит, сныӄәоит
Даара бзиа
Ибаны.

Аҩызцәа сымоуп,
Зегь ҳаицныӄәоит.
Дубашам баша
Аӡә дтәаны,
Атҵара ҳтҵоит
Зегь ҳаисаны.

1999

АГӘРА ИМГЕИТ

Манча абӷаҵьма
Шьны иааигеит,
Аха иҷкәын хәыч
Агәра имгеит.

– Сужьо ҵьушьома,
Иуҳәо мцуп.
Иабаушьыхи,
Алаҟәа хтуп.

Иҩатҵќьар,
Исысуеит ҳәа дшәаны,
Дтәоуп
Афырмахьц хәыҷы кны.

– Дада хәыҷ,
Баша ушәауеит.
Аҵьма анпсуагьы
Ала аапшуеит.

1999

УАБАҞОУ, СҨЫЗА?

Уабаҟоу, сҩыза,
Сҿатца еиҩшаны изҿастцоз?
Уаазқәылаз ухьшәашәахеит,
Уакәӡамшәа збоит.
Пытҭрак сумбар
Аҭел исзаслоз,
Иухьзеи? Унаҳәны
Усывсны уцоит.

Сҩыза, иудыруеит
Абзиара узызухьеит,
Акырынтә уара узы
Ацәгьара згахьан.
Уаазқәылаз урҭ зегьы
Ухарштны уҿынаухеит,
Субахьоушәагьы уҟам,
Уҭахызаргьы уаҩыс сумпхьаӡан.

Аха избан,
Угәы нсырхама џьаракыр?
Агәала умазар
Имӡакәа иҳәа.
Издыруада аиҳаб ҿыц
Ишәшьыра утцаланы

Уахьнеиуа акәзар,
Сҩыза, са сзыхурҟьа?
Избоит аиҳаб ҿыц
Схы игәасырҧхоит ҳәа,
Икәа уҭаланы
Уҭысуеит имаӷра.
Аласбеиҧш
Уқьақьоит,
Нас дурбзоит
Игәы ҟасҵоит ҳәа.
Иуцәызит аламыс,
Иуцәыӡӡеит ауаҩра.

Исҳәо уаҳауама,
Сыҟәла, сҩыза,
Уҭахызаргьы ихаумҵан
Уҭахызаргьы ихаҵа.
Убри уара узыцәнымхо
Ауаҩра илазар,
Иахьа иара дылахомызт
Абас аҳәынҵәа.

Аха аӡы иаго
Аҳәҳәабжь иаҳаӡом,
Уи дызлаҟоу
Уаргьы иубаӡом.

Иаргьы уаргьы
Шәхак еиҵш шәеиҵшуп,
Шәылақәа ааҵшуеит,
Аха гәыла шәлашәуп.
Амала, уажәы
Избо џьысшьоит
Уансывсуа
Ухы ларҟәны,
«Аҩыза ҿыц»
Иурҳаз
Даныҟам
Иҭыҵаҿы дтәаны.

1999

АХЫ АХЬЫҞАМ

Ахы ахьыҟам –
Акгьы ыҟам,
Иҭацәуп ауада,
Алыхәҭеипш икылыхха
Иҩнасуеит апшаҕьы.

Ахы ахьыҟам –
Ауаҩрагь ыҟам,
Уи усгьы изауада
Уагәылатәаазаргьы
Амал хәдацәаахьы.

Ахы ахьыҟам –
Зегь башоуп,
Акгьы ҳаҭыр аҟәым:
Аламыс, апату,
Ацәаҩа, аҟазшьа.

Ахы ахьыҟам –
Зегь лашьцароуп,
Егьырҭ зегь ракәым,
Ауаҩы ихашҭуеит
Дызлыҵыз ишьа.

Ахы ахьыҟам –
Зынӡа иҟам
Аиҩызара хьшәашәоуп,
Уҳәан-сҳәан рацәоуп.

Ахы ахьыҟам –
Уаҕеимшхара,
Урыхәаӡом ауаа еиҟара,
Рыбз еишьцылоуп,
Ирҳәогьы акоуп.

Ахы ахьыҟам –
Аишьцәатҵәҟьа
Ргәы еицәыхьшәашәоит,
Рыҩнытҟа итҵоуроу
Цьара уск зцаӡом.

Ахы ахьыҟам –
Аҟәыш игәы лассы
Идырхьшәашәоит,
Иҽеиу акы иҳәаргьы
Иддырҳаӡом.

Ахы змам,
Ахы шимам
Зынӡа издырӡом.

Амҟәыбагьы иамоуп ахы,
Аха аҩнытҵҟа ҭацәуп.

Ахы ахьыҟам жәдыруеит,
Уи сара исызӡом.
Амала, уи ахы
Шәзацхраауазар,
Уи зынӡа аҽакуп.

1999

ҴИС УАБАЦЕИ?

Ҵис, уабацеи,
Иқәынҵәаша,
Паҵақьала
Ҵис, ахгәаша?

Ахәарҭа уҭамлааит
Исфоит ҳәа ашәха,
Иааумыртлааит
Адулаԥ ашәқәа.

Амала, иудыруаз
Паҵақьала,
Уанҕьыч,
Ушзымцо
Ус мариала.

Амла уакуазар,
 Имӡакәа иҳәа,
Уакыр аиҳа
Ашьацҳәа.

2000

ИАХЬАРНАХЫС

Иахьарнахыс
Сан сеилалҳәом,
Ашьыжь угылҳәа
Саб исеиҳәом,
Уажәшьҭа са схәыҷҳам.

Ашәыра ҿыцҳа
Сзаархәаазар,
Уи иақәнаго
Арҵага шәҟәы ҭазар,
Уамашәа ибатәҳам.

Анбан шәҟәы
Ипшзаза иҭрыжьыз,
Иааганы
Ҳашколаҿ инрыжьыз,
Сгәырҕьаҵәа искуп.

Сшәыра иҭоу
Аҵара зластцо,
Хәыҷы-хәыҷла
Сцалап иацтцо,
Сапхьаҟа урҭ сҭахуп.

2000

АСИДА ЛТԱӘА

Асида хәычҷы
Дгәырӷьатԥәа,
Абаҳчаҿы
Иҿылхит атԥәа.

Лашьа хәычҷы
Ашәшьыраҿ дтәан,
Инеилыркит
Иаалыӡәӡәан.

АУАСА ГЫЛАН

Кан иапцхьа
Ауаса гылан,
Ирӷәыдырц
Далагеит.

Аха ауасахәы
Ааидкылан,
Амыркатыл
Изаламҵеит.

2000

ҲШӘЫР БАҲЧА

Ҳшәыр баҳча
Беиоуп даара,
Ашәыр хкқәа
Араҟа ирацәоуп.

Ҳбаҳча иакәыршоуп
Аанда-гәара,
Ҳбаҳча аԥхьа
Агәашә аҿоуп.

Зынгьы-ԥхынгьы
Ашәыр агӡам,
Ҳбаҳча ссируп
Уи азы.

Ашәыр зҭаху
Шәааи, шәыԥхамшьан,
Мап ҳәа шәаҳҳәом
Аказы.

Шәааи ҳбаҳчахь
Ргьама жәба,
Ишәгәаԥхаз ҿыхны
Ишәфа, ижәга.

Ҳбаҳчаҿ ашәыр
Ҳхала иаҳфом,
Ҳазыразуп,
Акгьы ҳҳәом.

Амала
Иахәҭоу ќашәтҵа,
Агәашә ныдтҵан –
Шәҭытцны шәца.

Даҽа зынгьы
Ишәҭаххап,
Ашәыр аныќало
Шәааины ишәфап.

2001

АСЫ БЫМБЫЛ

Асы бымбыл
Сраҵәан,
Иҳампалны
Иҟастцеит.

Аха ишыскыз
Ираҵәан,
Иахьцаз
Сымбаӡеит.

Издыруада, уара
Иубазар иахьцаз?
Ашьшьыҳәа
Слымҳаҿы
Исаҳә, имаӡаз.

2001

ИИҬАХЫЗ ҞАЛЕИТ

– Иаҳфои, нанука,
Иахьа?
– Иацы иаҳфаз
Ҳфап ҩапхьа.
– Уи арбану? –
Дҵааит Денуар.
– Ашә згәыло
Акәакәар.
Ашә ҳамоуп,
Ашылагь убыс,
Иахьа исыртцәит
Ахартцәгьы,
Аилаҵь бзиа иубоит
Акыс.
Иузызуп? – лҳәан,
Дааччеит лара.
Уи акәын
Ииҭахыз иара,
Дгәырҕьатцәа
Ифеит изхара.
– Уаҳа акыр уҭахума,
Иҳәа!
– Мап, нанука,
Иҭабуп!

Уаҳа сзыфом,
Имыцхәп, – иҳәан,
Хәмарра дцеит
Ахәыҷы.
Дгәырҕьатцәа дҟалеит
Ианду Ҭкәыҷы.

2001

АҬААЦӘА ГӘЫРҔЬОИТ

Иахьа шықәсык
Ихыҵит Лаша,
Лаша џшӡа
Зыԥсынҵры азхаша.

Ашьшьыҳәа дгылоит
Аҟәардә кны,
Аныҟәара
Игәы иҭакны.

Дҟыжәбыжәуа
Ак иҳәоит,
Иара итәала
Дцәажәошәа ибоит.

Ихапыцқәагьы
Аахьеит фба,
Сыгәра шәымгозар,
Шәааи, дыжәба.

Рыбжьы иаҳар
Иҭаацәа,
Дыччоит Лаша
Дгәырҕьаҵәа.

Убыс изхҿауеит
Хәыҷ-хәыҷы,
Ҳара ҳ-Лаша,
Ҳа ҳхәыҷы.

2001

БАБУКА

Бабука, санубо иасымша
Учча-ччо успылоит,
Усеигәырҕьоит уамашәа
Сышьҭыхны сгәыдукылоит.

Иахьа, умшира аҿны,
Иузеиҕьасшьоит хаҭала,
Уҟазарц упшӡаны,
Угәы умыхьуа акала.

АБНАКӘТЫ

Сҭахәхәа сшыцәаз
Убжьы сарҿыхеит,
Уи сеигәырҕьеит
Уамашәа.

Аха илақәа иманы
Ашҭа дҭыҵхьеит
Ашәарыцаҩ,
Убри уицәшәа.

2001

ДЫЧЧОИТ ЛАША

Акыркырҳәа
Дыччоит Лаша,
Данибалак
Иан лаҳәшьа.

Избанзар ларгьы
Дааиуам баша,
Длырхәмаруеит
Иасымша.

Аха иара
Дхәычҷуп макьана,
Ихытҵуагьы
Мызқәак роуп.

Иара диеигәыргьоит
Светлана,
Избан акәзар
Лмаҭа иоуп.

2001

ИАФАЗ АНАИЖЬИТ

Асы леиуан,
Ахьҭа аҿан,
Аҷҷаҳәа иҵаауан.
Аԥсаатә ракәзар
Амла иԥсуан,
Афатә иашьҭан,
Иԥшаауан,
Ицаргьы еиҭаауан.

Ус аҳәынҵәраԥшь
Агәы ќаԥшьӡа
Ацалаќьа
Иахьныҟәтәаз,
Ианыԥшы иабеит
Ҵаќа ачалт
Арыц аҵаԥсан
Иахьгылаз.

Илкаԥрын
Маӡа-маӡа
Арыц аҿыҵакны
Ибналеит.
Ари збаз ахәыҷы
Ачалт еиҟәимыжьит,
Иԥшӡаӡа ианиба
Аҳәынҵәраԥшь,
Иафаз анаижьит.

2001

ДЫЗУСҬАДА, ДАРБАН?

Дызусҭада, дарбан
Амагә хәыҷқәа рыла
Аҩарӡы ило
Ҷҟьаԥ-ҷҟьаԥ?

Дызусҭада, дарбан
Знапқәа ӡаасшьыло
Аӡҭач хәыҷы аҟны
Ҟьаԥ-ҟьаԥ?

Ари иоуп смаҭа
Ҿыцныҟәа Лаша,
Имбац уажәада
Аҩар шкашуа.

Аха макьана
Издыруам Лаша,
Амра аныԥхауа
Аҩар шҭабауа.

2001

ҬЫШӘКӘЕИ ТЫШӘКӘЕИ

Ацгәы сымоуп –
Иахьӡуп Ҭышәкәа,
Аласба сымоуп –
Иахьӡуп Тышәкәа.

Ҭышәкәеи Тышәкәеи
Еиқәлацәоуп,
Ҭышәкәа шкәакәоуп,
Аха Тышәкәа
Уамашәатцәӄьа
Еиқәатцәооуп.

Уи адагьы,
Ҭышәкәеи Тышәкәеи
Иахьышьҭало
Еидуп рышәқәа.

2001

Ҽыцныҟәа смаҭа

Смаҭа Лаша
Ушьапқәа еихга,
Адашьмаҿы
Шьаҿак ҟаҵа.

Унап хәыҷқәа
Еиҵых, умшәан,
Уҽыриаша,
Ганха умцан.

Ухы шьҭыхны
Пхьаҟа уцала,
Умыццакыкәа
Ушьапқәа еихгала.

Ушәозар, уааи,
Унапы сыркы.
Уааԥсар,
Уаангыл ҳамҭакы.

Адашьмаҿы
«Атах! Атах!»
Иқәыргыл
Ушьапқәа еиҭах.

Убыс ауп
Саргьы санхәыҷыз,
Сшьаҿақәа
Реихгара сшаҿыз.

2001

МАСИ САРЕИ

Ауаргьала ҳақәтәаны
Ҳшыгьалоз, ҳкаҳаит.
Мас акгьы имыхьт,
Аха сара
Аҩаршьҭра сҭаҳаит.

Атцәыуара салагар,
Иҳатцытцуан ҳамаӡа.
Аҩаршьҭра сҭаҳаит,
Аха ус
Хар сымаӡам.

Сшьап хәычҷык
Исыхьзаргьы,
Сара уи сычҳароуп.
Избанзар, иҳахьыз
Ҳҩыцьагьы иаҳхароуп.

2001

АНДУИ АМАҬЕИ

Рузана лмаҭа
Ихьӡуп Лаша.
Ссиршәа изҳауеит,
Аха ишҧа.

Исҳәо цьышәымшьан
Сара баша,
Шәааи,
Шәыла дашәырба.

Ицәа ҭынчуп,
Игәы цқьоуп.
Изҳашьа акәзар
Ссиршәа ипшӡоуп.

Ианду данибо
Длахҿыххоит,
Инапқәа лара лахь
Ирххоит.

Ларгьы лмаҭа
Дылгәыдыҳәҳәалан,
Дгәырҕьатцәа
Адәахьы дылгоит.

Дцәажәо џьишьоит
Иара итәала,
Ҟыжә-быжәны
Ажәақәак иҳәоит.

Аха ииҳәо
Аламала,
Иузеилкаауам.
Ианду дыччоит.

Абас изҳауеит
Иара макьана,
Уи диеигәырӷьоит
Ианду Рузана.

2001

ИХӘМАРГАҚӘА ЛКАПҴАНЫ

Дгәырӷьо-хәмаруа
Иахьа шьыжьымҭан,
Аԥсуа школ ахь
Дцеит Уарҭан.

Ишԥеихаччо
Ихы-иҿы,
Иаара иахьа
Дтәоит акаҿы.

Ахәыч баҳчаҿ
Иара дахьҭаз,
Бзиа иибоз,
Иԥсы злаз,

Ихәмаргақәа
ЛкапҴаны,
Ашкол ахь дааит
Ишәыра кны.

2001

ЏАЦА ХӘЫЧӶЫ

Саҳәшьа хәычӷы
Илыхьӡуп Џаца,
Сахьцо дсыцуп
Дгәырӷьатәа.

Цьара абаҳчаҿ
Иҿаҳхит атәа,
Даҿеацьара–
Апхынтәа.

Акатәкәыр лкуп
Лнапы иахаршәны,
Ашәыр иҿаҳхуа
Ҭалтәоит уахь.

Акгьы лфом,
Далакьысуам,
Агьама имбакәа
Ҳаитәбы Уамахь.

2001

ИЗАКӘХАРЫЗЕИ?

Шәыпшишь, ижәбоу
Ацгәы исымоу,
Алақәа
Кәеицеиуа ишгылоу.

Аха изхәарҭоузеи,
Инатцысны
Иаанамгацтеи
Ҳәынапцык кны.

Иахьургылаз
Иқәаацаӡом,
Цыгәтцасгьы
Абжьы аргаӡом,
Изтәааӡом.

Нас ацгәара
Иалаҟамзар акала,
Изакәхарызеи уи
Шәара шәтәаала?

2001

ЛЕОН ДӘЫЖӘЛЕИТ

Леон ихьӡуп
Сара смаҭа,
Шықәсыла макьана
Ихымҵыц хԥа.

Аха дызлаќоу
Џьашьахәуп,
Аӛы дақәтәаар иҭахуп.

Ҳақәшаҳаҭхеит,
Мап ҳамкӡеит,
Леон дӛыжәтцан
Ҳа ҳнаскьеит.

Аха зынӡаскгьы
Дымшәаӡеит,
Аӛы дақәтәоуп
Иӛырҕәҕәаны,
Аԥсыуаҵас аҕәра
Аӷырхханы.

2001

ИСҬАХНЫ ИСҴОИТ

Сара милаҭла
Серманып,
Ажурналгьы
Убыс сануп.

Кондакчиан
Аигәыш соуп,
Аӷәатәи аерман
Школ сҭоуп.

Схатәы бызшәа
Еиԥш исҭахны,
Исҵоит аԥсшәа
Бзиа ибаны.

Аѡызцәа сымоуп
Ирацәаѡны,
Аԥсышәала ҳцәажәоит
Иаҳҭахны.

Гәында, Марҭа,
Кан, Ешсоу,
Аԥсшәа шысҳәо
Шәаҳахьоу?

Избан акәзар
Сиит Аԥсны,
Истҵароуп
Абызшәа цқьаны.

2001

АПОЕМАҚӘА

АИБАШЬРА ДУ АШЫҚӘСАН

Аибашьра цон,
Аамҭа хьанҭан.
Асида хәыч лхала
Дааныжьны аҩны,
Аколнхарахь усура
Дцеит шьыжьымҭан
Асида лан
Кәакәала дласны.

Итцӡозеи шьҭа –
Хышықәсоуп абар,
Асида илмаҳаижьҭеи
Лаб ихабар.
Шаќа дыгәхьаалгозеи,
Амҩа дапшуп,
Уажәымзар-уажәы
Дааyеит ҳәа дыпшуп.
Лани лареи роуп
Аҩны иаху,

Аха иреигәырҕьартә иҟоуп
Урҭ зҭаху.
Асида лан
Аҵьаусаҿ деилҟьан,
Илаҧызгоз дыҟамызт
Махәҿала дыҕәҕәаан.
Уи лыҿхәаҧхьыӡ
Рҳәон есымша,
Араион иахысхьан
Лыхьӡ-лыҧша.
Асида хәыҷ ихалҵон
Лан лҳәатәы,
Ҟаиматҭла дақәшәон
Аутәы, аҳәатәы.
Ашкол аҟны еиҧшҵәҟьа
Аҩнгьы дҵоуран.
Аӡаракәа ирзаалгон
Абҕьы каҿаны,
Ажәхьа ықәҿалҳәон
Аҭәарҭахьы иганы.
Аӡы алыржәуан аҳәыс
Ашҭа иахьҭаз,
Ахәы амҵалыргылон
Ала ахьҿаҳәаз.

Ҿнак лусқәа
Иҟаҵатәыз убас,

Данрылга, ашәшьыраҿ
Ашәӷәақәа дрыԥхьо дыштәаз,
Иҩатцӷьан ашра
Иалагеит ала,
Аҕырҿ-аҕырҿҳәа
Ацқәа еихакшауа.
Иԥнатцәарц иахон
Адаҷ излаҿахәаз,
Ишьҭыԥон агәашәахь
Ауаҩы дахьабаз.
– Иубазеи, мшәан? –
Асида даагылт,
Ала ахьшуаз ахь
Дыԥшуа дааҭгылт.
– Дзусҭхардашь? –
Дхәыцуан ахәыҷы, –
Ҳара ҳахь иаауа
Ас шьыбжь агәазы?
Абан хатцак,
Агәашә хәыҷ аартны,
Ашҭа дааҭалт
Хамыжәк ишәтцаны.
Тцаӷа еиқәак ишьан
Акырцьара иԥжәаз,
Магәқәакгьы ишьхарԥан
Зышьхәақәа тцыжәжәаз.
Дынҭаҳан дцыркьуеит,

Аха алаба икӡам,
Ашлара зхысхьоу
Иԥаҵа саӡам.
– Сымҩахызгаз бдыруама,
Дад, бара бахь? –
Ихы наирхеит
Асида хәыҷ лахь.
– Мҩа харак санхалан
Даара сҕьазкит.
Изыбцәызӡарызеи,
Амлагьы сакит.
Асида ашацаҳәа
Днеиԥыххылн уахь,
Даарыцҳалшьан, ҿаалҭит:
– Шәааи арахь!
– Бхала боума иҟоу? –
Иааиз дҵааит.
– Схала соуп,
Аха шәыԥхамшьан,
Шәааи!
Афатәгьы ҳамоуп,
Какалк шәкып.
Шәыԥсы ааиҭашәкып,
Зы хьшәашәакгьы жәжәып.
– Иҭабуп! –
Игәы иахәеит
Асас иаҳаз,

Аетҵәа кыдпаауа
Ишуан ала ахьҿахәаз.
Асида длахҿыхӡа
Асас длыдылкылт,
Ашәшьыраҿ инаган
Аҟәардә излыргылт.
– Алацәгьа шәымазаап? –
Дтҵааит дахьтәаз.
– Ианҿахәам иқәыцьмоуп,
Даиаихнахуеит иабаз.
Аха иара ла ҟәышуп,
Дадыруеит атәым,
Насгьы ацәгьара
Зурц зҭахым.
– Уахынлагьы иҿахәома?
– Мап, иҿахәаӡам.
– Аҳәса рзы ишпаҟоу?
– Алеишәа цәгьаӡам.
Асида ала днақәыцәҟьан
Ашьшьыҳәа илатәеит,
Лара иаарласны
Афатә лырхиеит.
– Шәнап ӡык ақәшәҭәа! –
Аирыӡ хәычҷы кны,
Асас дааидгылт
Ампахьшьы лнапы ихшьны.
– Ауадаҩ баластҵеит,

Шьҭа мап сызкуам.
– Мап ҳәа сашәҳәаргьы
Зегь акоуп, изуам.
Ҳаҩны шәааины
Акрымфакәа шәцар,
Ҫәҫәала дсацәҳауеит
Сан ахәылбыҽха даар.
– Бан уажә дабаҟоу?
– Аколнхарахь дцеит.
– Бабгьы уахь дыҟоума?
– Саб деибашьуеит.
– Дабаҟоу зыбҳәаз?
– Афашистцәа ишьуеит.
– Еилыскааит, – иҳәан,
Ихы ааиртцысит,
Илахь еимарцахәны
Ахәычы дналҿапшит.
Аха митәык инмырпшкәа
Инапы ааиӡәӡәан,
Акрыфара дналагеит
Аишәа длахатәан.
Аисда иаалцәымыҫхеит
Асас иҟазшьа,
Аха лҽыҟалтцеит лара
Усс илымкшәа.
Асас дихагыланы
Иматц луан,

Иара уажәы-уажә
Асида длызҵаауан:
– Бара ашкол бҭоума?
– Аа-класск рҿы стәоуп.
– Бызҭоу ашкол хароума?
– Ааи, ихароуп.
– Аусҳәарҭа аҟынӡа?
– Акыргьы набжьоуп.
Уара уахьынхо хароума? –
Асида дҵааит.
– Ихарамкәа, ароума
Харантә сааит,
Аха уи зыбҭахузеи
Бара ахәыҷӡа? –
Асида датәамбакәа
Аҭак ҟаиҵеит.
Аисда дахьатәеимбаз
Даргәааит цәгьаӡа,
Аха дицәшәан, лара
Ажәак лымҳәаӡеит.
Асида асас
Дылмырццакит џьара,
Акранифа дҩагылан
Инапқәа изәӡәеит.
Мпахьшьыла инапқәа рбо
Дахьгылаз иара,
Асида днал҄ҿапшын

Ус иҳәеит:
– Ибзиан акрысҿабџьеит,
Даара иҭаабуп.
Иҟалозар абнаҟа
Снықәиар сҭахуп, –
Ацәарҭағәы ахьыкҿаз ахь
Инапы наирххеит,
Асида длыҩнашылан
Аиарҭақәа изаалгеит.

Абарҵаҿы дықәиоуп
Игәы ҩарханы.
Уажәы-уажә
Иҿышьҭыхны
Аҩны дыҩнапшуеит.
Асида амаҵурҭа
Ашә аркны,
Иҟаитцо збоит ҳәа
Дкылпшны дыпшуеит.
Ашырҳәа даақәтәаан
Амаҵурҭахь дыпшит,
Нас дҩагылан
Иҿынеихеит уахь.
Изакәу здырхуада
Цьара ак иӡбит,
Аха уанӡа Асида
Даадәылтцит арахь.

– Бцаны исзаабгондаз? –
Налыдитцеит иара, –
Зы-хьшәашәак ыжәны
Сцар стахын.
– Уажәытцәҟьа! –
Асида дцеит ӡаагара,
Аха илтаз асас
Гәѳарас дылкит.
Дахьцоз илгәалашәеит,
Афасараҿы
Абаталионаа адесант
Дшыркыз ҽенак.
– Ари дызустхарыда? –
Дхәыцуан ахәычы. –
Еиҭьхап снеины
Инарасҳәаар ажәак. –
Асида дышцаз еипш
Даақәгьежьаан иара,
Ихы шхаз
Азал длыѳналт.
Цапха гәартак
Аалихын ичабра,
Ииулак ашьқап ашә
Аартны дылталт.
Асида лаб
Ихьтәы саат,
Лан лмацәаз

Илапш нарықәшәеит
Акәалаԥ хәыч иахьҭаз.
Аха урҭ изымхакәа,
Иара иаҳа игәаԥхаз
Ацәаматәа аакнихит,
Акнаҳага иахарԥаз.
Еидыҳәҳәаланы
Уцаларгьы уцала,
Аштa дныкәлеит
Аҕьыч дкәалааула.
Итцәаан, аҽыԥҳәа
Иԥеит ала,
Аха иаабаҟоу,
Адаҷ азыԥтцәом.
Аҕырҿ-аҕырҿҳәа
Ацқәа еихакшаула
Адаҷ иацҳауеит,
Аха иазыԥтцәом.
Асида дыԥны
Дааизар аԥны,
«Лысас» днеихьан
Аштa агәҭаны.
Лыбжьы наиқәлыргеит:
– Азы шәымҳәаз!
Шәаангыл, имжәкәа
Шәышԥацои ас? –
Ашырҳәа дныԥнашылт,

Аҵәаца лҭахын.
Лылаԥш нақәшәеит –
Азал ашә аартын.
Лхы ныҩналкын,
Азал длыҩнаԥшит,
Акәындхә икәагылаз
Ашьқаԥ днахьыԥшит.
Аӄытҵәыҳәа аӡыӡ
Лылеитҵазшәа аӡәы,
Артҵәаа-артҵәааҳәа
Дыҳәҳәеит ахәычҷы.
Ашәқәа ӄьаӄьаӡа
Иаартын ашьқаԥ,
Илымбеит аматәа,
Иӡит акәалаԥ.
– Ишԥаласҳәо, мшәан,
Сан даапсаха
Аколнхара аӄынтәи
Данааилак уаха? –
Иӄалтҵарызеи, лхала
Илылшом акгьы,
Лара лзыҳәан аӷьыч
Даангылом уеизгьы.
Ашырҳәа дындәылӄьеит
Лгәы еибакӡаны.
Ус аӄыԥҳәа
Лхы иааҭашәеит,

Акьыжыҳәа дыштҵәуоз
Днеин алаҟны:
– Пссыкьа, Мура! –
Адаҿ аахлыршәеит.
Ала ахыкәалаа еипш
Аӷьыч инаихьӡан,
Агәашә дтытҵааҳза
Деилагәа дакит.
Аӷьыч алацәгьа
Сзацәцозар иҳәан,
Аха иамуит,
Дамышьҭит,
Иҿеизмыртцысит.
Дышзацәымцоз аниба,
Илҭипҵаан иҵьыба
Иццышәха иҟаз
Аҳәызба иҟьеит.
Игәыҭшьаагаха
Ала тцәааит, рыцҳа,
Иҟазма ипшыхуа,
Аӷьыч илаиҟәҟьеит.
Ихы данаҟәиҭха
Даагылахуазма,
Деихан агәашәахь
Аӷьыч дыццакит.
Аха ацәгьара зуз
Ус дрышьҭуазма,

Абаталионаа ааикәшан
Уаҵәҟьа дыркит.

Ҽнак Асида
Илыԥхьан дыргеит.
Дахьнаргаз илазҵааит,
Зегь еилдыргеит.
Иҟалаз шыҟалаз
Ралҳәеит ахәыҷы,
Ашьшьыҳәа итәаны
Илзыӡырҩуан зегьы.
Лажәа даналга,
Аиҳабы дахьтәаз
Асида лышҟа
Ҿааиҭит абас:
– Дад, уи аҕьыч
Ҳишьҭоижьҭеи акыр ҵуан.
Уи дышпионуп,
Десантны дыртәан.
Иҩызцәа зегьы
Аӡәӡәала иаҳкхьеит,
Аха иара уажәрааӡа
Дкымкәа дынхеит.
Уи парашиутла
Ҳара ҳҿы дандыртәоз,
Иԥҵәазаап изшьапык
Ҵаҟа дантәоз.

Абна дылтцыр –
Дзылымтцит дшәаны.
Абнара иҿеитҵеит
Ихьаа чҳаны.
Убыс дшыҟазгьы
Акыр баапс ҟаитцеит,
Амла дымпсырцаз
Аҕьычрагьы тцигеит.
Дахьнеиуаз иҿерыцҳатәны
Ихы дирбон,
Дманшәалахар,
Ипцыхьашәаз игон.
Ихы аланыҟәигон,
«Иусҟәа» дырҿын,
Ҳара ҳишьтҭан,
Ипшаара ҳаҿын.
Уи ахәымга, ацәгьара
Иҟаитцаз рацәоуп,
Иахьа уи икра,
Асида,
Бара ибызоуроуп. –
Асида дахьгылаз
Дшанханы дыпшуан,
Аиҳабы иихәоз
Уамашәа илбауан.
Дзакәыз еилылкааит
«Асас» илтҭаз,

Асида дныҩнытцәааит:
– Дақәшәеит ихәҭаз!
Сара уи ахәымга
Аӷьычҳәа дсыпхьаӡон,
Уи иакәзаап
Анемеццәа
Рдесант ашпион!
Лхапыцқәа аҿҿахәа
Иааихалырӷәӷәеит,
Лылаӷырӡқәа рҿаархеит –
Лгәы убриаҟара ипҗәеит.
Аиҳабы дахьтәаз
Ашырҳәа даагылт,
Инапы аалыкәиршан
Асида дгәыдикылт.
– Иҭабуп, Асида,
Бхаҭа бхәычҩны,
Ацхыраара ахьҳабҭаз
Бымҳәакәа игәаӷьны! –
Абас ааиҳәан
Иҟаитцеит адҭца:
–Дшаажәгаз еипш лыҩныҟа
Машьынала дыжәга!
Асида уаҳа
Ажәакгьы лзымҳәеит,
Даақәгьежьаан ахьшәҭҳәа
Дындәылтцны дцеит.

Ицон амшқәа,
Аҵхқәа еишьҭалан,
Иагхон аԥхынра,
Аҿҳәара нҵәон.
Иааигәахәон аамҭа
Ашкол хәычқәа еишьҭалан
Ашкол ахь рҿынархарц,
Зегь рыҽедырхион.
Урҭ рышкол иахьа
Абара иаргәаҟуеит,
Шаҟа мшы ҵуазеи
Еиқәымшәеижьҭеи ара.
Арҵага шәҟәқәа рыла
Ршәырақәа дырчаҟәхьеит,
Рееиқәдыршәеит зегь рыла,
Иазхиоуп аҵара.
Иахьа сентиабр акуп.
Еиқәшәеит насыԥла,
Игәыдибакылоит
Урҭ гәырӷьаҵәа.
Иԥхашьаԥхаҵо,
Инаскьаны гәыԥ-гәыԥла
Ахәычӡақәа еидгылоуп,
Зынӡа ахьыҵәҵәа.
Ашкол ашҭа
Ҭдырҭәааит аҵьҵьаҳәа,

Еибырҳәоит аԥхынра
Шырхыргаз атәы.
Зегь ргәалаҟәоуп,
Аус рузаап аӷьараҳәа,
Еиҭарҳәоит иҟарҵаз,
Ирбаз атәы.
Сырма даагылан
Лꙩызцәа иралҳәоит
Аҭаҭын рыԥхраҿы
Дышлыцхрааз лан.
Кама ачаи хыхраҿы
Илылшаз еиҭалҳәоит,
Дамеи ицәыригеит
Ишикыз акәаҭан.
Мактина амхырашәацәа
Рхәы рызналгон,
Рыцсы аныршьоз
Шьыбжь агәазы.
Аферма жәхьақәа
Ашьха ианкарца,
Ҭемыр аҳәаракәа
Ихьчон хазы.
Асида лꙩызцәа
Абас акака анырҳәоз,
Ларгьы дара
Иралҳәашазгьы рацәан.
Аха аԥхынра зегьы

Дара еиқәымшәац, иабалхәоз,
Амала лԥызцәа
Асида лыхьӡ рҿакӡан.
Атцәтцәа ҟалеит.
Ашкол хәычқәа ирыларҳәеит
Зегь класс-классла
Иқәгыларц ацәаҳәа.
Акласс напхгаԥцәа
Рыклассқәа рахь рҿынархеит,
Итдыртәааит ашкол аштa,
Аштa ду еитцҳәа.
Ашкол анапхгаԥцәа
Асида дрыманы,
Ашьшьыҳәа иналбаан
Рҿынархеит уахь.
Асида данырба,
Лԥызцәа гыланы
Рнапқәа еинырҟьон,
Иртахын ла лахь.
Аха ашкол аиҳабы
Иааирӡырԥын дахьгылаз,
Ашьшьыҳәа далагеит
Ажәа аҳҳәара:
– Ижәбоит атцарашықәс
Асида дшапылаз,
Убриоуп ҳзеизаз
Абас иахьа ара.

Аибашьра цоит,
Аамҭа хьанҭа
Хҭагылоуп.
Ахәыҷқәа, даара
Шәгәышәҽаныз, аҳаҳаи!
Ҳашьцәа, ҳабацәа
Аибашьра иаҿагылоу,
Асида дышрыцхраа
Усгьы ишәаҳаит.
Акыр аамҭа
Иҿќьаса изышьҭаз
Анемец десант,
Ашпион дыдлыркит.
Убри азы аиҳабыра
Иланаршьеит илыхәҭаз, –
Иҳәан, амедал
Лгәышпы инаиркит.
Хәыҷгьы-дугьы
Рнапқәа еинырќьеит,
Асида дгылан
Дыпхашьаны.
Атцәтцәа ианас
Лꙍызцәа зегь налыкәшан,
Рыклассқәа рахь рҿынархеит
Зегь еиманы.

1984

Иухаумыршҭын!
Аламыс – аҧсра еиҳагь иӷәӷәоуп!
(Аҧсуа жәлар рҳәамҭа)

АШКОЛ АХЬ ИХОУП УМФА

Ашьыжь
Уламхан аиарҭа,
Ухала ацәа
Уалҵны угыл.
Ушьҭаларҭа,
Убас утәарҭа
Ааилырганы,
Ампахьшьы аанкыл.

Узлагаз
Аҭаалым ашьҭахь,
Зы-хьшәашәала
Уҿы ӡәӡәа.
Уеилаҳәаны,
Шьыжьхьашьҭахь
Ашкол
Уагымхартә уца.

Ашкол аҿы
Арҵаҩы иихәо
Ухоумыршҭын –

Игәынкыл.
Аҩныҟазы
Адҵа иуиҭо
Уусқәа зегьы
Рапхьа иргыл.

Аха издыруада,
Ҩызас дуоур
Зҵатәхәы ззыҟамҵо
Аӡәы.
Уицхраа
Ишахәҭоу еипш,
Дыпхамшьартәы
Уи уаҵәы.

Адырра уоурц
Уҭахызар,
Ашәҟәқәа урыпхьала
Ихҭакны.
Ашәҟәы бзиақәа
Упыхьашәозар,
Уҩызцәагьы ирыҭала
Ишаны.

Иузымдыруа
Акы азыхәан
Ажәа
Имоумкын аӡәгьы.

Агха иумоу
Уҿаҿы иуазхәаз –
Убри иоуп уҩыза,
Уҭынхагьы.

Иахьа иаҧсоу
Уск ҟауҵазар,
Сара соуп ҳәа
Умыҽхәан.
Иаҧсоу акы
Узыҟаҵазар,
Иара уӡырнагоит,
Умшәан!

Иухаумыршҭын!
Уахьыҟазаалак
Ашәҟәқәа
Ирықәҵала пату.
Абиблиотека иатәу
Ашәҟәы аaугазар,
Идыр, ианаамҭоу
Ишгатәу.

Ашәҟәы иахҟьа
Ацәа ҷыда,
Аҩныҵҟа иагәылаҵа
Аҟаитан.

Уи шаҟаҩ
Рцьабаа адыда,
Напымыӡәӡәа
Иумклан.

Аҳаҳаи,
Ашәҟәы каумыжьын,
Абӷьыцгьы агәылжәан
Иумтцәаӷәан.
Асахьақәа иубо
Агәылпыҟҟо,
Адаҟьақәа
Урхысны умцан.

Ашәҟәы иану асахьа
Иақәтумхын,
Адаҟьа атцкарқәа
Умырҽеын.
Иуцыхьашәо ала
Иумырчын.

Иахьа узмыпхьо,
Уаха иукым
Нагәлатцо,
Ашәҟәқәтцартаҿы
Итцәахы.
Ашәҟәы иаҳәаз
Мап ицәумкын,

Уқәла, уҩыза,
Уҭахы.

Шәҟәы хәычҷқәак
Бжьыҭгала,
Уеиҵбы
Уизаҧхьалар ахәҭоуп.
Ахәычҷы ихашҭӡом,
Иара итәала
Игәникылаз –
Уи ҵоуроуп.

Иаҳагьы еиӷьуп
Уара унапала,
Дзыҧхьаша
Изалухзар ашәҟәы.
Насгьы дзаҧхьазар ихала,
Иамыхәауеи
Иаргьы игәы.

Аха дзыҧхьаз
Изеилымкаакәа,
Уара дуазҵаарц
Иҭаххар,
Изҵаарақәа
Уҽырхымгакәа,
Иухәҭоуп урҭ
Рҭак ҟауҵар.

Ахәычқы данапхьо
Дтәаны,
Мамзаргьы
Аҩра данаҿу,
Иблақәа ахәуеит
Иаҕьӡаны
Алашара
Анарку.

Ицырхаагоуп
Иара убас,
Алашьцараҿгьы
Атәара.
Ҳаихылампшыр,
Ус-ус
Иоур ҟалоит
Ахәычқы агра.

Ахәычқы данапхьо
Иқәнагоуп
Иблақәа
Апсшьара ритарц.
Ес-ҩынҩажәа минут
Иахәтоуп
Апхьара даҟәытцны
Даатгыларц.

АИФЫЗАРА ЗЕГЬЫ ИРЫЦКУП

Аурок ахь ҳәа
Атцәтцәа ианаслак,
Ахәмарра
Уханамгалан.
Умпшыкәа,
Ашацаҳәа
Утыпаҿы улатәа
Улыфналан.

Аха агәгәаҳәа
Зегь шәанхало,
Урхылапшла
Уеитцбацәа.
Азгабцәа инеиуа
Иуваԥало,
Амфа рытан
Апхьа ишьтла.
Итцатәыз сҳәоит ҳәа
Уфыза дгылар,
Аха изымҳәазар
Ишахәтаз,
Уара итцаумҳәан
Ашәҟәы аанкылан,
Ихата дапхьааит
Дахьаҿахаз.

Чмазарала
Аурок дагхазар,
Адҵа
Изымдыруазар Лад,
Унаидтәалан
Зны иурҵазар,
На ихиҩылааит
Утетрад.

Арҵаҩы схы
Игәасырпхоит ҳәа,
Ибла
Ухгылаларц ахәҭам.
Сҩызцәа рылымкаа
Схы исырбоит ҳәа,
Анапырхахарагьы
Пшӡам.

Арҵаҩы
Аҳәатәы удиҵазар,
Уахьтәо
Ашырҳәа уҩагыл.
Акласс аҿы
Арҵаҩы уирҽхәазар,
Уара ҿумҭын,
Уҽынкыл.

Иаҽеҧнумҳәан
Адтҵа ззымҳәаз,
Уҩыза
Илаумтҵан атҵәы.
Аҩыза дызманы
Дзыҧсахыз,
Дирҽехәо
Уаҳахьоума аӡәы.

Уҩыза изы
Ианакәзаалак
Абзиа уашьҭаз,
Абзиа угәы иҭаз.
Ацхыраара иҭахны
Данубалак,
Уи ицхыраараазы
Ухиаз.

Акыр шықәса
Иуҩыза гәакьаз,
Акыр шықәса
Зыгәра угоз,
Думҧсахын
Уи амаҷаз,
Аҭахызаргьы
Уара уирџьоз.

Иахьа аӡәы,
Уаҵә ҽеаӡәы ҳәа,
Уҩызцәа
Шуҧсахуа рбар,
Инауҭаны
Уара аҽеҧныҳәа,
Иҟалоит зегьы
Лауҧырҵны ицар.

Уҩыза
Рыцҳарак данақәшәа,
Ушьа хәшәызар,
Мап умкын.
Уазхәыц, уаргьы
Убыс уақәшәар,
Аӡәгьы инапы
Уимыркыр?

Уҩыза
Ацәарҭа дылахазар,
Ихы-игәы
Иқәмаҷны дҟалар,
Иахәҭоуп уара
Ибараҳәа
Унеиуа,
Игәы ҟаутҵалар.

Ашкол аҟны
Атцатәхә ишәыртҭо,
Унаидтәалан
Иртцала.
Уицхраа
Аҿыц данахысуа,
Ишыҳасабтәу
Ирбала.

Иулшо ҟатца
Ушнеиуа амҩан,
Ачымазаҩ
Уаниниа.
Дрыцҳашьа,
Илшом азами
Амҩадуаҿ
Уи дызиа.

Иахьа уҩызцәа
Уалырхызар,
Акласс аҿы
Ҷапшьаҩыс,
Пату рықәтца
Угәра ахьыргаз,
Урызҿлымҳаз
Уаргьы убыс.

Акласс аҿы
Уҩыза Пата
Уицхраала
Ианаҭаху.
Аӷәардә унах,
Ишьҭых апарта,
Ишәызӡәӡәа адашьма
Аныӡәӡәатәу.

Аурокқәа рышьҭахь
Уаанымгылан,
Уаҳа
Иумамзар адҵа.
Уртҵага шәӷәқәа
Ааидкылан,
Илықәыршәны
Аҩныӷа уца.

Аҩны уаннеилак,
Умаҭәақәа
Аапсахны,
Упсы шьа.
Нас ахәмарра
Уамгацәакәа,
Уатҵәтәи
Удтҵақәа ӷатҵа.

Иасымша уҟаз
Ухианы,
Уҩызцәа хәыҷқәа
Ура уанрыцу.
Зегьы ираҳәа
Иааизганы,
Жәабжь бзиак
Уаҳазар иҿыцу.

Уахынла, ҽынла
Умтәан баша,
Аҩызцәа бзиақәа
Рҳала.
Иурҳаз аҩызцәа
Ргәы нзырхаша
Ҟаумҵан,
Раҳаҭыр бала.

Мчыла ацәажәара
Далаумгалан
Уҩыза, иҭахымшәа
Ианубa знык.
Аҭак ҟаиҵозар
Игәы акы алан,
Дцәажәар иҭахымзар
Уи зынтәык?

Уԥыза дуцны
Уԥныҟа унеизар,
Ашә аартны
Уԥнал иаԥхьа.
Раԥхьаӡакәны
Дымԥахытцзар,
– Бзиала уаабеит, – ҳәа
Ушҟа днаԥхьа.

Угәы разны,
Ухы-уҿы еихаччо,
Унаидтәалан
Пату иқәтца.
Шәеицәажә, шәыхәмар,
Аха шәханамгалан.
Данцо днаскьаг,
Амԥа дықәтца.

Уԥыза иуеиҳәаз
Уара амаӡа,
Аҽеаӡәы
Иаҳәара ахәтаӡам.
Амаӡа, мшәан,
Иаргамазтәыз,
Уи нахыс
Игәра гатәӡам.

Акрыфараҳәа
Уара уантәоз,
Уҩыза бзиа
Духҭыгәлазар,
Иаргьы днапхьа
Уара уахьтәаз
Аишәа ашҟа,
Акреицышәфарцаз.

Аҩыза бзиа,
Аҩыза гәакьа,
Ицназго
Ус ирацәоума?
Иҿаутҵазаргьы
Иахьа ухәы абжа,
Уатҵә уи ацынхәра
Имур ҳәа ушәома?

Уҩыза ишҟа
Сасра уцозар,
Аҩны
Ирамҳәакәа умцан.
Уҭаацәа уажәы
Умцан рҳәозар,
Уаангыл, нас
Уцап ушьҭан.

Уҩызаиҿ утәаны
Акрышышәфо,
Абырг ддәылҵны
Адәахьы дцар,
Пыҭрак ашьҭахь
Дааҩналар,
Иухәҭоуп
Унеихаҵгылан утәар.

Иҟалап уҩызцәа
Ибеианы инхозар,
Рашҭа-ргәара ду
Ҭбааӡа.
Аха рхатәы бызшәала
Изымцәажәозар,
Иудыруаз, рыцҳароуп
Уи зынӡа.

Амала уҩны
Уҟаҵәҟьоушәа,
Сасырҭаны
Ус иахәҭам.
Иаҳа уҭынчыз,
Аха уҧхашьаҧхаҵо,
Ссасуп ҳәа зынӡа
Утәаргьы иҧшӡам.

Уҩыза аҩны
Уск даҿызар,
Унеины уицхраа,
Усда умтәан.
Абнахьтә
Афархь аагатәызар,
Ицааугар
Цхашьарам.

Аӡлагарахь
Ицатәызар,
Уицца,
Уаҟагьы иҟоу убап.
Уахьынтә ашыла
Аагатәызар,
Шәеицхырааны
Иаажәгап.

Аҽы
Аӡәы аржәтәызар,
Иааҭганы
Аӡахьы ижәга.
Арахә рхәы
Ҭацатәызар,
Шәцаны
Аҧхә аажәга.

Уахазы
Амҿы рыхиатәызар,
Иаахытцәтцәаны
Ишәыршьышьа.
Апацхаҿы
Амца еиқәтцатәызар,
Илеиқәтцаны
Шәыеҳәатәа.

Абраҟа иуасҳәақәаз
Мацароума,
Аиҩызара
Иатцанакуа рацәоуп.
Иагьа рҳәаргьы
Зегь узҳәома,
Аиҩызара цқьа
Убас ишоуп.

Аиҩызароуп
Сматҭа, иудыруаз,
Иахьа адунеи зегь
Зымҿехаку.
Аиҩызара ахьыҟоу
Аҭынчра ыҟоуп,
Аҭынчра жәлары зегь
Иртҭахуп.

ИУДЫРУАМА АПСШӘА АҲӘАШЬА?

Амҩа ианыршәлан
Ашыршырҳәа,
Уара
Уиасны уанцо,
Итәоу, игылоу
Уара уанрывсуа,
– Мшыбзиақәа! – ҳәаны,
Уца уахьцо.

– Уа мшыбзиа! –
Иҳәоит асас,
Апшәма иашҭа
Данааҭала.
– Бзиала уаабеит! –
Дипылоит апшәма,
Инапы имхуа
Гәык-цсык ала.

– Саҭаумтцан, –
Уҳәоит, апхьа
Уҩыза дааины
Дузыпшны дтәаазар.
– Саҭаумтцан, –

Умҳәар ќалома,
Аиҳаб иажәа
Уаԥылазар.

– Саҭаумтцан, – уҳәоит,
Угәуеанӡамкәа,
Аӡә машәыршәа
Уигәдҳалазар.
Иумҳәар ќалома
– Саҭаумтцан, –
Ахара уара
Иудхалазар.

– Иҭабуп! – уҳәоит,
Абырг-ашла
Иануабжьиго
Ауаҩра.
– Иҭабуп! – уҳәоит,
Иќаутцазаз
Уиреҳхәазар
Аӡә цьара.

– Иҭабуп! –
Иаумҳәар ќалома
Аԥшәма,
Зчеицьыка уфаз.
Мамзаргьы иашҭа

Уҭытцны узцома,
«Бзиала!» иамҳәакәа
Апшәма узҭаз.

Ушнеиуа, иудыруа
Аӡә дупылар,
Ухырхәаны
Апсшәа уҳәоит.
Аха иумбаӡац
Аӡә дупылар,
Ухы аартцысны
Уивсны уцоит.

– Нар улбааит! –
Изырҳәоит хыхь,
Атцла иқәны
Ажь зҭаауа.
– Ура уқәуп! –
Изырҳәоит тцаҟа,
Амҩаду аҿы
Уардынла иаауа.

– Убзаҳәит, – рҳәоит,
Рахә гәартак еидцалан
Изыхьчо изы.
– Шәахьцо шәаалеит! –

Еибгаеизҩыда,
Цьара ицаны
Иааз рзы.

– Удырҩатә еиҕьхааит! –
Ашәарыцаҩ изырҳәоит,
Ашәарах
Шьны иаазгаз.
– Ажәеипшьаа узыпшуп! –
Зшәақь шьҭыхны,
Абнахь
Шәарыцара ицаз.

– Уа рахә шәзыпшуп! –
Уҳәоит, амҩан
Цьоук штәоу
Уанрыхьӡа.
– Еицаҳзыпшуп! –
Рҳәоит ада,
Ҿа ҭакк рҳәо
Смаҳацт зынӡа.

Ҿыла укәаруа
Уара ушнеиуа,
Ашьаҟауаҩ
Унаихьӡар,

Уҽышькылқәа
Унырынгылан,
Уара иухәҭоуп
Аԥсшәа уҳәар.

Ахәы ақәацәарантә
Улбааны уанлеиуа,
Ҭаҟа дуԥылар
Ауаҩы,
Иухәҭоуп уара
Аԥсшәа уҳәарц аԥхьа,
аҭахызаргьы еицыз
Аӡәырҩы.

ИҚАУМҬАН ИАХӘҬАМ

Акрыфарахь
Унарыԥхьазар,
Уҩызцәа ааныжьны
Умыццакын.
Игылоу зегьы
Иудыртҵаргьы,
Зегь раԥхьа
Аҭыԥ умкын.

Ача асаан
Иантҵаны,
Аишәаҿ уаԥхьа
Иқәгылазар,
Ацыфа урҭааӡа
Унапы аумыркын.
Уиашоуп, аԥсуатҵас,
Ус ҟаутҵазар.

Мамзаргьы
Часак ахала
Ача асаан
Ианхалазар,
Аныхра ахәҭома
Уара утәала,
Насгьы уҩызцәа
Удтәалазар?

Зынӡа иахәҭам
Акрануфо,
Ухҿыынҵәарақәа
Цыртланы,
Угәы ҭырхаха
Атәара,
Маҟәҿаҳәара
Уцәа хтны.

Унапы аӡы
Шахьыкәкәо,
Акрыфарҭа
Удәылҵны умцааит.
Мамзаргьы
Унапқәа мырбакәа,
Акрыфара ҳәа
Унеины умтәааит.

Уаххьа ануфо
Угыло-утәо,
Ателевизор
Уахәампшлан.
Мамзаргьы ушаҟьшаҟьо,
Итәоу
Урпцырхагамхан.

Ухәы аашьҭыхны
Икны ифо,
Хәмарра сцоит ҳәа
Уаламган.
Уԥызцәа
Уара ас уахьырбо,
Удырҽехәап ҳәа
Угәы иаанамган.

Амԥа уаныҟәу,
Ушныҟәа-ныҟәо
Акрыфара
Ахәҭаӡам.
Иара убысҟан
Уҿы ушҭыхо,
Ашәҟәыпҳхьарагьы
Аҭахӡам.

Ипҳхашьароуп,
Дад, иудыруаз,
Ауаԥ иапҳхьа
Утәаны,
Уҿытца утҳхо,
Ухапҳыцқәа
Ианрытцушь
Атҳәы цәны.

Акрануфо,
Убжьы рдуны
Ацәажәара
Хҭаумкын.
Иҟаутҵо
Хәарҭам ҳәа уазҳәо,
Диашоуп,
Ажәа имаумкын.

Уҩызцәеи уареи
Шәеидтәалан,
Акранышәфо
Шәгәыргьатҵәа,
Шәеичҳаҳала
Ача анышәфо,
Икашәымпсан
Ача ацәа.

Акәты ӡны
Иҟапшьшьӡа,
Саанла
Иумтҵадыргылазар,
Ииашам
Иреиҕьӡаз
Ажьыхәҭа,
Асаан ианыхны
Ухазы иугазар.

Ианакәзаалак
Уааигәа иқәу
Ажьыхәҭоуп, дад,
Ишьҭухлаша.
Ишьҭухыз
Ажьахәҭа ымфакәа,
Аҿак шьҭумхын
Иуфаша.

Усаан ианыз
Афатә уалгазар,
Усаан ҭацә
Иудтәалоу иахь иумыргылан.
Уҩызагьы
Исаан ҭаирцәызар,
Иҟалоит шәнахар
Еихаргылан.

Акрануфалак,
Унахырхәаны
Иуҳәар ахәҭоуп
«Иҭабуп!»
Аишәа аҟынтәи
Агылараан,
Убри ажәа
Зинс иапҵуп.

Акрануфо
Ухала утәазар,
Ацәажәара
Ҵумган.
Афатә иуртәаз
Угәампҳхазаргьы,
Ишугәампҳхаз
Зынӡа иумҳәан.

Акрыфаншьҭахь,
Ашьшьыҳәа
Уҩагылан
Аишәа унахыҵ.
Анапызәӡәаартәаҿы
Уныкәаглан,
Унапы ӡәӡәаны
Наҟ ундәылҵ.

Амала
Унапы аӡы шахьыкәкәо
Аӡәы инапы
Имумхааит.
Унапкәа,
Аӡы зхьыкәкәо,
Укьаҿ иахьшьны
Иумырбааит.

Акрыфарҭаҿы
Акрануфо,
Иудыруа уаҟа
Итәаны иубар,
Ухы аарҵысны
Аԥсшәа раҳәа
Урхаҵгылан,
Иҟалоит утәар.

Афатә хианы
Иқәгылазар,
Амла уакуазаргьы
Иаачҳа.
Уҩызцәа зегьы ааины иҟазар,
Нас шәнеидтәалан
Акрышәфа.

Иахьа лассы
Умцар ҟамлозар,
Уҩызцәа
Рылымкаа ҵьара,
Уҩызцәа раԥхьа
Акруфозар,
Ирамҳәаӡакәа
Умтәан уара.

Уҩызцәа зегьы
Акрырфарц,
Уаԥхьа иааины
 Итәаахьазар,
Урҭ рахь уара
Иухәҭоуп иуҳәарц
«Саҭашәымҵан,
Сышәхьымӡазар».

Афатә
Шәымҵагылазар,
Аԥхьа ифатәу
Унапы аркы.
Иф иҵегь
Уҭахызар, аха
Уи ашьҭахь
Ифатәу аҽакы.

Уҩызцәеи уареи
Шәеидтәалан
Акранышәфо,
Умыццаклан.
Раԥхьа уалгаргьы
Умгылан,
Шәласны шәалгаҳәа
Иумклан.

Ианакәзаалак
Акрануфо,
Уқьышә иқәтата
Акрумфалан.
Иара убас
Аканужәуагьы,
Иуҿытцыкәкәа
Иумжәлан.

Ачеиџьыка
Уанахатәоу,
Ушьапқәа еитцыхны
Умтәаалан.
Уара иуцтәаны
Акрызфо,
Цәажәартәас
Дҟаумтцалан.

Уҭахызаргьы
Ухала уҟаз,
Мамзаргьы
Уҩызцәа рыгәҭаны
Уантәоу, ачаи
Ма ахш анужәуа,
Иумжәлан
Уҿы иҭыршаны.

Иара убас
Ақаламышьгьы,
Зегь рхәы ҳәа
Итҵәаху,
Умҳатҵә ааууҽшьуа
Унахалар,
Зегь ргәы ахуршәоит –
Иабаутҭаху.

Акрыфараҳәа
Уара уантәоу,
Ухәы
Умтҵартҵаанӡа,
Ача ыркәптеиуа,
Амҳатҵәқәа еинҟьо
Умтәан,
Ипхашьароуп даараӡа.

Ицаҳәцаҳәуа
Иааганы,
Афатә
Умтҵадыргылазар,
Ипхашьароуп
Исырхьшәашәоит ҳәа
Аҭәҳәара
Уалагазар.

Иаҳагьы еицәоуп
Акрануфо,
Уцлымҳәа шьҭыбжь
Гауазар.
Мамзаргьы
Ачаи анужәуа,
«Аҟәырқь» ҳәа
Ухәда илбаауазар.

Акрануфогьы,
Акранужәуагьы
Уҿашьҭыбжь мгароуп
Зынӡагьы.
Убри азы
Угәуҽаныз
Акрыфараан
Есқьынгьы.

Уҩызцәа рхәы
Ырмазеины,
Инаган
Аишәаҿ ианууртәа,
Уаԥшәымами,
Иухәҭоуп унеины
Зегь рханӡа
Улатәа.

«Шәнапы ашәыркы!»
Уҳәароуп аԥшәма,
Унапы ауркыроуп
Ухаҭагьы.
Инаухәаԥшны
Убысҟан аԥшәма,
Рнапқәа
Адыркыроуп зегьы.

Алуманаҭ
Шәымҵагылазар,
Дара еиҳаны
Ирызҭаҭәа.
Урҭ қәрала
Иуеитҵбызаргьы,
Аԥшәма ус
Ихәҭоуп иаҳа.

Амала асасцәарҿ
Ахәыҷқәа наган,
Рыдыртәалара
Аҭахым.
Асасцәа ахьтәо
Ахәыҷқәа рызгаган
Иҟалар,
Аԥсуара иатәым.

Мамзаргьы ахәыҷы
Иитахузеи,
Аишәаҿ
Абыргцәа ахьтәоу.
Диашоума
Ахәыҷы днаган
Аиҳабацәа реишәа
Дахазыртәо?

Акрыфаны
Уаныҩагыла,
Уҟәардә унахан
Иныцаргыл.
Уаԥхьа итәаз
Аныҩагыла,
Уаргьы урҭ
Унарышьҭагыл.

Аишәа аҿы
Пшьҩык шәтәаазар,
Пшь-ҵәак анызар
Асаан,
Дасу иузырханы
Иану угароуп,
Еиҕьу-еицәоу ҳәа
Умԥшаан.

Уҩызцәеи уареи
Ачаи аныжәжәуа,
Амарџьа,
Граны итҵумган
Иуҿытцаукхьоу
Амҳатҵәа ала,
Ашьақартҭра уҭалан
Ашьақар умган.

Ҭҵәак ма ҳак
Уџьыба иҭазар,
Абжа ааиҟәыршәаны
Уҩыза иркы.
Уара изууа
Уи дапсазар,
Иаргьы убыс
Иуеит ацкы.

Угәыла
Аҭыӡшәа иҭахызар,
Иулаитцозаргьы
Иахьа атҵәы,
Уиашоуп
Ичҳаны уивсызар,
Иаумҳәаазар
Уи атәы аӡәы.

Аӡсара
Узымдыруазар,
Амшын уҭамлан
Аҳаҳаи.
Аӡсара
Ззымдыруаз арҵыс,
Амшын аҿы
Ихьыз умаҳаи.

Амшын аҟны
Шәҽанышәкәабо,
Аҟьамсар, агәам
Каҵсатым.
Амшын анеисуа
Уҽузыкәабом,
Уагьашьҭамлан,
Иаҭахым.

Зны-зынла
Имҵаа-импҵшаа,
Ашкол хәычҷқәа
Ашәыртҭра иҭалоит.
Ипҵхашьарами
Цьыбала иҭаа,
Атама илбааны
Нас ибналоит.

Ҿазных
Идыршәуеит алапҟьа,
Аддыҳәа
Аҳа леиуеит.
Ишәаны иҭрысуеит
Зны шьҭахьҟа,
Нас маӡала
Еиҭанеиуеит.

Ашәыр
Афара зҭаху,
Аӡә мап ҳәа
Иазҳәаахьада.
Иҿыхны ифааит
Шаҟа иҭаху,
Аха аҧхасҭатәра
Заҳахьада.

Урхылаҵшла,
Улаҵш рхыз
Иҟарымҵартә
Даҿазны уаҳа.
Ашәырқәа
Зымахәқәа ҿыддыз,
Даара игәнаҳами
Игәнаҳа.

АБЫРГ ИҚӘЏАЛА ҲАȚЫР

Абзиа узырҳәарц
Уҭахызар,
Абырг
Иқәџала ҳаҭыр.
Иухаумырштын!
Уаргьы мышкызны,
Убри иеипш,
Ушбыргхо дыр.

Амҩа уаныланы
Ушнеиуа.
Абырг дуцылар
Апсшәа ҳәа.
Ацхыраара
Иҭахны убозар,
Унаивагыл
Ағьараҳәа.

Аарла-аарла
Зшьапы еихызго,
Аҭакәажә
Зымч капсахьоу,
Леилаҳәара
Лзымгозар,

Иаалымда уи
Аҵьа ду збахьоу.

Амашьына
Уҭаланы уцозар,
Асаби
Дылгәыдкылан ан,
Уа амашьына
Дҭалазар,
Угылан уҭыпаҿы
Дыртәа, Кан.

Абырг
Ацәажәара даҿызар,
Улымҳа кыдҵаны
Уӡырыҩла.
Ииҳәо еилукаарц
Уҭахызар,
Иажәа далгаанӡа
Ичҳала.

Аҩны
Дшеилахо убозар,
Умтәан,
Улыцхраала уан.
Иудылҵо
Аказыҳәан,

Исзыҟатцом ҳәа
Мап умклан.

Пату уқәларц
Уҭахызар,
Уаб дануаҕьуа
Ацк умҳәан.
Уҭахызаргьы
Иухараӡамыз,
Аха ичҳала,
Иҿаумырхьлан.

Ианакәызаалак
Иудыруаз, смаҭа,
Уантәо
Аҭаацәа рыгәҭаны,
Зегь реиҳа
Уара уаапсазшәа
Арымӡ уқәымиан
Уҽырхханы.

Аҳаҳаи,
Иухаумырштын,
Уаха
Шьҭалара уанцо,
Атцх алпха
Шәоуааит ҳәа раҳәа,

Уҭаацәа
Еикәшан иахьтәоу.

Уаҧсоуп ҳәа
Узырҳәарц уҭахызар,
Узыхшаз
Бзиа ибала.
Ргәы нумырхан
Урҭ акала,
Насгьы рҳәатәы
Хаҵала.

Абырг аказы
Дуазҵаауазар,
Иудыруазар – иҭ
Иажәа аҭак,
Аха еилкааны
Иузымдыруазар,
– Исыздыруам. –
Азхоит ажәак.

Абырг уааи ҳәа
Удиҵазар,
Ашацаҳәа
Ишԟа унеи.
Ус акәымкәа

Ихҿатәы хаумҵазар,
Уи ламысума,
Ихҿеи.

Уҭаацәа
Иурҭазар аԥара,
Дара изуархҿааз
Иахҭынҵа.
Хазы умгылалан
Умацара,
Иасымша угылаз
Уҩызцәа рыгәҭа.

Уани уаби
Иудырҵазар
Ажәа еиҭахҿатә,
Уаацҵакы.
Изыхәҭаз иҟны
Унеины иухҿаазар,
Инаугӡеит урҭ
Рыгәҭакы.

Уҭаацәа аӡәы акы
Изырҭиуазар,
Уаламкьыскәа
Изтәу изга.

Уи арахь
Ак ааиҭиуазар,
– Иҭабуп! – иаҳәан,
Имхны иаага.

Иузыҟамҵаз
Уск азыҳәан,
Уани уаби
Ргәы узынхазар,
Урҭ ираҳәа
Изузыҟамҵаз,
Издыруада
Умч аҟәымхазар?

АРҴЫС, ИШУХӘҬОУ ЕИҴШ УНЫҚӘА

Аиҳабы дтәаны
Дуацәажәозар,
Уара утәазар,
Уҩагыл.
Уҩыза – аҵҳәызба
Атәара лҭаххозар,
Унахан аҟәардә
Лзыргыл.

Аҵҳәызба уара
Аҵсшәа анлауҳәо,
Ухы-уҿы ухаччо
Ула хтыз.
Амала иудыруаз
Аҵсшәа ануҳәо,
Унапқәа уцьыба
Иҭыхны икыз.

Аҷкәын изы
Иҧшӡам рацәак,
Дышнеиуа
Амҩа агәҭаны,
Изымдыруа

Аԥҳәызба ҳамҭак
Дааникыларц
Длыхьӡаны.

Аԥҳәызба илыцны
Инеиуа арԥыс,
Иҩызцәа еицны
Ишааиуа ибар,
Дызцу аԥҳәызба
Лхала дааныжьны,
Диашам иҩызцәа
Рышҟа дцар.

Аԥҳәызба қәыԥш
Абырг, ашла,
Аԥсшәа
Леиҳәазар дахьтәаз,
Лара дҩагылан
Аҭак ҟалҵазар,
Иҟалҵеит
Аԥсуара ишахәҭаз.

Аԥсыуа ҵасла
Иааӡоу ахаҵа,
Аԥҳәыс
Ашәаҿы диниар,

Иаԥхьа дишьҭуеит
Пату лықәҵа,
Ашәгьы лзикуеит
Аҭаххар.

Уара умшира
Аҽны,
Уҩыза – аԥҳәызба
Улыԥхьазар,
Аҩныҟа данцоз
Уи дхынҳәны,
Даара уиашоуп
Днаскьаугазар.

Акәашара ашьҭахь
Лнапы кны,
Узцыкәашаз аԥҳәызба
Лҭыԥахь днаугоит.
Уеиҭакәашозар
Даҽазнык,
Бсыцкәаша ҳәа
Даҽаӡәы илауҳәоит.

Арԥыс,
Аԥҳәызба дануцкәашо,
Даара лаҳаҭыр
Убароуп.

Лара илгәапханы
Дахьынӡакәашо,
Ипшӡаны
Дуркәашароуп.

АБАС АҲӘОИТ...

Унеиуазар
Цьоукы рыҩны,
Ашә уамыскәа
Наҟ уҩнамлан.
Уҩнал ҳәа
Иумаҳакәа абжьы,
Иумпҳхьаӡан
Анеира иамҩан.

Аҭел аҿы
Уара уанцәажәо,
Уажәа ркьаҿны
Уцәажәала.
Насгьы уи
Узацәажәо,
Убжьы умырдукәа
Иаҳәала.

Ацқьара
Мыцхәы уазҿлымҳаз,
Ацқьара ахьыҟам
Азҩа ҿиоит.
Напымыӡәӡәа
Акрануфа,

Уҩызцәа рапхьа
Уԥхашьоит.

Аиҳабы иапхьа
Унапы умыӡәӡәан,
Еиҳаб-еитҵбыла
Ишцац ицааит.
Ажәытәӡагьы
Убыс иаԥҵан,
Иахьагьы убыс ишыҟоу
Удыруазааит.

Ашәҭа, ашьаҭа
Ррыцқьара,
Аҩн агәҭа
Иҟамлароуп.
Аҩны зегь аҿы
Ацқьара,
Аҭаацәа зегьы
Ируалԥшьазароуп.

Сасырҭаны
Уара уахьыҟоу,
Машәыршәа
Ак уцәыԥҽыр,
Ииашахом

Иуцәыпҽызаз,
Ахә шәыстәоит ҳәа
Уасны иукыр.

Апшәамацәа рҿы
Уара уаннеи,
Ателевизор
Цәыҵакызар,
Уаламкьысын,
Ааигәа умнеин,
Ицәыҵихып
Апшәама иҭахызар.

Хәычҷык иқәышу
Ауаҩы,
Бзанҵык
Ихы ирҽхәаӡом.
Ддырҽхәаргьы
Аӡәырҩы,
Иқастцаз ҳәа
Иҳәаӡом.

Уҩыза
Лымшира аҽны,
Лгәы иамыхәашеи
Акыр,

Лнапаҟны
Шьытцәрак ашәҭқәа
Пшӡаӡа иналуркыр.

Уара утәала
Уеилаҳәоуп,
Узбо зегьы
Аауҵашьыцыртә.
Ахa даараӡа
Ипхашьароуп,
Ачабра еиқәыцәашь
Уџьыба иҭытцыр.

Арпарацәа зегьы
Ирыхәҭоуп
Иаанамҭоу
Рхы тцдырффалар.
Аҭыпхацәагьы
Даара ипшӡоуп –
Рцәа ианаало
Рӡахлар.

Ауаа рацәа рҿы
Иумҳәалан
Ирызхамтцартә иҟоу
Ахҭыс уаҳазар.

Иуаҳауа зегьы
Агәра умгалан
Ублақәа рыла
Иумбозар.

Аӡә дгыланы
Данцәажәо,
Ажәа
Ииашамкәа иҳәазар,
Уиашам уаҟа
Уи ажәа ииҳәаз,
Сыриашоит ҳәа
Итҵоуҳәазар.

Уангылоу
Абргцәа рыгәҭаны,
Аӡә иӡбахә
Уаналацәажәо,
Иумҳәалан
Уи изкны
«Уи шьҭа дбыргуп,
Зынӡа дахцәажәит».

Уҩызцәеи уареи
Аҵьҵьаҳәа
Шәанеицыхәмаруа

Адәаҿы,
Уаламган
Умараҳәуа,
Ргәы нумырхан
Аказы.

Диашоума
«Са сыпцшӡоуп,
Сыхцәы кьларуа
Исықәуп» – зҳәо?
Уи апҳәызба
Зынӡа дгаӡоуп.
Избн лара
Лхы злырҿехәо?

Аӡә данцәаажәо
Ихы узырха,
Уеимдо
Уџьыбақәа уртҭамлан.
Уанизызыӡырҩыша
Иаҳа,
Ацәажәара
Бжьаумгалан.

Иуеиҳабу
Духагылан,

Инапы еитҵыхны
Ак уиркуазар,
Иухәҭоуп
Ашырҳәа уҩагылан,
Уаиеихырхәан
Имухуазар.

Уҩызцәа
Рыгәҭаны уантәоу.
Аимҳәара
Уанакы,
Ухы аганахь
Инарҳәны,
Уҿы инаҧырак
Унапы.

Аха знықым,
Ҩынтәым, хынтәым,
Аимҳәара
Уанаҟәымҵӡа,
Усҟан
Учабра ааҭыхны,
Инаҧырак
Уҿы, уҧынҵа.

Уҧынҵа
Уҧссар ауеит

Ашьшьыҳәа,
Инылакны ачабра.
Аха абжьы умырган,
Иԥхашьароуп.
Избан зегьы
Издурҳара?

Ауаҩы дгыланы
Дануацәажәо,
Узқәа иеиурхар
Ахәҭам.
Дузымдырӡозааит,
Аха иудгылоу
Думбазшәа ҟауҵар
Иԥшӡам.

Аҳаҳаи ҳәа
Ухы унап алшьуа,
Ацәажәара
Уанаҿу,
Аӡәгьы иуцьишьом
Иудгыланы
Уцәажәара
Иазыԥшу.

Ацәажәара
Удыртцазар,

Ибзиан
Уеазыҟатцан уаа.
Ацәажәараан
Уаҿахозар,
Ухоуп
Изуҭаша авба.

Амала уанцәажәо
Иуҳәо ажәа,
Шаҟа
Ицқьаны иузҳәо,
Уацклапшла
Ажәа артәашьа,
Аԥсышәала
Ажәа иҳәоу.

Угыланы
Уара уанцәажәо
Унапқәа амцхә
Иумҟьалан.
Уцәажәара
Анхуркәшогьы,
Ажәа рчагақәа
Умҳәалан.

Уанцәажәо
Умгылалан

Узшьапык аҟәардә
Иқәтцаны.
Мамзаргьы
Уҽышьтумхлан
Ушьапцынтца
Уқәгыланы.

Уөызцәа рацхьа
Уара угыланы
Ацәажәара
Уанаҿу,
Ҿыцха умцшлан,
Рылапш кыдхаланы
Зегь уара
Ианузыпшу.

Ипшзам
Апҟаө-апҟаө ҳәа
Анацәкьарақәа
«Рҭырҟьара».
Иара убас
Иузымҟаҟо
Уҿы ак ҭоушәа
Аҿамҟәара.

Даҽазә иҟны
Иумҳәан

Уҩыза иурпсахыз
Аҭызӡшәа.
Иуҭаз азгьы
Умыҿхәан
Зегь уеицгәарҭартә
Уамашәа.

Исырччоит ҳәа
Уҩызцәа ахьтәоу
Ипшӡам ажәа
Раумҳәан.
Уҩызцәа
Аӡәы ирцьазаргьы
Дара рышќа
Уи ажәа наумган.

Уиашам
Уҿыргәааны
Унапы
Иумыркыр аӡәы.
Уҩыза гәакьа
Иахьа уизгәаар
Апсшәа
Иаумҳәар уатцәы.

Уара иутәым,
Аха уааигәа иқәу

Аԥаратәра
Аaумыртын.
Издыруада
Иаартны икәзар,
Уиашам
Убысҟангьы уҭаԥшыр.

Иахьа
Уақәшәаазар агәаҟра
Уҿырҕәҕәа,
Угәы каумыжьын.
Аҩызцәа змоу
Уара уаҟара
Иуцхраап,
Ус уаанрыжьрым.

Аԥҳәызба
Иакәым уалҳәазаргьы
Иахьынӡа узычҳауа
Ичҳа.
Ахаҵа, мшәан,
Данхаҵаха
Ичҳар
Акәӡами иаҳа.

Уҩыза гәакьа
Аамҭала

Ааныжьны
Цьара дцазар,
Ашәҟәқәа изыҩла,
Духаумырштын,
Иара изы гәыкала
Уҟатцәҟьазар.

Духагылан
Апҳәыс данцәажәо,
Уаргьы ашырҳәа
Уҩагыл.
Уазыӡырҩы
Дызлацәажәо,
Аха ашьшьыҳәа
Уаагыл.

Атахызаргьы
Дуҩыза гәакьаз,
Ижәлала
Уипҳхьалар ахәтам.
Уҩыза ушҟа
Дхьаурпшырцаз,
Уи ихьӡ ала
Уипҳхьалар цәгьам.

Еипылараз,
Ма еизарак

Ашҟа унарыԥхьар,
Уцароуп.
Иманшәаламзаргьы
Уара узы даарак,
Иахьудыртцаз
Убраҟа утәароуп.

Амҩа уанылан
Уаннеиуа,
Ухьаԥшкәаԥшуа
Ацара ахәтҭам.
Насгьы ушьҭахьҟа
Унхьаԥшны,
Иуаҩсыз
Рышьклаԥра ԥшӡам.

Аматәа ҿыц
Уӡахызар,
Уҩызцәа рҿы
Аӡбахә ҳәатәӡам.
Уҩызцәа
Ирбарц рҭахызар,
Ирбоит,
Аҳәара аҭахӡам.

Агәыԥ урылан
Унеиуазар,

Аҭыԥ ԥшӡа
Угәаԥханы,
Сызхара избоит ҳәа
Иаанумкылан,
Ари аҭыԥаҿы
Уҩызцәа рԥшны.

Уҩызцәеи уареи
Аҵьҵьаҳәа,
Неиааира ҳәа
Хара шәцар,
Шәара шәахьтәаз,
Шәыԥсы ахьышәшьаз,
Иахәҭам
Агәамсам нхар.

Ныҟәараҳәа
Амашьына шәҭалан,
Уҩызцәеи уареи
Цьара шәанцо,
Шәахьтәо шәҭыԥқәа
Шәмырҟьалан.
Шәаныхынҳәуагьы
Уброуп шәахьтәо.

Уҩыза ӡҕаби уареи
Шәеицнеиуазар,

Арҕьарахь
Дургылоит лара.
Илцәыхьанҭоу
Еидарак лгозар,
Иаалымудар
Ухәҭоуп уара.

Амҩан иувсуа
Урхымыччан,
Иршәу, ирхоу,
Рыԥшразы.
Усҟан уара уоуп
Изхыччауа,
Уааӡара
Бааԥсазы.

Урхыччаны
Умцәаажәалан
Аҳәсахәыҷқәа
Увсны ианцо.
Абжьааԥны
Уанцәаажәогьы,
Ухы ҟаумҵан
Угәра рымго.

Адәқьанаҿ акәыз,
Аҿаҵьараз,

Ухәҳахәҭны
Ухынҳәаанӡа,
Ипхьаӡа уԥара
Иуцәынхаз,
Даҿакы
Иахҭнуҵаанӡа.

Адәқьан ашҟа
Ухәҳахәҭырц унеизар,
Иааухәарц иуҭаху
Уазҵаа зны.
Иугәапхо згь
Урыхьнымҳалан,
Урҭгьы
Аауҳәап аҿазны.

Ааӡара бзиа
Змоу арԥыс,
Амашьына дҭаларгьы
Дтәаӡом.
Иҭыԥаҿы
Иара дтәар аҵкьыс,
Пҳәыск, ма быргк
Димиртәар иуӡом.

Амашьына
Знык уанҭала,

Аҳаҳаи, даара
Угәуҽаныз.
Аӡә ишьапы
Уаҕрамгылан,
Аҭахызаргьы ддуз,
Ма дхәыҷыз.

Адәыҕба уҭаланы
Ҵьара уцозар,
Апенцьыр аҿы
Ушгылоу умцан.
Акәпе ашҟа
Унеиуазар,
Иутәым аҭыԥ
Аҟны умтәан.

Акәпе аҟны
Дуцҭатәазар,
Уара уатцкьыс
Қәрала еиҳабу,
Тҵаҟа иутәу
Аҭыԥ умазар,
Иара ианажь –
Дуеиҳабуп.

Амала уԝызцәа
Акәпе иуцҭоу,

Рылымкаа
Акрумфан.
Ухәы аацәырган
Шәапҳхьа иныҟәтца,
Рхәы цәырыргап
Уртгьы ушьтан.

Уара шьапыла
Ушнеиуа,
Машьынала
Аӡә духьӡар,
Ушьҭихуазар,
Улакҩакәа
Иуҭахы-иуҭахымшәа
Днумырхан.

Амашьына
Уанынҭала,
Уара умҵшыкәа
Аҵсшәа уҳәоит.
Арныҟәаҩы
Иахәҭаны
Иахьуирбо,
Убраҟа утәоит.

Акрыфарҭахь
Аҩызцәа аннеиуа,

Хыхьтәи рымаҭәа
Ныжьны иҩналоит.
Акрыфан иандәылтцуа,
Апҳәызба лымаҭәа
Лҩыза арпызба
Илыдигалоит.

Акинотеатраҿы
Утәаны,
Акино ушахәапшуа
Ацәашьы ыцәар,
Утәаз ашьшьыҳәа
Упсы ӡаны,
Аха улахҿыхыз,
Уахьтәо умыцәан.

Апсуа театраҿы
Ҳартистцәа дуқәа,
Ирхагалан
Ианыхәмаруа,
Зынӡа иахәҭам
Убжьы ҭганы,
Урыхцәажәалар
Ихьӡыртәуа.

Иҟалап уара
Иара убас,

Ирыхәмаруа
Угәампҳхазар,
Аха
Уиашахом зынӡаск,
Исгәампҳхеит ҳәа
Удәылтцны уцазар.

ИУДЫРУАЗ СМАҬА УУАЛ

Уанду аҭакәажә
Дшабо дтәазар,
Уҩны уцаны
Аӡы лзаага.
Лыҩн аҩныҵӄа
Лзеилмыргозар,
Улыҩнагьежьны
Еилырга.

Машьынала
Аҩны уаазгаз,
Дхынҳәны дцаанӡа
Уааизыпшы.
Данынаскьалак
Унаиеихырхәан,
Нас аҩныӄа
Угьежьы.

Аиҳабацәа
Тәаны ианцәажәо,
Рапхьа
Аиасра ҵумган.
Нааӄ-ааӄ ҩыцьа
Анеицәажәо,

Урҭ рыгәҭа
Убжьысны умцан.

Аҭаацәа иреиҳабу
Дааҩналар,
Зегь иара
Ихаҵгылар рыхәҭоуп.
Ацәажәара
Иҽалаигалар,
Урҭ еиқәыӡырҩуа
Итәоит.

Аб дахьтәоу
Бжьыҭгала
Ахшара
Ацәажәара рыхәҭам.
Ахәыҷы
Ан дыгәцаразымкуа,
Акапеи кылҵәа
Уи дапсам.

Уаԥхьа дгылан
Уҩыза дцәажәоит,
Дыҽхәоит,
Иҳәоит ихатәы.
Аха дышиашам

Илымҳа унҭацәажәа,
Даҟәыҵып,
Иоурым аҳәатәы.

Ашәҭқәа
Зҭаргыло аваза
Аӡы шҭауҭәоз
Иуцәыҧҽыр,
Илықәумҵан
Уҩыза Маза,
Аиаша уҳәар
Еиҭьуп акыр.

Иухарамкәа
Уара ахара
Ишҧаубо
Иудиҵар аӡәы.
Убас ами,
Уаргьы ахара
Идуҵар
Дшыҟало аҽаӡәы.

Ҧыҭҩык шәахьтәоу
Хәыҭхәыҭла
Аӡә ишҟа
Амаӡақәа зҳәо,

Иҟаитцо шхәартәам
Уазхәыцла.
Иудыруаз егьырҭ
Ргәы шихшәо.

Аиаша сҳәоит ҳәа
Уаналага,
Угылазароуп
Уеырҕәыҕәаны.
Абџьар уҿакны
Иркызаргьы,
Ухьамҵроуп
Акы уацәшәаны.

Амала,
Уара ухаҭагьы,
Агхадкылараз
Ухиаз.
Уи угәапхашам
Зынӡагьы,
Аха уаргәырҕьашт
Ушнеиуа нас.

Ан асаби
Дылгәыдкылан
Амҩа
Данылан данцо,

Шәеимҩалацәазар,
Даанкылан
Лхәыҷы длымдала
Шәахьцо.

Ма лхәыҷы
Дычмазаҩны
Аҳақьым ишӷа
Дылгозар ан,
Аблеҭ лмоузар,
Ублеҭ лыркны,
Амашьына дҭартәаны
Ддәықәтца, Кан.

Амҩа иахӷьаз
Аӡә дупцылар,
Уицнаскьаны
Амҩа ирба.
Амла сакуеит ҳәа
Угәашә иаадгылаз,
Аԥсыуа тцасла
Дымҩапга.

Иумоу ала
Пату иқәтца,
Ухы-уҿы еихаччо
Уи уипцыл.

Данцогьы агәашә
Дыҭганы ддәықәҵа,
«Амҩа бзиа» ҳәа
Инапы аанкыл.

Бзиа ибала
Аԥсабара,
Изырԥшӡо абна
Гәцаракны икыз.
Ашәаԥыцьаԥ ишьҟьыруа
Абна-ккараҿ
Уеиҷаҳала,
Улаԥш ахыз.

Иумдыруеи
Абна шакәу
Аԥсабара
Иахазҵо аԥсы.
Бнада изыҟалом
Аиаҵәара,
Аҳауа цқьа,
Нас аӡы.

Нас ӡыда
Изхәарҭоузеи,
Адунеи зегьы
Мшабои.

Иҟаз абна,
Аӡгьы ыҟаз,
Ҳауа цқьадагьы
Ҳазхәартәои.

Уҩызцәа идырба
Шәыҩны-шәгәара,
Шәара
Шәахьынхо атәыԥ.
Аха иумҳәалан
Зегь умацара
Иутәушәа,
Уанрылоу агәыԥ.

Сара иҟастцеит,
Сара истәуп ҳәа,
Аҳәара
Даара иԥхашьароуп.
Атәаацәа зегьы
Ишәзеиԥшуаз,
Ҳара иаҳтәуп
Уҳәалар ахәтәоуп.

Аҩны
Уеиҳабы данеыжәло,
Аеы кәадырны
Изыргыл.

Амала иумдыруеи
Аҽы шбылгьо,
Ҳәҳәагала заа
Ирыцқьаны иргыл.

Иудыруаз,
Ауаҩ данҽыжәло,
Иарҕьарахь ала
Уаагыл.
Иҽышькыл укыз
Уарманап ала,
Уарҕьа ала
Иаҕәра аанкыл.

Дыпҳәызбазар
Уаҟа иҽыжәло,
Аҟәардә наган
Илзыргыл.
Улыцхраан
Ашьшьыҳәа дҽыжәтца,
Лаҕәра лыркны
Уаангыл.

Амала
Уаргь уахь улыццозар,
Ахьшәтҳәа уҽыжәла

Уласны.
Шәапҳхьа
Мҩабаапсык шәаниозар
Лапҳхьа унагыл
Лҽаҿы ианкны.

Шәыпсы шәшьарц
Анышәҭахха,
Апҳхьа улҽыжәпаны
Уаангыл.
Ушьамхы дныҟәырсны
Ашьшьыҳәа,
Лара дылҽыжәхны
Ҭаҟа дыргыл.

Аҽҟәа ҿаҳәа
Унарыхан,
Рымгәархаҟәагьы
Ааркәада.
Лҟамчы аалымхны,
Уҩыза днаган
Ибзиоу шәшьыракаҿ
Дыртәа.

Суҟәгәыгуеит,
Уҿырпшыган

Уҟалап ҳәа
Зегь рҿы.
Узыҟәшәо уск
Нагӡатәыказ,
Аҳаҳаи ухьамҵын
Аказы.

Амаҷ ҟәнумшьан
Еиҳау смоут ҳәа,
Амаҷ ишахәҭоу еипш
Инагӡа.
Амаҷ аҟынтәоуп
Ауаҩы дапсоуп ҳәа
Хыхь дышхало,
Ихаҵа.

Иасымша уҟаз
Улахҿыхӡа,
Уаныз
Амҩа иаша уаныз.
Аԥсуаа рҵеи
Анухьӡха,
Еснагь
Уажәеи ууси акыз.

Ирҳәоит
Хыԥхьаӡарала

Аҧсуаа ҳрацәам,
Ҳмаҷуп ҳәа.
Аха ҳаҧсуа ламыс
Еидарала,
Ҩышә гәыжь
Ирзышьҭыхуам ҳәа.

Ирҳәо иашоуп,
Аҧсуа ламыс
Аҧсра аиҳагьы
Игәыӷәоуп иара.
Аҧсуа ламыс
Ахьыҟам башоуп,
Аҧсуаҭцас аҧсуа
Изаҧтцом аҭаацәара.

Аҧсуа ламыс
Иатцанакуа рацәоуп:
Аиҩызара, апату,
Ачеиџьыка, ауаҩра.
Жәытәнатә аахысгьы
Аҧсуа ламысоуп,
Адунеи иадыруа
Иҟазтцаз Ҳаҧсынра.

Аҧсни аҧсуареи
Ратцкыс еиҳау,

Аԥсуаа ҳзы акгьы ыҟам,
Дад, смаҭа, иуаҳау.
Ухы умшаҭан,
Аԥсуараз угыл,
Аԥсуара иаҭәам
Ҟазҵо урҿагыл.

Аԥсуа иԝнаҭа иаҭааны
Ирылаԥхьаз уахык,
Аԥсуа иԝнаҭа
Ихашҭуам бзанҵык.
Убри ауп Аԥсны
Иааны знык избаз,
Даҽазныкгьы Аԥсныҟа
Аара зигәаԥхаз.

Ухьыҟазаалак, смаҭа,
Убызшәа бзиа ибала,
Убла аҷыц еиԥш
Убызшәа хьчала.
Бызшәада аԥсуара
Зыҟалом, идыр,
Убызшәа шаҭала,
Игәаҟхьеит акыр.

Абызшәа аныҕәҕәаха
Шәарҭа ҟалом,

Хатәы бызшәада
Амилаҭ ҧхьаҟа изцом.
Абызшәоуп аҧсуара
Иамоу шьаҭас,
Ишьапы дықәзыргыло
Аҧсуа аҧсуатҳас.

Дадраа, аҧсуараз
Зегь шәеидгыл, шәмаашьан.

Аҧсуара уацәхьатҳны
Аӡә уавамлан аган.
Ҳабацәа, урҭ рабацәа
Рхақәтцаны иаҳзеиқәдырхаз,
Ҳаҧсуара ҳахьчап
Иҳарымҭартә гәыбӷан.

Аҧсуара бираҟтҳас
Иҳаракны ишәкыз.
Аҧсуараз ишәҭаху,
Ишәҳәо акыз.
Аҧсуароуп аҧсуа ихьӡгьы
Ҳаракны изку.
Аринахысгьы аҧсуароуп
Пату ду зқәу.

Аԥсуароуп изырлашо
Аԥсуа иԥнаҭа.
Ижәдыруаз,
Ишәхашәмырштын,
Ишәгәаласыршәоит еиҭа.

АԤСЫЦӘГЬАРА

Ҽнак ашоураз
Абна иаалтҵит
Имлагамлатҵәо
Бгахәыҷык.

Аарла-аарла
Инкыдгыло,
Еергъҳәа инеиуан
Хәыҷ-хәыҷы.

Инаԥшы-ааԥшуа
Такәы игылан,
Иӡагәӡагәа
Идәықәлеит нас.

Абга рымҩапа
Иланылан,
Абнаршәыра
Хыла иаст.

Аха ԥаса еиԥш
Иҭрысны изыҩуам,
Абжьгьы азыҭгом
Уажә митәык.

Аҩызцәа ахьыҟоу
Шьҭа иаздыруам,
Ибжьаӡӡеит
Рыхабар зынтәык.

Иага агызмал
Цәгьа-цәыпҳхамшьа,
Ҵыхәаббаба
Абгахәыҷы.

Зынӡа акы
Иақәымшәацшәа,
Иаакылст аккара
Агәаҿы.

Аккараҿы
Иҷырҷыруа,
Анаҟа-араҟа
Апсаатә шәаҳәоит.

– Хәыҷык уааскьеи
Са сыздыруа
Аӡәыр уҟазар? –
Абжьы аргоит.

Ахаҿы ахаччо
Ашәҭцла иаамҭцалт,

Акәыкәу ахьықәтәаз
Иҳаракны.

Маанала
Акәыкәу иатцалт,
Иазҭархозар ҳәа
Ижьаны.

Усҟан акәыкәу
Иаҳәон ашәа,
Амахә иахьықәтәаз
Агәы разҙа.

Ҭцаҟа иатцагылан
Игызмалҙа,
Абгахәычы
Алақәа кәиҙа.

– Абри абна,
Абри атцла,
Убри амахә
Уара узықәтәоу,

Сара истәуп
Цьынцьла, цашәла,
Абри иубо
Ауразоуроу.

Нас иарбан
Уҿырҧагьан,
Араҟа
Аҧшәмара узаҿу?

Сыҵла уалгеит
Иҭарҩаҿан,
Исаҳәишь аҧшқақәа
Шаҟа узху?

– Урҭ рацәам,
Зылҧха ҳауша,
Ҵыхәабаба
Абгахәыҷы.

Макьана ихәыҷқәоуп,
Сақәшәом рашьҭшьа,
Ахҧагь хҭәалоуп
Рыҭраҿы.

– Ссируп иуҳәо
Уара акәыкәу,
Мшәан,
Иуасҳәашан акы.

Нас иансуҭо
Анбыкәу,

Маҵуҩыс
Уртҭ руакы.

Мап ануҳәа
Зынӡа усшаҭом,
Хәыҷгьы-дугьи
Ишәыхьша дыр.

Уара суҳәарц
Сара исаҭәам,
Убригь сазхәыцхьеит
Даара акыр.

– Ирыцҳашьа
Сысабицәа,
Маҟаҿамҳәа
Ахәыҷқәа.

Ишпеипсырхо уртҭ,
Сара еиҭамҳәа,
Снапала исааӡаз
Сгәырҕьаҵәа.

– Амш гаха
Сара исымам,
Сапхьа усышәк
Сзыпшуп.

Илбаашьҭы,
Сцоит исыман,
Уи сымаҵ ушьа
Арҵатәуп.

– Уаламкьысын
Ҳаҩны-ҳгәара,
Уаҳҧырхагамхан
Уаҳа акы.

Иаанумыжьлан
Амацара.
Икы! –
Иланашьҭит руакы.

Абгахәычҷы
Хианы игылан,
Аҟыпҳәа
Иламҵасны иакит.

Еес, аҵыхәа
Ашьҭарҽылан,
Хакәиа ачыҟь ахь
Иццакит.

– Унан, унан,
Сара хгәаша,

Изгәаҕьызеи,
Мшәан, иахьа.

Аҵьабаа
Збама баша,
Сыҧшқа,
Ҳзеиқәшәарушь ҩаҧхьа?

Акәыкәу ҭҵәыуон
Акьыжыҳәа,
Агәы кыдшәон,
Ҳаҕеиҭа.

Ус ашьшьыҳәа
Абгахәыҷы уаӄа,
Акәыкәу
Иаатҵагылт еиҭа.

– Абри абна,
Абри атҵла,
Убри амахә
Уара узықәтәоу,

Сара истәуп
Цьынцьла, ҧашәла,
Абри иубо
Ауразоуроу.

Нас иарбан
Уҿхыртҵәуо,
Араҟа апшәмара
Узаҿу?

Сытҵла уалгеит
Иҭарҩаҿан,
Исаҳәишь апшқақәа
Шаҟа узху?

– Урҭ рацәам,
Зылпха ҳауша,
Ҵыхәаббаба
Абгахәыҷқы.

Макьана ихәыҷқәоуп,
Сақәшәом рышьҭшьа,
Аҩбагьы хтәалоуп
Рыҭраҿы.

– Ах, уара абрагь,
Апаршеи,
Уара иуаӡар
Ҳамҭакы,

Акәыкәуқәа ахуртҵәоит
Ккареи бнеи.

Уласны исзаашьҭ
Урҭ руакы!

Мап ануҳәа
Зынӡа усшаҭом,
Хәыҷгьы-дугьы
Ишәыхьша дыр.

Уара суҳәарц
Сара исаҭәам,
Убрыгь сазхәыцхьеит
Даара акыр.

– Ирыцҳашьа
Маҟаҿамҳәа,
Сысабицәа
Ахәыҷқәа.

Ишҧеиҧсырхо урҭ,
Сара еиҭамҳәа,
Снапала исааӡаз
Сгәырҕьаҵәа.

Уаламкьысын
Ҳаҩны-ҳгәара,
Уаҳҧырхагамхан
Уаҳа акы.

Иаанумыжьлан
Амацара.
Икы! –
Иланашьҭит аҽакы.

Абгахәычҳы
Хианы игылан,
Аӷыпҳәа
Иламҵасын иакит.

Еес, аҵыхәа
Ашьҭарҽылан,
Ишиашаз акәарахь
Иццакит.

– Унан, унан,
Сара хгәаша,
Изгәаҕьызеи,
Мшәан, ҩапхьа.

Схәычҷқәа, шәсааӡама
Зынӡа баша,
Издырыр
Сцәыртцуазма иахьа.

Акәыкәу ҵәуон
Акьыжыҳәа,

Агәы кыддшәон
Ҳаҕеиҭа.

Ма иахоузеи
Рыцҳа, абжьыҳәа,
Исмаҳауандаз
Уҳәап еиҭа.

Ашәа-амыткәма
Еихсыӷьра аҟәым,
Аккара иахыԥны
Ицоит хара.

Иаными гәыҟәха,
Иԥсылмыткуа
Атҵәыуара
Иаҿуп иара.

Ҟәраанк хылан
Иԥырны ишнеиуаз,
Игоз амыткәмабжь
Алымҳа иҭаст.

Хыхьтә ашьшьыҳәа
Илеиуа, илеиуа,
Акәыкәу аҟынӡа
Ианлеи, иаанҿаст.

– Узыртцәуозеи
Насыыԥ шкәакәа,
Иухьзеи иҭархәаҽны
Улакҭа?

Уԥсуеит акгьы
Уамбаӡакәа,
Атцәыуара
Уаҟәымтцыр шьҭа.

– Ихьанҭыцьӡа
Иҟоуп сгәаҟра,
Исыхьыз уасҳәар
Уеилагап.

Исыгымхацызт
Гәаҟра-тцәаҟра,
Аха ианысҳәах
«Шьҭа сынхап»,

Иаакылсит
Иаапкны, игәаан,
Тцыхәабаба
Абгахәыҷы.

Ма издыруазҭгьы
Сара заа,

Сәысымтцәахуаз
Сытҭраӷы.

Исықәҳәацәеит,
Аха избахьада,
Аиаша уасҳәап,
Цәгьа саршәеит.

Ишԥаҟастцоз, нас,
Ҭынхада,
Сыԥшқа хәыҷқәа
Ԥба сцәагеит.

– Угаӡома
Уара акәыкәу,
Баша абгахәыҷы
Уацәшәеит.

Абна-ккараӷ
Уи анбыкәу,
Еиҳабыс ианыҟаз?
Уажьеит, уажьеит!

Абна сара
Истәуп аҳәозар,
Уажәшьҭа ианааиуа
Иԥхатца.

Мамзар иуасҳәоит,
Сыгәра угозар,
Зынӡа
Ушықәнахуа хатца. –

Абас аҳәан,
Иааҟарҟарын,
Аҟәраан
Амтцәыжәҩақәа еитцнахт.

Абгахәычҷы усҟан
Акәара иаарын,
Акәыкәу иаатцагылт
Еиҭах.

– Сара соуп
Ара иапшәымоу,
Абри абнагьы
Сара... – аҳәан,

Аха аҳәаха
Амраӡакәа,
Акәкәу артцәааахәа
Иҳәҳәан,

Ахы ааҭнарҳәҳәеит
Атцла гәаҩа,

Аԥшқеи иареи
Ахьԭатәаз.

– Уажәшьҭа издыруеит
Уара уцәаҩа,
Наӄ успырцқьан
Уца уахьааз.

Иагьа уҳәаргьы
Ихастҵом уажәа,
Иуҳәо шымцу
Агәра згеит.

Абна-ккара
Уеиҳабушәа,
Сжьаны
Сысабицәа угеит.

О, шәипхьыӡ
Згымхаша,
Уара аԥсыцәгьа,
Аҿааста!

Схәыҷқәа ррыцҳара
Ззымгаша,
Уааины угылома
Еиҭа?

Сыла уамбан,
Наҟ уныцқьа,
Уара иуҳәаз
Агәра зган…

– Нас узжьада
Уара рыцҳа?
– Уи зегь санаҳәеит
Аҟәраан.

Абгахәыҷы ахаҳә
Ахәлашәазшәа,
Зназы
Иазымҳәаӡеит ажәак.

Нас итцәааит
Ахы ақәшәазшәа:
– Аҟәраан иастҭап
Уажә аҭак. –

Ихьаҧшкәаҧшуа
Ихынҳәны идәықәлеит,
Иҟоуп даара
Агәы нханы.

Аккара иаалтцын
Адәы инықәлеит,

Арахә ахьықәыз
Еизаны.

Уртә абгахәычәы
Афҩы ркит,
Рыхқәагь раҳан
Иааикәагылт.

Иара пытрак
Аҿаӡеит,
Нас ашәшьыраҿ
Инеиины иит.

Абжьы мырга
Уаӷа ииан,
Ус атҵла инықәтәеит
Аӷәраан.

Абгахәычәы
Апсра аҿатан,
Аҿылканаршәит.
Ипсызшәа ишьтан.

Инапшаапшит
Аӷәраан ахьықәтәаз,
Џьара избозар ҳәа
Фатәык.

Алапш нақәшәеит
Ҵаӷа ишьҭаз,
Агәырҕьара ахалт
Зынтәык.

Амҵәыжәҩақәа
Аарԥеиԥеин,
Хыхьынтә ҵаӷа
Илкаԥрит.

Абгахәыҷы
Ахьышьҭаз илеин,
Инаскьашәа
Илаҿапшит.

Аха ҵыхәабаба
Ҽыртцыс амам,
Агәы хаххала
Аҽарпсӡеит.

Аԥсы ҭам,
Иԥсытцәӄьоуп ҳәа,
Аӄәраангьы
Агәра агеит.

Агәы иныкәԥалан,
Абла иҭасырц

Аҿырхиара
Ишаҿыз,

Аҟыпҳәа иламҵасит,
Иазымдыруа
Еимлагәа ишакыз,
– Ҟәа-ааҟ!

– Ҟәа-ааҟ!
Зылпҳа соуша,
Исымаукузеи?
Сышьҭы наҟ!

– Мап! Мап!
Исымам уа ушьҭышьа.
Иуасҳәарц сҭахуп
Уажәа аҭак.

Уара уами
Акәыкәу ахы ҭызҟьаз,
Уаҟа унеины
Сыцәгьа зҳәаз?

Абгахәыҷы
Мцуп иаҳәо ҳәа,
Упатҟалеиуа
Сызнапҳаз? –

Абгахәыҷы
Аҟәраан илаҿапшшын,
Абла кәицқәа
Аарцымцымит.

– Исхароуп, иашоуп!
Аха зынӡа сумшьын,
Сазымхәыцкәа
Убыс сыхьит.

Сыргәаҟ, сыжәжәа,
Усызныҟә цәгьала,
Аха хәыҷык
Уааӡырҩи зны.

Саалаган,
Имаҷымкәа маӡала,
Акәац стцәахит
Нахьхьи ахәаҟны.

Сара сҟамлар,
Уи уа ишьҭахоит,
Афатә хазына
Мбаауеи.

Еиҕьми ҳаиццар,
Иахьыҟоу усырбап,

Қьаф унаруп.
Уаалеи!

Унеины знык
Агьама убар,
Издыруеит,
Уҟалоит угәыргьаҵәа.

Ус акәымкәа,
Ишысҳәаз иҟамлар,
Ақды инықәкны
Сыхәда хҵәа.

– Уаала, – аҳәеит
Абгахәыҷы,
Иуҳәо
Иашазар збап.

Ианиашамха,
Хәыҷ-хәыҷы
Хаҵыцла
Уеимыжәжәа усфап! –

Ицо, ицо,
Ишнеиуаз еицны,
Шҭа цшҙакы
Илҭанагалеит.

Аҟәраан уи ашҭа
Хыхьынтә ипшны
Иабахьаназ,
Уахь иҭалеит.

– Истцәахыз акәац
Ахьышьҭо абан, –
Аҳәан, аҟәраан
Алахьы иҭрысит.

Ала акәзар,
Алымҳа рхаха,
Абгахәыҷы анаба
«Ахы еивысит».

Абналаха
Амраӡакәа,
Абгахәыҷы
Ахәдацәа акит.

Аҟәраан
Урҭ ирзымпшӡакәа,
Еес, иҩышьҭыпраан
Иццакит.

1987

АИМҨАЛАЦӘА

Аҳәынапҵи арбаӷьи
Еиманы,
Ныҟәара ицоит
Еиханы.

Иаапсеит,
Амлагьы иакуеит,
Аныҟәарагьы
Рылшом уаҳа.

Ҳапсы ҳшьап ҳәа
Илатәеит,
Аҟәыцьмагьы
Аарыдгылт уаҟа.

– Иубома
Ҳшымгәыӷӡоз ҳзыҟәшәаз? –
Арбаӷь
Аҩыза инаҿапшит.

Аҟәыцьма ашҟа
Ахы нархан,
Аҳәынапҵ
Агәы ааилашит.

– Зынӡа
Сымлаго саауеит,
Ҳаи, арбаӷь,
Зхатцкы сцаша.

– Ақәыцьма,
Иуҳәо саҳауеит,
Аха арбаӷь акгьы
Иухәом баша.

Ацәеи абаҩи
Еикәыршоуп,
Фатәыс
Изхәартҭозеи, рыцҳа.

Апхынра иштакыз
Иҭакӡан,
Абыржәоуп аарла
Ианытцытц акәыцҳа. –

Ақәыцьма
Аҳәынап илаҿапшын,
Ахапыцқәа
Аахнарцьацьеит.

– Умгәаан, ақәыцьма,
Сара сзы.

Ҳшәышьҭы, ишәырлас,
Мамзар ҳагхеит.

– Иабыкәу уахь
Сахьурҧшуа? –
Ақәыцьма ахьгылаз
Иааӄрымҿрымит.

– Иаадыруеит
Ауасақәа ахьҳәуа, –
Аҳәан, арбаҕьгьы
Ааӄарӄарит.

– Еиҕьуп,
Ақәыцьма, ухаҵкы,
Ҳласны ҳдәықәлар
Уахь ҳашзахәо.

Сара
Схәартәазар цьара,
Сабауцәцо –
Аа сахьыӄо.

Уара уеиҧш
Ҳаргьы ҳамлагоит,
Чаҕьа-чашәк
Ҳаца иҭаршәым. –

Ақәыцьма аҿы
Азы ҭыкәкәоит,
Амҩа иқәлеит
Агәы каршәны.

Аҳәынаԥ кәыруа
Аԥхьа ицоит,
Ақәыцьма ашьҭоуп
Ихыԥхыԥуа.

Зны иаԥысуеит,
Зны иахьӡоит,
Арбаӷь рышьҭоуп
Ицыркьыԥуа.

Дара такәы
Инаскьахьан,
Аҳәынаԥ ааҥәаст:
– Сызцом уаҳа.

Арбаӷьгьы
Урҭ ирыхьӡан,
Илатәаагәышьеит
Аԥсы ахаҳа.

– Изакәызеи, уара,
Шәызҿу,

Ишәымбаӡои
Ишцо аамҭа? –

– Ақәыцьма,
Иуҳәо ҵабыргуп,
Аха иаҳҭахуп
Ҳапсы ҳшьар.

Ҳара ишҳалшо
Убыс ҳцалап,
Уара ҳапхьа
Угылан унеила.

– Амҩа ҳшықәу
Ихәлап, ишап.
Иҟаҳҵозеи нас
Ҳахьнеиуа?

Уласы, аҳәынап,
Слымҳа уҭал.
Исырбала амҩа
Ҳазлацаша.

Уара, арбаӷь,
Уныҟәтәа сыхәдацьал.
Уаацакы,
Умтәан баша. –

Аҳәынап хәычы
Аатҵыртҵырын,
Ақәыцьма алымҳа
Инҭакәрит.

Арбаҕьгьы
Ааӄарӄарын,
Ахәда илықәтәан
Алымҳацәқәа акит.

Ақәыцьма ишзахәо
Иҩны ицоит,
Заа ауасақәа
Срыхьӡап ҳәа.

Абз ҭҳәаны
Ақьышә арбзоит,
Сызхара
Ауасажьы сфап ҳәа.

Акыр инаскьахьан
Итҵааит:
– Уажәшьҭагьы
Ихароума?

– Абар, егьҳагым,
Ақәыцьма, ҳааит.

Амала уара
Ухиоума? –

Ақәыцьма алымҳа
Иахьҭатәаз,
Аҳәынап ахы
Аатнарҳәҳәеит.

Арбаӷьи иареи
Ааиҿапшын,
Иааилацәҟәын
Акы ааибырҳәеит.

Ақәыцьма
Леишәацәгьа изгоз,
Ирҭаххеит
Иацәыбналар.

Уажәшьҭа ирбон
Иштахоз,
Еицрымҵкәа
Мҩакы ианхалар.

Иҳақьыпсықьуа
Еиханы,
Аҽыхәжәаны
Ақәыцьма леиуан.

Арбаӷь ықәтәан
Алымҳацәқәа кны,
Уа аҳәынапҵгьы
Хәархәалеиуан

Арбаӷь
Артҵәааҳәа иҳәҳәан,
Ақәыцьма алымҳацәқәа
Аауназжьит.

Зынӡа ипсӡошәа
Ҟанатҵан,
Аҿалырыҩны
Аҿынканажьит.

Ақәыцьма гәааит,
аҿархxеит,
Аха аҳәынап
Аатцыртцырын:

– Ҟоҳ, ҳаазаап
Убома, – аҳәан,
Аҿыҩҳәа
Ақәыцьма шьҭыпеит.

Аҳәынап иаҳәаз
Агәра аган,

Ишьҭыуууаа ишнеиуаз
Аӡы иҩахыцеит.

Уи акәын
Аҳәынапгьы ззыпшыз,
Ақәыцьма анкапа
Алымҳа иҭҟьеит.

Аҭаацәа зегьы
Ахьазыпшыз,
Анышәҩны акылҵәара
Илҭапҟеит.

Ақәыцьма
Ацқәа еихакшо,
Игәаан
Акылҵәара илахаххит:

– Ауасақәа абаҟоу,
Ауасақәа? –
Игылан ишыҳәҳәоз
Игьазкит.

Аха аҭак
Амаҳаит зынӡа.
Ахы кыднаҟьеит,
Ашьапқәа ирзыҩит.

Иаақәгьежьын
Атцыхәтәанӡа,
Излааз ала
Ихынҳәны иҩит.

– Сыцсы уастҭап
Ацәаҭабаа
Арбаҕь, ма
Уара сухьӡар. –

Ақәыцьма ишзахәоз
Иҩны иааит,
Аха иамбеит
Арбаҕь ахабар.

Усҟан зынӡа
Иҿаҳәатәхеит,
Ихәаауа, игьежьуа
Амҩа ианхалеит.

Аҽашьырцгьы
Аҭаххеит,
Аха аҽааиқәкны
Ашьҭа ихылеит.

Ахы ақәыжьны
Ишаауаз,

Дәҳәыпшк аҿы
Иаакылсит.

Ахьча ирахә
Ахьирҳәуаз,
Ила матҵуарқәа
Азыҭрысит.

Араҟа иҟаз
Анаба,
Ацәа иҭалеит
Иара ахьгылаз.

Ишәеит, изызеит
Аха ишԥа,
Иҩит атҵыхәа
Ашьҭарҽылан.

1987

АХҚӘА

А ж ә е и н р а а л а қ ә а

Сара сышкол 5
Уамаҟара 8
Хәмарра сцеит 9
Иахьа ашьыжь 10
Ҳара ҳуҭра 11
Иахьа ныҳәоуп 13
Ҭагалан 14
Шьыри, шьыри 15
Ацәгьа зуа 16
Атцыс 24
Ҳцоит ԥсшьара 25
Аслан иԥсаӡ 28
Иргәалашәеит 30
Еиҩыршеит 32
Ацқьара 34
Амра цәыртцит 38
Сҩыза Дамеи 40

Аацынтәи асахьа 43
Сгәала 47
Асы сазыԥшуп 49
Ҳара ақытаҿы ҳанхоит 50
Апҟа 51
Саид имшынтца 52
Сыԥо снеиуеит 53
Ацирк аҿы 54
Ашкол уҭраҿ 55
Иааит ҳаззыԥшыз 56
Нанду дыцәоуп 57
Асапын 58
Икәашеит 59
Аҽны шоуран 60
Асалам шәҟәы 62
Церуалтәи ас ду 63
Иԥхарроуп адәахьы 65
Иахьа мҽышоуп 67
Аиаша рҳәеит 71
Шаҟа ибзиоузеи 75
Арбаӷь цагьеи аҟызи 76
Иҭысхыз асахьа 78
Шәааи, ҳацылап маи 80
Исыхьӡаӡом 81

Ачалаа 83
Сашьа 84
Ашьышь 85
Аитцарҟәаҟәа 86
Ахьацарч 87
Ақытаҿы сынхоит сара 89
Схатәы бызшәа 90
Сан 91
Нанду, сыпшуп 92
Манча 93
Ҵис ацәа 94
Ампыл 95
Акласс аҿы 96
Усс иҟаимтцеит 98
Ачу! Ачу! 100
Машәҳәыс 101
Абаҳча сҭоуп 102
Фатма 103
Дырмит ибаҟаҿы 104
Аӡгаб хәычы 105
Ахәылпҵаракәа 106
Анышь 107
Ашкол аштаҿы 108
Ауаргьала 110

Ианбазҳауеи? 111
Аслан 112
Дырҩызахеит уи нахыс 113
Аҩыза изы ажәа 120
Аиҳәшьцәа руаргьала 123
Мыцьа иҩызцәа 124
Абжьас 124
Ижәбома 124
Ҳҭаацәара 124
Иабоутцеи? 125
Исызҳандаз хәычҷык 126
Ашьыжь амра ангыла 127
Саб 129
Смархәац 130
Дәырпшыгоуп 131
Абырг уипцыл 132
Амра ԥхоит 133
«Цьит» 134
Пача лқәача 135
Дхәычуп лхаҭа 136
Шәабацеи? 137
Хара бцома? 138
Апхьатәи асы 139
Ақәаршаҩ ашьҭахь 141

Аԥсаӡи ахәычҵи 143
Амхырҭаҿы 144
Сыцгәы Фана 145
Ахәылбыҽха ихьҭахеит 146
Аԥсуа кәаскьа 147
Иааит ҭагалан 148
Ауасаҟәа 150
Аҟаза хәычҵы Ҳаидар 151
Уцәа, соупшәыл 152
Зегьы иаҳҭәуп 153
Илыхьзеи Рада? 154
Аҽаҩра беиаз 156
Ҳаԥсадгьыл 158
Абду иуасиаҭ 161
Сан дыбзиоуп 163
Иахьа ныҳәоуп 164
Дызусҭада? 165
Аҳаҟьым 167
Сашьеиҳаб 170
Ҳаиҩызцәаан ҳара 173
Ахәычҵи ампыли 176
Иаҳгәапхеит аҵәа 177
Ушәҭла, Аҟәа 178
Сыԥсадгьыл хәычҵы 179

Аӡыцәа 180
Ахәыҷқәа 181
Аԥхыӡ 182
Амашьынақәа 186
Ахьшь 187
Иааԥхьам асас 188
Ашкол ахь сныҟәоит 194
Агәра имгеит 195
Уабаҟоу, сҩыза? 196
Ахы ахьыҟам 199
Ҵис, уабацеи? 202
Иахьарнахыс 203
Асида лҵәа 204
Ауаса гылан 205
Ҳшәыр баҳча 206
Асы бымбыл 208
Иитахыз ҟалеит – 209
Аҭаацәа гәыргьоит 211
Бабука 213
Абнакәты 214
Дыччоит Лаша 215
Иафаз анаижьит 216
Дызусҭада, дарбан? 217
Ҵышәкәеи Тышәкәеи 218

Ҿыцныҟәа смаҭа 219
Маси сареи 221
Андуи амаҭеи 222
Ихәмаргақәа лкапсаны 224
Цаца хәыҷы 225
Изакәхарызеи? 226
Леон дҿыжәлеит 227
Исҭахны истцоит 228

А п о е м а қ ә а

Аибашьра ду ашықәсан 232
Ашкол ахь ихоуп умҩа 251
Аиҩызара зегьы ирыцкуп 257
Иудыруама апсшәа аҳәашьа? 269
Иҟаумтцан иахәҭам 274
Абырг икәтцала ҳаҭыр 290
Арпыс, ишухәҭоу еипш уныҟәа 296
Абас аҳәоит... 300
Иудыруаз смаҭа ууал 321
Апсыцәгьара 335
Аимҩалацәа 357

Цьота Константин-иҧа Тапаӷәуа

Иҩымҭақәа

Ахҧатәи атом

Джота Константинович Тапагуа

Сочинения

Том третий

На абхазском языке

Аредактор Л. Чамагәуа
Асахьаҭыхҩы Р. Габлиа
Компиутерла еиқәлыршәеит С. Дбар

Аформат 70х100/32. Атираж 300.
Иҟаҵә. акь. бгь. 11,75. Иныҟә. акь. бгь. 15,2.
Адҵаҧҟа №